

ΝΕΟΛΟΓΟΥ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ



ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΑΙ
ΜΕΤΑ ΤΟΥ "ΝΕΟΛΟΓΟΥ"

Ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐτησίᾳ . Φρ. χρ. 46
Ἐν ταῖς Ἑξαχθίαις Μισρ. 16
Ἐν Ἑλλάδι, Αἰγύπτῳ καὶ Ἐθ-
νώπῳ Φρ. χρ. 70
Ἐν Ρωσίᾳ Ρουβλ. 25
Ἐξάμηναι τὰ ἡμίση.

ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ.

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΑΙ
ΜΕΤΑ ΤΟΥ "ΝΕΟΛΟΓΟΥ"

Ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐτησίᾳ . Μισρ. 4
Ἐν ταῖς Ἑξαχθίαις Λιγ. Τ. 1
Ἐκτὸς τῆς Τουρκίας Φρ. χρ. 25
Αἱ συνδρομαὶ ἐτήσιαι.
Ἐκαστον φύλλον τιμᾶται γροσίον δύο (2).

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ Σ. Ι. ΒΟΥΤΥΡΑΣ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.

Πολιτικὴ Ἐπιθεώρησις.—(Ἐρνέστου Κουρτίου) Ἡ Ἑλλη-
νικὴ Ἱστορία (Μεταφραζομένη ὑπὸ Μ. Ε. Μιχαλοπούλου).—Ὁ
Ἀρριανός.—Ποικίλα.—Νομισματολογικὰ (ἀνέκδοτα ἡπειρωτι-
κὰ νομίσματα).—Τὸ ἱστορικὸν τοῦ ὄρους Αἴτνης.—Ἡ χώρα τῶν
ἀντιθέσεων.—Ὁ πύργος τῆς κόρης.—Ὁ φίλος τῆς Μαρίας Ἀν-
τωνέττας (διήγημα).

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

Ἐπὶ μακρὸν ἔτι χρόνον τὸ ἀποτέλεσμα τῶν ἐν τῇ
μεγάλῃ Βρετανίᾳ γενικῶν ἐκλογῶν, ἐξ ὧν ἀπέρρευσε τὸ
δεκατοντοῖτον τῶν ἐπὶ τῆς ἀνάσσης Βικτωρίας κοινοβου-
λιῶν, θὰ ἐξακολουθῆ ἐπισπώμενον τὴν γενικὴν τῆς Εὐ-
ρώπης προσοχὴν, καὶ δικαίως σύμπας σχεδὸν ὁ εὐρω-
παϊκὸς τύπος τὰ βλέμματα ἐστραμμένα ἔχει πρὸς τὴν
προτείνουσαν τῆς φιλελευθέρως Ἀγγλίας, ὅπου τὴν
προσεχῆ πέμπτην συνέρχεται τὸ νέον κοινοβούλιον. Ἡ
εἰς τὴν ἐξουσίαν ἀνοδος τοῦ τῶν φιλελευθέρων ἡγέτου,
ὅστις, ἐπὶ τὰ ἴχνη τῶν προκατόχων βαίνων καὶ τὴν κα-
τάκτησιν τοῦ ἀπαρεμψάτου παραιτούμενος, ἔνθεν μὲν
συντελεῖ εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν πόθων τῶν μικρῶν
λαῶν, λαβόντων ρητὰς ὑποσχέσεις παρὰ τῶν συντηρη-
τικῶν, ἐλαχίστην δ' αὐτῶν ἐκπληρωθεῖσαν διὰ χειρὸς
τῶν δόντων αὐτὰς ἰδόντων, ἔνθεν δὲ ἐπεζῆτι συμφιλίω-
σιν πρὸς τὴν Ρωσίαν καὶ ἀναχαιτῆσιν οὕτω τῆς ὁρμῆς
ταύτης ἐν τῷ ἀντεκδικηθῆναι τὴν Ἀγγλίαν ἐπὶ τῇ ἐν
τῷ βερολινεῖῳ συνεδρίῳ πολιτικῇ αὐτῆς, μεγάλῃν κέ-
κτῃται σπουδαιότητα ὑπὸ τὴν ἐποψιν τῆς γενικῆς ἐν
Εὐρώπῃ πολιτικῆς. Ἡ ἐν τῇ ἐξουσίᾳ ὑπαρξίς τοῦ συν-
τηρητικοῦ κόμματος ὡς μόνον ἀπίνεγκε καρπὸν τὴν
δυσαρέσκειαν τῶν μὴ συμμάχων δυνάμεων πρὸς τὴν
Ἀγγλίαν καὶ εὐλόγως νὰ λεχθῆ δύναται ὅτι ὁ μαρκί-
σιος Σαλισβουρῆς περὶ ἐνὸς καὶ μόνου ἐμερίμνησε, περὶ
τοῦ τρόπου τοῦ ἀποξενῶσαι τὴν χώραν αὐτοῦ τῶν συμ-
παθειῶν τῆς Γαλλίας καὶ τοῦ ὑποκινῆσαι τὸ μῖσος καὶ
τὴν ἀγανάκτησιν τῆς Ρωσίας, πρόχειρον καὶ εὐρὺ ἐχού-
σης τὸ τῆς ἀντεκδικήσεως στάδιον ἐν τῇ μέσῃ Ἀσίᾳ,
ὅπου κυρίως συνίσταται τὸ κράτος τῆς μεγάλης Βρετα-
νίας. Καὶ ἀληθῶς ἀπὸ τοῦ 1886 αἱ τῆς Ἀγγλίας πρὸς
τὴν Γαλλίαν σχέσεις λίαν ἐψυχράνθησαν ἔνεκα τῆς δυσ-
μενοῦς ἐκείνης πολιτείας πρὸς ταύτην καὶ ὁ ἐν Λον-

δίῳ πρεσβευτῆς τῆς Δημοκρατίας εἰς δεϊνὴν πολλακίς
περιῆλθε θέσιν κατὰ τὴν ὑπεράσπισιν τῶν συμφερόντων
τῆς οἰκείας χώρας. Ἐσχάτως ἔτι ὁ μαρκήσιος Σαλισβου-
ρῆς, ὡσεὶ μὴ ἤρκεσαν αἱ ἐν τῷ ζητήματι τῆς ἐν τῷ Νεο-
γείῳ ἀλιείας δυσχερεῖαι, ὡσεὶ ἀσήμαντοι ἦσαν αἱ ἐν τῇ
νοτιοανατολικῇ Ἀφρικῇ περιπλοκαί, ὑπεκίνησε τὸ τῶν
ἄγγλων ἱεραποστόλων ἐν Ἀλγερίᾳ ζήτημα καὶ νέαν
προὔκαλεσεν ἀντιπάθειαν τῆς Γαλλίας, ἥτις μετὰ τῆς
διακρινοῦσης τὴν κυβέρνησιν τοῦ κ. Καρνὸ λεπτότητος
ἀπέφυγε ἀπανταχοῦ νὰ θίξη τὰ ἀγγλικά συμφέροντα καὶ
νὰ διαταράξη τὰς ἀγαθὰς γειτονικὰς σχέσεις. Τὸ πρᾶγμα
δυσπρέστησε σφόδρα τοῖς ἐν Παρισίοις, ἀλλ' ἐπελθου-
σῶν τῶν γενικῶν ἐκλογῶν, τὸ ζήτημα ἐτέθη ἐν δευ-
τέρα μοίρᾳ καὶ ἡ γαλλικὴ κυβέρνησις ἀπέστερξε τὸ νὰ
ἐμμεῖνη ἄχρι κεραίας εἰς τὰς δικαίας ἀξιώσεις αὐτῆς,
ἄτε περιορισθεῖσα εἰς τὰς διατυπωθεῖσας φιλικὰς δια-
μαρτυρίας ἐναντίον τῶν ἐνεργειῶν καὶ ὑποκινήσεων
τῶν ἐν τῇ εἰρημένῃ γαλλικῇ ἐν Ἀφρικῇ ἐπαρχίᾳ ἄγγλων
ἱεραποστόλων καὶ ἀποφυγοῦσα νὰ δυσχεράνη τὴν θέ-
σιν τοῦ τῆς ἀνάσσης πρωθυπουργοῦ κατὰ τὴν ἐκλογικὴν
πάλην. Σὺν τῷ ζητήματι τούτῳ ὅμως ἐξετραχύνετο καὶ
τὸ μαροκινὸν ζήτημα, ὅπερ ὁ ἄγγλος πρωθυπουργὸς
ἐπειράθη ν' ἀνυψώσῃ εἰς τὴν περιωπὴν τοῦ αἰγυπτια-
κοῦ καὶ νὰ καταστήσῃ μέσον ἐξασφαλίσεως τῆς ἀγγλι-
κῆς ἐπιρροῆς ἐν τῇ ἀφρικανικῇ ταύτῃ αὐτοκρατορίᾳ,
ὅπως ἐπὶ μάλλον παγιώσῃ τὸ τῆς χώρας αὐτοῦ κράτος
ἐν τῇ Μεσογείῳ, ἄτε κλονοῦμενον κατ' αὐτὸν παρὰ τὴν
ὑπαρξίν τοσοῦτων ἄλλων πολυτίμων καὶ πολυσημάντων
σταθμῶν ἐν τῇ θαλάσῃ ταύτῃ. Ὁ ἐν Ταγγέρῃ ἀντιπρό-
σωπος τῆς μεγάλης Βρετανίας ἐπειράθη νὰ προσκλή-
σῃται ἰδιάζουσαν ἐπιρροὴν παρὰ τῷ Μούλεϋ Χασάν καὶ
διὰ τῶν ὑπερφιάλων ἀξιώσεων τῆς κυβερνήσεως αὐτοῦ
τοιαύτην προπαρασκεύασε πραγμάτων κατάστασιν, ὡστε
ἔνια τῶν κυριωτέρων ὀργάνων τοῦ εὐρωπαϊκοῦ τύπου,
τὰς προθέσεις τῆς Ἀγγλίας ἀνερευνῶντα, ἀνεκάλυψαν
ὅτι ὑπὸ τὰς ἐνεργείας τοῦ σιρ Ἐδβαν Σμιθ ὑποκρύπτε-
ται ἡ τάσις τοῦ προκαλέσαι ἀπόβασιν τῶν Ἀγγλῶν καὶ
δημιουργίαν νέου σταθμοῦ ἐν τῇ ἐντὸς τῶν Ἡρακλείων
στηλῶν θαλάσῃ. Ἀλλ' οὕτως ἐνεργοῦσα ἡ κυβέρνη-
σις τῆς ἀνάσσης μεγάλης προκαλεῖ δυσχερείας τῇ Γαλ-
λίᾳ, δικαίως πτοουνμένη ἐξέγερσιν τῶν ἐν Μαρόκῳ φύ-
λων καὶ σύμπραξιν μετὰ τῶν ἐν Ἀλγερίᾳ κατὰ πάσης
εὐρωπαϊκῆς κυριαρχίας. Τὰ γεγονότα τοῦ 1840, ἅπερ
προὔκαλεσεν ἡ πολιτεία τοῦ Ἀβδουλ Καδὲρ διὰ τῆς
ἀθετήσεως τῆς συνθήκης τῆς Τάφνης, δὲν ἐλπισμονή-

θησαν παρὰ τῶν ἐν Παρισίοις, ἐφ' ᾧ καὶ μετὰ προσοχῆς παρακολουθοῦνται αἱ ἐν Ταγγέρῃ καὶ Φέξ ἐνέργειαι τοῦ ρηθέντος ἀντιπροσώπου τῆς Ἀγγλίας, αἱ μέχρι τοσοῦτου βαθμοῦ καὶ αὐτὴν τὴν Ἰσπανίαν ἐκφοβίσασαι, ὥστε οἱ ἐν Μαδρίτῃ λυσιτελῆ θεωροῦσι τὴν κατάρτυσιν μοίρας, ἐντολὴν ἐχούσης νὰ ἐπιτηρῇ τὰς κινήσεις τοῦ ἀγγλικοῦ στόλου. Ἐντεῦθεν δὲ καὶ ἡ μεστὴ πικρίας γλῶσσα ἀπαξάπαντος τοῦ γαλλικοῦ τύπου, ὅστις, ἥκιστα ἀποστάς τοῦ διακρίνοντος αὐτὸν ἰπποτισμοῦ, ὑπέδειξε τὴν πρὸς τὴν χώραν αὐτοῦ πολιτείαν τῶν τότεων καί, παραλληλίζων τὴν πολιτείαν Ἀγγλίας καὶ Γαλλίας, ἀνεῦρε τὴν τῆς Δημοκρατίας πολλῶν συνεπεστέραν καὶ ἀξίαν τῶν φιλικῶν σχέσεων δύο γειτόνων κρατῶν. Καὶ ναὶ μὲν δυνατὸν εἶπειν ὅτι καὶ ὁ κ. Γλάδστον δὲν ἐφάνη ὅσον ἠλπίζετο συμπαθῆς τῇ Γαλλίᾳ κατὰ τὰ δεινοπαθήματα αὐτῆς τοῦ 1870, ὅτε μάλιστα ὁ ἀείμνηστος Θιέρσοις ἔκρουε τὰς θύρας τῶν εὐρωπαϊκῶν ἀνακτοβουλιῶν ὑπὲρ τῆς προσφιλοῦς πατρίδος, βαρέως στεναζούσης ὑπὸ τὸ πέλμα τοῦ γερμανοῦ οὐσάρου, οὐδ' ἀνεμνήσθη τῆς ἐπὶ τῶν Κριμαϊκῶν συμμαχίας καὶ συμπράξεως τῶν δύο κρατῶν ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν τοῦ αυτοκράτορος Ναπολέοντος καὶ τοῦ λόρδου Παλμερστῶνος· ἀλλὰ βραδύτερον ὁ πολὺς τοῦ Χάβαρδεν ὑλοτόμος μετέβαλε πολιτείαν καὶ κατὰ τὴν ἀπὸ τῆς ἐξουσίας ἀποχώρησιν αὐτοῦ, μετὰ τὰς ἐκλογὰς τοῦ 1874, ἐφαίνετο συμπαθέστερος τῇ Γαλλίᾳ, τῷ δὲ 1875 ἐπεδοκίμαζε τὴν πολιτείαν τῆς Ρωσίας, ἀρνηθείσης νὰ ὑποκίψῃ εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ σχεδίου τοῦ πρίγκιπος Βίσμαρκ, ὅστις, ἰδὼν τὴν Γαλλίαν ταχέως ἀνακίψασαν ἀπὸ τῶν δεινοπαθημάτων αὐτῆς καὶ φοβηθεὶς τὴν ταχείαν αὐτῆς πρόοδον, εἰσηγεῖτο μὲν τῇ Ρωσίᾳ τὴν ἰδέαν νέας καὶ πάλιν κατασυντρίψεως τῆς δημοκρατίας, ἀλλὰ προσέκρουε κατὰ τῆς ρητῆς ἀντιστάσεως τοῦ αυτοκράτορος Ἀλεξάνδρου, πληρέστατα κατανοήσαντος μετὰ τοῦ πρίγκιπος Γορτσάκωφ τὸ σφάλμα τῆς ρωσικῆς πολιτικῆς, τὸ ἀπολύειν εἰς τὴν διατάραξιν τῆς εὐρωπαϊκῆς ἰσορροπίας καὶ εἰς τὴν παγίωσιν τῆς τευτονικῆς ἐπιρροῆς ἐπὶ τῶν τυχῶν τῆς Δύσεως. Τὴν μεταβολὴν ταύτην τῶν φρονιμάτων τοῦ ἡγέτου τῶν φιλελευθέρων ἀναπολοῦντες οἱ ἐν Παρισίοις μετὰ χαρᾶς πῶς ἀπεκδέχονται τὴν νίκην τοῦ κ. Γλάδστον ἐν ταῖς γενικαῖς ἐκλογαῖς καὶ ἐν τοῖς γραφομένοις τῶν κυριωτέρων ὀργάνων ἀνευρίσκειται ἡ ὑπολανθάνουσα ἐλπίς τῆς φιλικῆς ἐξομαλίσεως ἀπάντων σχεδὸν τῶν ἐκκρεμῶν ζητημάτων, ἅπερ κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἐπιβλαβῶς ἐπὶ τῶν ἀγγλογαλλικῶν σχέσεων ἐπέδρασαν.

Ἀλλὰ καὶ ἐν Ρωσίᾳ ἡ εἰς τὴν ἐξουσίαν ἀνοδος τοῦ κ. Γλάδστον προσαγορεύεται εὐαρέστως ἔνεκα τῆς μεμετρομένης αὐτοῦ ἐν τοῖς ἐν Ἀσία ζητήμασι πολιτείας, τῆς ἀντιστρατευομένης σφόδρα πρὸς τὴν τοῦ ἡγέτου τῶν συντηρητικῶν, ὅτε μὲν καταπολεμήσαντος τὴν ἐν τῇ ἡπειρῷ ταύτῃ ρωσικὴν ἐπιρροὴν διὰ τῆς προσελκύσεως ἀσημάντων τινῶν ἀσιατικῶν ἡγεμονιῶν καὶ χανάτων, ὅτε δὲ διὰ χρηματικῶν προσφορῶν καὶ ἐπιχορηγήσεων ἐξωθήσαντος ἰσχυροῦς ἐμίρας εἰς ἀντενέργειαν κατὰ τῆς Ρωσίας καὶ εἰς δεινὴν καταπολέμησιν παντὸς ρωσικοῦ. Καὶ ἐν Εὐρώπῃ δὲ ὁ κ. Γλάδστον ἐπολιτεύθη φιλίως πρὸς τὴν Ρωσίαν, ἥς τοὺς ἀγῶνας ὑπὲρ τῶν μικρῶν λαῶν ἐγκρίνων ἐψέγε τοὺς ἐν τοῖς πράγμασι ἐπὶ πολιτικῇ, ἀντιστρατευομένη πρὸς τὰς διακελεύσεις τῶν νεωτέρων τοῦ πολιτισμοῦ προόδων, κατὰ δὲ τὰ διαταράξαντα τὴν ἡσυχίαν τῆς Εὐρώπης καὶ προκαλέσαντα τὴν νῦν ἐκκρεμὴν κατάστασιν γεγονότα τὴν φωνὴν ἤρην ὑπὲρ τῶν ἐπισήμων συμβολαίων, καίτοι, τοῦτο πράττων, ἐφαίνετο

ἀντιφάσκων πρὸς τὰς ἰδέας, ἃς ὑπὲρ τῶν νῦν μαμμοθρέπτων ἐν ἰδιαιτέροις φυλλαδίοις διετύπου.

Ἐντεῦθεν καταδεικνύται ἡ μέλλουσα ἐπὶ τῆς γενικῆς ἐν Εὐρώπῃ καταστάσεως ἐπίδρασις τῆς ἐν Ἀγγλίᾳ νίκης τοῦ φιλελευθέρου κόμματος, ἐρμηνεύεται δ' ἀρκούντως καὶ ἡ ταραχὴ τῶν περὶ τὴν τριπλῆν συμμαχίαν κύκλων ἐπὶ τῷ γεγονότι τούτῳ. Τοῦλάχιστον ὁ εὐρωπαϊκὸς τύπος, ὁ μεμνημένος εἰς τὰ μύχια τῆς εὐρωπαϊκῆς διπλωματίας, μετέρχεται γλῶσσαν, πᾶσαν πλέον αἰρουσαν ἀμφιβολίαν περὶ τῆς σημασίας καὶ σπουδαιότητος τοῦ ἐν τῇ μεγάλῃ Βρετανίᾳ ἐπιτελεσθέντος γεγονότος.

ὑπὸ τὴν ἐποψὴν τῆς γενικῆς ἐν Εὐρώπῃ καταστάσεως δὲν φαίνεται ἀσήμαντος καὶ ὁ περὶ τὴν εἰς Γένουαν προσεχῆ μετάβασιν τοῦ βασιλέως Οὐμβέρτου γινόμενος πάταγος. Πρὸ διετίας ὁ πρόεδρος τῆς γαλλικῆς δημοκρατίας μεταβάς εἰς Τουλῶνα πρὸς ἐπιθεώρησιν τῶν ἐκεῖ δημοσίων τινῶν ἔργων ἐδέξατο τὰς προσρήσεις τοῦ βασιλέως Οὐμβέρτου, σπεύσαντος ν' ἀποστείλῃ μοῖραν τοῦ ἰταλικοῦ στόλου εἰς τὸν εἰρημένον γαλλικὸν στόλον· ἦδη ὁ βασιλεὺς Οὐμβέρτος παρασκευάζεται νὰ μεταβῇ εἰς τὴν πατρίδα τοῦ ἀνακαλύψαντος τὴν Ἀμερικὴν καὶ νὰ παραστῇ εἰς τὰς ἐκεῖ τελεσθησομένας ἐορτὰς εἰς μνήμην τοῦ διεθνοῦς τούτου ἥρωος, τοῦ διπλασιάσαντος πράγματι τὸν κόσμον, ὡς γράφει μετὰ πολλῆς τῆς εὐφυσίας παρισιανῆ ἐφημερίς, καὶ τοῦ ἀποδείξαντος ὅτι ἥκιστα ἐσφαλλὲν ὁ μέγας τῆς ἑλληνικῆς ἀρχαιότητος φιλόσοφος, ὅτε τὸν λόγον ἐποίητο περὶ τῆς Ἀτλαντίδος. Ἐπὶ τῷ σχεδίῳ τούτῳ τοῦ ἰταλοῦ βασιλέως διαταγαὶ ἐδόθησαν εἰς τὸν γαλλικὸν στόλον ὅπως μοῖρα αὐτοῦ διατελῇ ἐτοιμὴ ἵνα καταπλεύσῃ εἰς Γενοῦν καὶ ἐκτίσῃ ἐκεῖ τὴν ὀφειλὴν τῆς φιλοφροσύνης, ἣν πρὸ διετίας συνωμολόγησεν ἡ Γαλλία πρὸς τὴν Ἰταλίαν· ἀλλ' οἱ φιλόποτοι Ἰταλοί, φοβούμενοι μὴ πάθωσιν ὅ,τι ἐπαθον ἐκ τῆς πολιτείας τοῦ αυτοκράτορος Φραγκίσκου Ἰωσήφ, ἐπιβραδύνοντες ἔτι μετὰ πάροδον ὀκτῶ ὄλων ἐνιαυτῶν ἐν τῇ ἀνταποδόσει τῆς πρὸς αὐτὸν ἐπισκέψεως τοῦ συμμάχου βασιλέως, μετῆλθον γλῶσσαν, τὰ μέγιστα θίγουσιν τὴν εὐθικτον τῶν ἐν Παρισίοις καρδίαν καὶ διακυβεύουσιν τὸν τε πασίγνωστον τῶν Γάλλων ἰπποτισμὸν καὶ τὴν ἐγνωσμένην αὐτῶν λεπτότητα περὶ τὴν ἀνταπόδοσιν πάσης πρὸς αὐτοὺς φιλοφροσύνης. Δικαίως ἄρα τὰ ὄργανα τοῦ γαλλικοῦ τύπου ἀνέλαβον τὴν συνηγορίαν τῆς ἐαυτῶν κυβερνήσεως καὶ δι' ἀκαταμαχίτων ἐπιχειρημάτων πειρῶνται ἔνθεν μὲν νὰ καταδείξωσιν ὅτι μεγάλως οἱ ἐν Ρώμῃ σφάλλουσι πιστεύοντες εἰς τὴν ὀλιγορίαν τῶν ἐν Παρισίοις περὶ τὴν ἐκτίσιν τῆς ὀφειλῆς διεθνοῦς φιλοφροσύνης, ἔνθεν δὲ νὰ διατρανώσωσιν ὅτι ἡ Γαλλία οὐδέποτε ὑπελήφθη τῆς φήμης αὐτῆς ἐπὶ μεγάλῃ ἰπποτικότητι καὶ ἀπεριορίστῳ λεπτότητι περὶ τὴν ἐκπλήρωσιν ἠθικῶν ἅμα καὶ ἐθνικῶν ὑποχρεώσεων. Τὴν λογοτριβὴν ταύτην βλέποντες οἱ ἐν ταῖς συμμαχίαις πρωτενοῦσαις ἄχθονται λίαν τὴν καρδίαν ἐπὶ τῇ ἰδέᾳ ἴσως μὴ ἡ Ἰταλία, βλέπουσα τὴν ἐν Ἀγγλίᾳ ἐπικειμένην κυβερνητικὴν ἀλλαγὴν καὶ σταθμίζουσα τὰς συνεπείας ταύτας ἐπὶ τῆς τῶν τριῶν συμμαχῶν πολιτικῆς, ἀνακρούσεται πρῶμναν καὶ προσέλθῃ τῇ Γαλλίᾳ, ἥς ὁ στόλος εὐχερῶς πάνυ δύναται νὰ προσβάλλῃ τὰ ἰταλικά παραλία ἀνευ τῆς μετὰ τοῦ ἰταλικοῦ συμπράξεως τοῦ ἀγγλικοῦ.

ὑπὸ τὴν ἐποψὴν δὲ τῶν κατὰ κράτη κυριωτέρων ἐσωτερικῶν ζητημάτων, ἡ Γαλλία ἔχει ἀφ' ἑνὸς μὲν τὴν ἀνανέωσιν τοῦ ἐτέρου ἡμίσεως τῶν δημοτικῶν συμβου-

λίω, τῆς τοῦ πρώτου ἡμίσεως γενομένης ἤδη κατὰ μαίον, ἀφ' ἑτέρου δὲ τὰ ἀποικιακὰ ζητήματα, τὰ προσλαμβάνοντα βαθυδὸν σοβαρὸν χαρακτῆρα καὶ ἐπισπώμενον λίαν τὴν προσοχὴν τῶν ἐν Παρισίοις. Ἡ ἀνανέωσις τῶν δημοτικῶν συμβουλίων, γινουμένη σήμερον, κέκτηται οὐ μικρὰν σπουδαιότητα, ἅτε καταδεικνύουσα τὰς πολιτικὰς τάσεις καὶ τὰ φρονήματα ἐν τοῖς διαφόροις πόλεσι τῆς Δημοκρατίας, καὶ θεωρεῖται ὡς κριτήριον τῶν γενικῶν ἐκλογῶν, ἐξ ὧν ἀπορρέει ἡ νέα τοῦ ἔθνους ἀντιπροσωπεΐα. Ἐν ἑτέρᾳ ἐποχῇ τὸ πρᾶγμα ἰδιάζουσαν προσεκτᾶτο σπουδαιότητα, ἀλλ' ἤδη ἀπέβαλε μέγα μέρος αὐτῆς, ἅτε τῶν δημοκρατικῶν θεσμῶν παγιωθέντων ἐπὶ ἐδραίων καὶ ἀσφαγῶν βάσεων μετὰ τὴν κατασύντορσιν τοῦ βουλανζερισμού καὶ τὴν χαλάρωσιν τῶν ἐνεργειῶν τῶν βασιλοφρόνων, ἀεὶποτε σχεδὸν λαμβανόντων νοθεσίας ἐκ τοῦ Βατικανοῦ πρὸς πλήρη ὑποταγὴν εἰς τοὺς κρατοῦντας πολιτικοὺς θεσμοὺς καὶ ὑπακοὴν εἰς τοὺς ὑπὸ τοῦ δημοκρατικοῦ συστήματος ὑπαγορευθέντες νόμους· πολλῶν λοιπὸν σοβαρώτερα τυγχάνουσι τὰ ἀποικιακὰ, ἅπερ πρὸς τοῖς ἐν Δαχομαίᾳ γενομένοις περιπλέκονται νῦν καὶ διὰ τῆς ἐν Μαδαγασκάρῃ ἐκνόμου πολιτείας τῶν Χόβας, τῶν πάντοτε μὲν ἀνησυχισάντων τὴν ἐν τῇ μεγάλῃ ταύτῃ νήσῳ γαλλικὴν παροικίαν, ἤδη δὲ τραπέντων κατὰ τὰς τελευταίας ἐκ Παρισίων εἰδήσεις δυσμενεστέραν πολιτείαν καὶ περιηγόντων τὴν κεντρικὴν κυβέρονσιν εἰς δυσχερῆ θέσιν. Τὸ παράδοξον εἶναι ὅτι αἱ ἐν ταῖς γαλλικαῖς ἀποικίαις ταραχαί, ταῦτοχρόνως σχεδὸν ἐπισυμβαίνουσαι κρατύνουσι τὴν ἰδέαν ὅτι ἐν πᾶσι τοῖς γινουμένοις ἐνυπάρχει ξενικὸς δάκτυλος καὶ ὅτι οἱ ἐν Λονδίῳ κυρίως διαπραττοῦσιν ἐκεῖνο, ἐφ' ᾧ τῶν Γάλλων κατηγοροῦσιν ἐν τῷ ζητήματι τῆς ἐκτραχύνσεως τῶν ἐν Μαρόκῳ. Ταῦτοχρόνως οἱ ἐν Παρισίοις μεριμνῶσι περὶ τῶν πολεμικῶν αὐτῶν δυνάμεων κατὰ τε ξηρὰν καὶ κατὰ θάλασσαν, τὰ δ' ἀπὸ τῆς παρελθούσης τρίτης ἀρξάμενα ναυτικὰ γυμνάσια, κατατείνοντα εἰς τὸ διατρανώσαι κατὰ πόσον ὁ γαλλικὸς στόλος δύναται νὰ προασπίσῃ τὰ παράλια τῆς χώρας ἀνευ τῆς συμπράξεως τῶν κατὰ ξηρὰν δυνάμεων, μικρὸν ὑπολείπονται τὴν σπουδαιότητα τῶν ἐν Ἀγγλίᾳ προπαρασκευαζομένων μεγάλων ναυτικῶν γυμνασίων. ἅπερ, ὑπὸ ἑκατὸν περίπου σκαφῶν, ἀποβλέπουσιν εἰς τὸ ἀποκροῦσαι ἐπίθεσιν ξενικῶν στόλων καὶ ἀπόβασιν εἰς Ἀγγλίαν.

Οἱ ἐν Γερμανίᾳ μέγਾਲως σκέπτονται περὶ τῆς παγκοσμίου ἐκθέσεως τοῦ 1898. ἥτις ὅμως φαίνεται ματαιουμένη παρὰ τὸν γενομένον περὶ αὐτὴν πάταγον καὶ παρὰ τὴν χορηγίαν 10,000,000 μάρκων παρὰ τῆς δημοχίας τοῦ Βερολίνου πρὸς διοργάνωσιν τοῦ μεγάλου τούτου ἔργου. Ἀτυχῶς οἱ ἐν Βερολίῳ φοβοῦνται τὸν ἐν τῷ σταδίῳ τῆς βιομηχανίας καὶ τῆς τέχνης ἀγῶνα καὶ ἐπομένως ὑποχωροῦσι πρὸ τῶν ἠττηθέντων τοῦ 1870, οἵτινες, τὰς δάφνας εἰρηνικοῦ ἀγῶνος δρεπόμενοι, ἀπαξ ἔτι τεκμηριοῦσι τὴν ὑπεροχὴν τοῦ μεγαλοῦργου πνεύματος τοῦ Γάλλου καὶ καταδεικνύουσιν εἰς τὸν πεπολιτισμένον τῆς Εὐρώπης κόσμον ὅτι καὶ νικητῆς ὁ Τεῦτων δὲν δύναται νὰ ἰσομετρηθῇ πρὸς ἐκεῖνον, ὅστις καὶ ἠττώμενος καὶ ἀκρωτηριαζόμενος ταχέως ἀπὸ τῶν δεινοπαθημάτων αὐτοῦ ἀνακίπτει καὶ ἀναλαμβάνει διὰ τῶν ζωτικῶν δυνάμεων αὐτοῦ καὶ τῆς οἰκείας πατρίδος. Οἱ τῶν περὶ τὸν αὐτοκράτορα ἐνδοιασμοὶ μέχρι τοσοῦτου προβαίνουσι βαθμοῦ, ὥστε ἔνθεν μὲν οἱ μείζονες τῶν γερμανῶν βιομηχάνων συμβουλεύουσι τὴν διοργάνωσιν ἐθνικῆς μάλλον ἐκθέσεως ἀντὶ παγκοσμίου, ἔνθεν δὲ διάφοροι

περιάδονται φῆμαι, καθ' ἃς τὸ κοινοβούλιον σκοπεῖ ν' ἀπορρίψῃ τὰς αἰτηθησομένας πιστώσεις ὑπὲρ τῆς ἐκθέσεως· πρὸς συγκάλυψιν δὲ τῆς ὑποχωρήσεως ἐξευρέθη πρόχειρον τὸ τῆς τοιαύτης ψήφου ἐπιχείρημα, ἡ τῆς χώρας ἀμυνα καὶ ἡ τῶν διὰ τὴν ἐκθεσὴν δαπανηθησομένων χρημάτων χρησιμοποίησις εἰς τὴν συμπλήρωσιν τοῦ ἀμυντικοῦ τῆς χώρας συστήματος, ὅπερ ἐν πολλοῖς παριστάται ἀπὸ σκοποῦ ὡς λίαν ἐλαττωματικὸν καὶ ὡς χροῖζον κατὰ συνέπειαν σπουδαίας καὶ ταχείας μερίμνης. Προσέτι τοὺς ἐν Γερμανίᾳ ἀπασχολεῖ ἡ προσεχὴς εἰς Ἀγγλίαν μετάβασις τοῦ αὐτοκράτορος Γουλιέλμου ὅπως παραστῇ εἰς τὰ γυμνάσια τῶν βασιλικῶν θαλαμηγῶν ὡς καὶ ἡ σχεδιαζομένη παρουσία τῆς Α. Μ. εἰς τὰ γυμνάσια τοῦ Ἰταλικοῦ στρατοῦ, τὰ τελούμενα κατὰ τὸ δεύτερον τοῦ αὐγούστου δεκαπενθήμερον. Ἀλλὰ καὶ τὸ τοῦ πρίγκιπος Βίσαρκ ζήτημα δὲν στερεῖται σπουδαιότητος, συνεπεία τοῦ παρατηρουμένου ὑπὲρ τοῦ μεγάλου φιλοπάτριδος κινήματος τῶν νοτιογερμανῶν, ἀθρόων σπειδόντων νὰ ἴδωσι τὸν ἄνδρα ἐν Κίσιγγεν καὶ δι' ἰδιαιτέρων πρεσβειῶν νὰ ὑποβάλωσι τὰ σεβάσματα αὐτῶν εἰς τὸν συντελέσαντα τὸ μέγα ὄντως ἔργον τῆς γερμανικῆς ἐνότητος καὶ τὸν ἐργασθέντα ὑπὲρ πάντα ἄλλον εἰς ἀνάδειξιν τῆς πατρίδος αὐτοῦ δεσποίνης μὲν τῶν τυχῶν τῆς Εὐρώπης ἐπὶ ὀλόκληρον τέταρτον αἰῶνος, ἀξίας δὲ νὰ τηρήσῃ τὴν ἐμπρέπουσαν αὐτῇ θέσιν ἐν τῇ χορείᾳ τῶν μεγάλων τῆς Εὐρώπης κρατῶν.

Τοὺς ἐν Αὐστρουγγαρίᾳ δεινῶς ἀνησυχεῖ ἔτι τὸ τῶν δικαστηρίων ἐν Βοημίᾳ ζήτημα, ὅπερ τοσοῦτον εἶχεν ἐκτραχυνθῆ καὶ ἐν αὐτῷ ἔτι τῷ ὑπουργικῷ συμβουλίῳ, ὥστε μικροῦ δεῖν ἐπὶ ἤρχετο κρίσις ἐν τῷ ὑπὸ τὸν κ. Τάαφθε ὑπουργεῖῳ· ὁ κίνδυνος ὅμως δὲν παρήλθεν ὀλοσχερῶς καὶ διὰ τοῦτο λέγεται ὅτι κατὰ τὴν προσεχῆ σύνοδον τῆς ἐν Πράγᾳ διαίτης ἀνακινηθήσεται αὐθις τὸ ὑπουργικὸν ζήτημα· ὡσαύτως καὶ ὁ τῆς Οὐγγαρίας πρωθυπουργὸς εἴρηται ἐν δυσχερεῖ θέσει ἐπὶ τῇ ἀνδρική πολιτείᾳ τῶν Ρουμάνων τῆς Τρανσυλβανίας, ἐξαιτουμένων τὴν περιφρούρησιν τῶν ὑπὸ τῶν Οὐγγρῶν ἀθετουμένων δικαιωμάτων αὐτῶν καὶ τὴν ἀπονομὴν τῆς προσηκούσης θέσεως ἐν τῷ οὐγγυορρομανικῷ συνδυασμῷ. Τὸ παράδοξον ἐν πᾶσι τούτοις εἶναι ὅτι οἱ ἐν Βιέννῃ συμβουλεύουσι τοὺς ἐν Πέστη μείζονα μετριοπάθειαν πρὸς τοὺς Ρουμάνους.

Τὰ ἐν Ἑλλάδι ἀπεικονίζονται ἐν ταῖς δημοσιευομέναις εἰδήσεσι ὑπὸ ζοφερὸν ὄλωσ χροῶμα καὶ πολλοὺς ἀπόγνωσις σχεδὸν καταλαμβάνει, ἀναλογιζομένους οἷα ἡ μέλλουσα τῶν πραγμάτων τροπή. Ἡ μόνη ἐλπίς ἐνυπολείπεται ἐν τῇ παρουσίᾳ τοῦ Χαοιλίου Τρικούπη ἐν τῇ ἐξουσίᾳ, ὅστις πᾶσαν θὰ καταβάλῃ μερίμναν ἵνα εἰς αἰσιον διεξαγάγῃ πέρασ ὃν ἀνέλαβε δεινὸν ἀγῶνα διὰ τῆς ψήφου τῆς 3 μαΐου.

Ἐν τοῖς λοιποῖς κράτεσι ἡ μὲν Ρωσία ἔχει τὴν τῆς χολέρας ἐπιδημίαν τὴν ἐξαπλουμένην βαθυδὸν καίτοι μεθ' ἡσσοнос ἐντάσεως, ἡ Ἰταλία ἐπιμελεῖται τῶν οἰκονομικῶν αὐτῆς, τὸ Βέλγιον σκέπτεται περὶ τῆς ἀναθεωρήσεως τοῦ συντάγματος, ἡ Ἑλβετία περὶ πλείστου ποιεῖται τὴν περιφρούρησιν τῆς οὐδετηρότητος αὐτῆς καὶ τὸ Μαυροβούνιον μεριμνᾷ περὶ σπουδαίων στρατιωτικῶν μέτρων.

ΕΡΓΗΝΕΣΤΟΥ ΚΟΥΡΤΙΟΥ

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

ΜΕΤΑΦΡΑΖΟΜΕΝΗ ΥΠΟ

Μ. Ε. ΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΥ.

(Συνέχεια· ἴδε προηγούμενον ἀριθμὸν).

Ὁ Ἀργεῖος Παλαμῆδης ἔχει τὸ ὁμόζυγον αὐτοῦ ἐν τῷ ἰσθμῷ, εἰς ὃν ἐνωρὶς ἐφοίτων οἱ Φοῖνικες καὶ οἱ ἀνταγωνισταὶ αὐτῶν Ἕλληνες θαλασσοπόροι, εἶναι δὲ τοῦτο ὁ πανοῦργος Σίσυφος¹, ὁ τύπος τοῦ κατοικοῦ τῆς ἀκτῆς, οὗ τὸ ἀγρυπνον πνεῦμα ἀντίκειται πρὸς τὴν ἀπλότητα τῶν κατοικῶν τῆς μεσογαίας. Διὰ τὸν αὐτὸν λόγον ἡ παράδοσις ἀποδίδωσιν αὐτῷ τὴν εἰσαγωγὴν τῆς λατρείας τοῦ Μελικέρτου, ἀπολύτως ὡς ὁ Αἰγεὺς καὶ ὁ βασιλεὺς Πορφυρίων (ὁ πορφυροφόρος ἀνὴρ) εἰσάγουσιν εἰς τὴν Ἀττικὴν τὴν λατρείαν τῆς Ἀφροδίτης.

Ἡ σαφειάτης ἀνάμνησις τῶν προόδων, ἃς ἡ Ἑλλάς ὀφείλει τῇ Ἀνατολῇ, διετηρήθη ἐν τῇ περὶ τοῦ Κάδμου παραδόσει. Ὁ Κάδμος, ἀπελθὼν τῆς ἀντικειμένης παραλίας, ἔνθα οἰκοῦσιν οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ Φοῖνιξ καὶ Κίλιξ, προχωρεῖ πρὸς τὴν Δύσιν, ἀκολουθῶν τῇ τυχοδιωκτικῇ ὁδῷ τῆς Εὐρώπης· ὅπουδήποτε δὲ προσορμίζεται κατὰ τὸν πλοῦν, ἐν Ρόδῳ, ἐν Θήρᾳ, ἐπὶ τῆς ἀκτῆς τῆς Βοιωτίας, ἐν Θάσῳ καὶ ἐν Σαμοθράκῃ, ἐμφανίζεται ὡς τὸ πνεῦμα τοῦ πολιτισμοῦ· ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς Ἀφροδίτης ἰδρύει πόλεις, προωριζόμενας εἰς διαρκὴ εὐκλειαν καὶ ἐφοδιαζόμενας ὑπ' αὐτοῦ διὰ πασῶν τῶν πολεμικῶν καὶ εἰρηνικῶν τεχνῶν καὶ ἀποβαίνει τὸ στέλεχος τῶν ἡγεμονικῶν καὶ ἱερατικῶν οἰκογενειῶν, αἵτινες παρὰ τοῖς Ἑλλήσιν διετηρήσαν τὸ γόντρον αὐτῶν ἐπὶ πολὺ καὶ κατὰ τὴν ἱστορικὴν περιόδον².

Ἐπὶ τέλους ἐν Θεσσαλίᾳ ὁ ἠρωϊκὸς μῦθος συγκεντροῦται περὶ τὸν Παγασσητικὸν κόλπον, περὶ τὸν ὄρμον τῆς Ἰωλκοῦ, οὗ τὰ ἕρημα ὕδατα εἶδον ἀποπλέοντα τὸν Ἰάσωνα ἐπὶ τῆς εὐθραύστου αὐτοῦ λέμβου καὶ μετ' αὐτοῦ πλοῦν ἠρώων εἰς ζήτησιν περιπετειῶν³.

Ἄπασ ὁ βίος, ἅπασα ἡ δραστηριότης τῶν ἑλληνικῶν φύλων, ὧν τὰ πλοῖα βαθυδὸν συνῆσαν ἀλλήλαις πάσας τὰς ἀκτὰς, ἅτινα δὲ εἰσῆγαγον εἰς τὴν σφαῖραν τῆς ἐνεργείας αὐτῶν τοὺς Ἕλληνας τῶν διαφόρων χωρῶν πρόκειται ἡμῖν διαγεγραμμένος ἐν τῷ εὐρεῖ κύκλῳ τῶν μύθων, τῶν περιβαλλόντων τὸν κυβερνήτην τῆς Ἀργούσας καὶ τοὺς συμπλωτῆρας αὐτοῦ. Πάντες οἱ ἠρωϊκοὶ οὗτοι μῦθοι ἔως θεάτρον τῶν διηγήσεων αὐτῶν ἐκλέγουσι κατὰ προτίμησιν τὴν ἀνατολικὴν ἀκτὴν, ὅπερ πρόδηλον συνίστησιν ἀπόδειξιν ὅτι οὐδαμοῦ ἡ πρώτη ὄψις προῆλθεν ἐκ τῆς μεσογαίας, ἀλλὰ πᾶσαι αἱ μεγάλαι κινήσεις, ἐκεῖναι τούλάχιστον, ὧν οἱ Ἕλληνες εἶχον τηρήσει τὴν ἀνάμνησιν, ἀρχὴν αὐτῶν ἔσχον τὴν τῶν αὐτοχθόνων πρὸς τοὺς διὰ θαλάσσης ἐλθόντας μετανάστας συνάφειαν.

Ἡ δημόσιος αὕτη παράδοσις διαφέρει οὐσιωδῶς τῶν ἰδεῶν, αἵτινες ἐκράτησαν βραδύτερον, αἵτινες δὲ εἶναι προῖον σκέψεως καὶ ἀνύκουσιν εἰς ἐποχὴν, καθ' ἣν οἱ Ἕλληνες ἐπεζήτησαν τὴν διασάφησιν τῶν ἀρχῶν τῆς ἱστορίας αὐτῶν. Πράγματι ὅτε αὐτοῖς ὀφθαλμοῖς εἶδον τὰ κράτη τῆς Ἀνατολῆς, ὅτε παρέβαλον πρὸς τὰς Πυραμίδας τὴν ἡλικίαν τῶν τεχνῶν τῶν πόλεων αὐτῶν καὶ ἐγνώστα τὴν ἱερατικὴν χρονολογίαν, τὴν σεμνὴν ταύτην, ἀρχαιότητα, τὴν ἐγγραφὸν ταύτην παράδοσιν, ἥτις ἐκυλινδεῖτο διὰ τῶν χιλιετηρίδων, ἦν δ' ἠρμύνευον αὐτοῖς ἱερεῖς κομπορομήνευσι, τοιαύτην προῦξένυσαν αὐτοῖς ἐντύπωσιν, ὥστε ἔκτοτε οὐδὲν ἀπέμεινεν ἐν Ἑλλάδι, μὴ ἀναχθῆν εἰς τὴν ἀρχὴν ταύτην.

Οὐδὲ λόγος ἐξῆς ἐγένετο περὶ Ἑλλήνων, γενομένων τὸ μεταξὺ Δύσεως καὶ Ἀνατολῆς διάμεσον· τούναντίον ὁ Κέκροψ, ὁ πρῶτος τῶν Ἀθηνῶν βασιλεὺς, κατὰ τὸ ἦμισυ ἄνθρωπος κατὰ τὸ ἦμισυ δὲ δράκων, ὡς καὶ αἱ ἱέρειαι τῆς Δωδώνης, ἐθεωρήθησαν ὡς αἰγύπτιοι φυγάδες, ἐκ τῆς αὐτῆς δὲ χώρας προελθόντες ἐλογίζοντο καὶ οἱ θεοὶ μετὰ τῶν ἐορτῶν αὐτῶν. Ὑπὸ τὴν ροπήν δὲ τῆς ἐντυπώσεως καὶ τῆς τάσεως ταύτης, ἥτις ἀπὸ τοῦ Ζ' π. Χ. αἰῶνος ἐκράτει τῶν μεμορφωμένων πνευμάτων τοῦ ἔθνους, οἱ πλεῖστοι τῶν ἀρχαίων ἱστορικῶν καὶ αὐτὸς ὁ Ἡρόδοτος ἐγραψαν τὰ ἔργα αὐτῶν¹.

Νομίζομεν ὅτι, ἐρευνῶντες τὰ ἔχνη αὐθεντικότερας παραδόσεως, δυνάμεθα ν' ἀποδώσωμεν τοῖς Φοῖνιξιν, ὡς καὶ τοῖς ἡμιελληνικοῖς καὶ ἑλληνικοῖς τῆς Ἀνατολῆς φύλοις, ὧν τὸ πνεῦμα ἐξηγεῖται, τὸ ἀληθές ἱστορικὸν αὐτῶν πρόσωπον καὶ κατορθώσωμεν οὕτω νὰ νοήσωμεν κάλλιον τὴν πρόδον τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους, τὴν ἀπὸ τοῦ ζόφου τῶν πελασγικῶν χρόνων εἰς τὰς πρώτας αὐγὰς τῆς ἑλληνικῆς ἱστορίας μετὰβαθιν.

Τῶν δύο τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους ἡμιτόμων εἶδομεν τὸ ἕτερον μὲν, τὸ προωριζόμενον ν' ἀποβῆ βραδύτερον ἢ τῶν Δωριέων φυλῆ, ἐνιδρυόμενον ἐν τοῖς ὄρεσι τῆς ἀρκτικῆς Ἑλλάδος, τὸ ἕτερον δὲ ἐγκαθιστάμενον ἐπὶ τοῦ ἀλπιέδου τῆς Μικρᾶς Ἀσίας καὶ τῶν νήσων· τὸ δεύτερον τοῦτο εἶναι ὅπερ περὶ τὸν δέκατον πέμπτον πρὸ Χριστοῦ αἰῶνα δίδωσι τὸ σύνθημα τῆς ἱστορίας. Οἱ Ἕλληνες οὗτοι τῶν ἀκτῶν καὶ τῶν νήσων διασπείρονται πανταχόθεν, ἐγκαθίστανται ἐν τῇ Κάτῳ Αἰγύπτῳ, ἐν ταῖς φοινικικαῖς ἀποικίαις, οἶαι ἡ Σαρδηνία καὶ ἡ Σικελία, καὶ ἐν ὄλῳ τῷ Αἰγαίῳ, ἀπὸ τῆς Κρήτης μέχρι τῆς Θράκης· ἀπὸ τῆς πατρίδος καὶ τῶν διαφόρων ἰδρυμάτων αὐτῶν ἀναχωροῦσι σμῆνη ἀποίκων, οἵτινες ἀποβαίνουσιν ἐπὶ τῶν παραλίῳ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἑλλάδος. Ἀρχονται ἀπὸ τῆς ἀνατολικῆς ἀκτῆς, εἴτα δὲ, περικύμπτοντες τὸν Μαλέαν, προσέρχονται καὶ ἐκ δυσμῶν. Κατ' ἀρχὰς περιορίζονται εἰς πειρατικὰ ἔργα, εἴτα δὲ, τοῦ χρόνου προϊόντος, ἐνιδρύονται κατὰ μῆκος τῶν κόλπων καὶ τῶν πορθμῶν, ὡς καὶ ἐν ταῖς ἐκβολαῖς τῶν ποταμῶν καὶ συγχωνεύονται, μετὰ τῶν Πελασγῶν ἐμφανίζονται δὲ ὑπὸ τὸ ὄνομα τῶν Καρῶν καὶ Δελέγων ὡς λάτρεις τοῦ Ποσειδῶνος. Πληθὺς γεωγραφικῶν ὀνομάτων, ἐκ τῆς αὐτῆς ρίζης παραγομένων, Αἰγαί, Αἰγιον, Αἰγινα, Αἰγίλα, ἄτινα πάντα δηλοῦσι διάφορα ὀσμεία τῆς ἀκτῆς καὶ ἀρχαῖα ἱερὰ τοῦ Ποσειδῶνος², παρέμεινεν ὡς ἀνάμνησις τῆς πρώτης ταύτης τοῦ ἀποικισμοῦ περιόδου. Πράγματι δὲ οἱ ξένοι ναυτικοὶ ἔδιδον ὀνόματα εἰς τὰς νήσους καὶ τὰ ἀκρωτήρια, τὰ οὐδὲν ἄχρι τότε φέροντα ὄνομα. Εὐχερῶς ὡσαύτως διαγιγνώσκειται ἐν τοῖς ὀνομασὶ τῆς Σάμου, τοῦ Σαμικοῦ, τῆς Σάμης, τῆς Σαμοθράκης ἄθροισμα ὁμογενῶν ὀνομάτων, ἐπαναλαμβανομένων ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν ἀκτῶν τοῦ Αἰγαίου, σχετιζομένων δὲ πάντοτε πρὸς τὴν λατρείαν τοῦ Ποσειδῶνος³.

Σειρὰ μᾶλλον προσφάτων λατρείων διαπιστοῖ τὴν πρόδον τοῦ ἠθικοῦ αἰσθήματος παρὰ τοῖς θαλασσοπόροις Ἑλλήσιν καὶ τὴν ὀσμημέραι ἰσχυροτέραν καὶ εὐεργετικότεραν ροπήν τοῦ ἀποικισμοῦ αὐτῶν. Οἱ τῆς Ἀνατολῆς Ἕλληνες ἐμφανίζονται ἐφεξῆς μεθ' ὀριστικώτερον ὄνομα, γινόμενοι Κρήτες, Δάρδανοι, Λύκιοι. Ἡ παράδοσις ἀποβαίνει σαφέστερα καὶ θετικώτερα, λεπτομερέστερον διακριβοῦσα τὰς εὐεργετίας τῶν νεηλῶδων τοῦτων. Τότε

1) Περὶ τῆς αἰγυπτιακῆς ταύτης ἐν ταῖς ἀρχαίαις τε καὶ νεωτέραις περὶ τῶν μεταναστάσεων θεωρίαις ἴδε O. Muller, *Orechom.*, σ. 101. E. Curtius, *Ionier.* σ. 4.

2) Ὁ συγγραφεὺς σημειοῦται ὅτι πρὸς ἐξήγησιν τῆς ρίζης ΑἰΓ δυνάμεθα νὰ ἐπιφελήθωμεν ἐκ τοῦ λεξικοῦ τοῦ Ψευδοῦ, λέγοντος «αἰγες· οἱ Δωριεῖς, τὰ κύματα». Πρέπει νὰ σχετισθῆ πρὸς τούτους τὸ μυστικὸν σύμβολον τῆς ἐν τῇ ἀγορᾷ τοῦ Φλιοῦντος, ἰωνικῆς πόλεως «γαλκὸς αἰγός» (E. Curtius, *Peloponnesos*, II, 474) καὶ ἡ εἰκὼν αἰγῶν, ἡ ἀπαντῶσα ἐν τοῖς νομίμασι τῶν ἀνάλογα ὀνόματα φερουσῶν πόλεων, ὡς τοῦ Αἰγίρου, τοῦ Αἰγίου κλπ. Δυνατὸν νὰ προστεθῶσιν ἐτι ἡ τρωικὴ Αἰγέστα ἐν Σικελίᾳ, ἡ Αἰγίσθενα, οἱ Αἰγὸς ποταμοὶ κλπ. Ὁ Movers (*Colonien.* σ. 367) περὶ ταῦτα νὰ σχετίσῃ τὸ α ἰξ πρὸς σημιτικὴν ρίζαν.

3) Ὅτι τὸ ὄνομα Σάμος εἶναι λέξις σημιτικῆ ἴδε E. Curtius, *Ionier.* σ. 52 καὶ Weisshaupt, ἐν τοῖς *Jahns Archiv* XIX, σ. 510. Ὁ δὲ Στράβων (σ. 346) λέγει: «Σάμους ἐκάλλον τὰ ὕψη».

1) Περὶ ὀνόματος μὲν τοῦ Σίσυφου ἴδε G. Curtius, *Grech. Ety-mol.* σ. 424, περὶ τοῦ χαρακτῆρος δὲ αὐτοῦ Nitzsh ἐν ταῖς εἰς τὴν Ὀδύσσειαν σημειώσεσι (XI, 597).

2) Περὶ τοῦ μύθου τοῦ Κάδμου ἴδε E. Curtius *Ionier.* σ. 6.

3) Περὶ τοῦ μύθου τῶν Ἀργοναυτῶν ἴδε E. Curtius, ἐνθ' ἄνωτ. σ. 22.

στις πλειστάκις αναφέρει τὸν Πτολεμαῖον ὡς πηγὴν ἐν τῇ ἐαυτοῦ συγγραφῇ⁶. Ἐκ τινῶν δὲ χωρίων τῆς ἱστορίας τοῦ Ἀρριανοῦ⁷ καταφαίνεται, ὅτι ὁ Πτολεμαῖος τοσοῦτῳ ἐπιμελῶς ἀπέφευγε τὸ συμμερίζεσθαι κατορθώματα, ὧν αὐτὸς οὐδαμῶς μετείχεν, ὅσῳ ἐπιμελεῖτο τοῦ ἱστορεῖν τὰ ἔργα, ἅπερ ἀκριβῶς ἐγίνωσκεν⁸.

6') Περὶ Ἀριστοβούλου.

Πλὴν τοῦ Πτολεμαίου χρησιμεῖται τῷ Ἀρριανῷ ὡς πηγῇ καὶ ὁ σύγχρονος καὶ στρατηγὸς τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου Ἀριστόβουλος ὁ Κασσανδρεὺς, ὅστις συνεπλήρωσε καὶ ἐτελειοποίησε τὰς τοῦ Πτολεμαίου στρατηγικὰς εἰδήσεις δι' ἀκριβοῦς περιγραφῆς διαφόρων χωρῶν καὶ λαῶν ὑπὸ τε τοπογραφικῆν, γεωγραφικῆν καὶ φυσικῆν ἔποψιν. Ἀκριβῶς δ' ἕνεκα τούτου πολλὰ ὀφείλει ὁ Ἀρριανὸς τῷ Ἀριστοβούλῳ, ὡς τοῦτο ἱκανῶς ἀποδεικνύουσι χωρία τῆς Ἀναβάσεως⁹. Ἰδιαίτερόν τι περὶ τοῦ συγγραμματος τοῦ Ἀριστοβούλου οὐδὲν γινώσκωμεν καὶ ἀγνοοῦμεν μάλιστα καὶ αὐτὸν τὸν τίτλον, ὃν ἔφερον αὐτό· γνωστὸν δὲ μόνον εἶναι καὶ βέβαιον, ὅτι ἔγραψεν αὐτὸ ὁ Ἀριστόβουλος ἐν προκεχωρηκυῖα ἡλικία τεσσάρων καὶ ὀγδοήκοντα ἐτῶν¹⁰, ἦτοι πολὺ μετὰ θάνατον τοῦ Ἀλεξάνδρου. Ἡ δὲ περίπτωσις αὐτῆ ἀπύλλαξε πάντως αὐτὸν τῆς ἀνάγκης τοῦ νάποσειραθῆ ὅπως παραλλάξῃ καὶ μεταβάλλῃ πῶς ὑπὲρ τοῦ ἥρωος τὴν ἱστορικὴν ἀλήθειαν, χρωματίζων ἄλλως αὐτήν. Καὶ αὐτοὶ οἱ ἀρχαῖοι ἀνεγνώριζον ἤδη παρὰ τῷ Ἀριστοβούλῳ καὶ ἐπίνουν αὐτοῦ τὴν ἀποχὴν ἀπὸ πάσης ἀφηγήσεως μυθῶδων καὶ τερατοδῶν πραγμάτων καὶ τὴν προφανῆ σπουδὴν πρὸς τὴν ἀλήθειαν, καταλέγοντες καὶ αὐτόν, ὡς κεκροσμένον ἐχθρόν κατὰ πάσης μυθώδους περὶ Ἀλεξάνδρου ἀφηγήσεως¹¹, μεταξὺ τῶν ἀσφαλῶν καὶ ξυμπόστων ἱστοριογράφων τοῦ Ἀλεξάνδρου. Ὑπὸ τὴν ἔποψιν δὲ ταύτην καὶ ὁ Πλούταρχος ὠφελήθη τὸ ἔργον τοῦ Ἀριστοβούλου ἐν τῇ συγγραφῇ τοῦ βίου Ἀλεξάνδρου τοῦ Μεγάλου¹². Ὡσαύτως ἐπίνουν οἱ ἀρχαῖοι τὰ συγγραφικὰ τοῦ ἀνδρός προδόντα καὶ τὴν ἱκανότητα εἰς τὸ μετὰ χάριτος ἀφηγεῖσθαι διάφορα ἐπεισόδια καὶ μετὰ καλαισθησίας περιγράφειν λαοὺς καὶ χώρας¹³. Τὰ περιωθέντα ἀποσπάσματα τοῦ συγγραμματος Ἀριστοβούλου περιδινελέγησαν ὑπὸ τοῦ C. Müller ἐν τῇ ἐκδόσει τοῦ Ἀρριανοῦ¹⁴.

Ὅσον δ' ἀφορᾷ εἰς τὸν τρόπον τῆς χρήσεως ἀμφοτέρων τῶν προειρημένων πηγῶν καὶ γενικῶς εἰς τὴν θεμελιώδη κριτικὴν ἀρχὴν, ἢ ἔπειτα ὁ Ἀρριανὸς, περὶ τούτων ῥητῶς ἐκφράζεται ὁ αὐτὸς ἀμέσως ἐν αὐτῷ τῷ προοίμῳ τῆς Ἀναβάσεως, ἐνθα λέγει «Πτολεμαῖος ὁ Λάγου καὶ Ἀριστόβουλος ὁ Ἀριστοβούλου ὅσα μὲν ταῦτα ἄμφω περὶ Ἀλεξάνδρου ξυνέγραψαν, ταῦτα ἐγὼ ὡς πάντη ἀληθῆ ἀναγράφω, ὅσα δὲ οὐ ταῦτα, τούτων τὰ πιστότερα ἐμοὶ φαινόμενα καὶ ἅμα ἀξιοσημειώτερα ἐπιλεξάμενος», ἅτινα μαρτυροῦσι περὶ τῆς ἀκατασχέτου πρὸς τὴν ἀλήθειαν σπουδῆς καὶ προθυμίας τοῦ ἡμετέρου συγγραφέως, ἢν οὕτω διατρανοῖ. Ὅτι δὲ ὁ Ἀρριανὸς μετὰ μεγάλης προθέου προσοχῆς εἰς κριτικὴν περὶ τῶν πηγῶν αὐτοῦ, ἄς ὠφελήθη, ἔρευναν, ἀποδεικνύουσι τὰ ὑπ' αὐτοῦ ἀμέσως μετὰ τὴν ἀνωτέρω τοῦ προοιμίου περικοπὴν ἐπὶ λέξει ἐπιφερόμενα «ἔστι δὲ ἡ καὶ πρὸς ἄλλων» ξυγγεγραμμένα, ὅτι δὲ καὶ αὐτὰ ἀξιοσημειώτα τέ μοι ἔδοξε καὶ «οὐ πάντη ἄπιστα, ὡς λεγόμενα μόνον ὑπὲρ Ἀλεξάνδρου ἀνέγραφα», ἐξ ὧν προκύπτει, ὅτι ὁ συγγραφεὺς, πλὴν τῶν ἔργων Πτολεμαίου καὶ Ἀριστοβούλου, ἠ ὠφελήθη, ἔλαβεν ὑπ' ὄψει καὶ ἄλλων ἱστορικῶν περὶ Ἀλεξάνδρου εἰδήσεις, ταύτας ὅμως ἀπεδέχθη οὐχὶ ὡς ἀσφαλῆς ἱστορικὰς ἀληθείας, ἀλλ' ὡς ἀξιοσημειώτα μᾶλλον περὶ τοῦ ἀνδρός μυθεύματα.

Πρὸς ταῖς δυοὶ κυριώταταις τοῦ Ἀρριανοῦ πηγαῖς, ἐξ ὧν ἠντλησεν εἰς συγγραφὴν τῆς Ἀναβάσεως, ἐξονομαστῆσι ἐνταῦθα καὶ ἐκεῖνοι τῶν συγγραφέων, οὓς ἀναφέρει μὲν ὁ Ἀρριανὸς ἐν τῇ Ἀναβάσει, ἀλλ' οἵτινες ὅμως ἐχρησίμευσαν αὐτῷ ἰδίως πρὸς σύνταξιν ἄλλων αὐτοῦ ἔργων, τῶν Ἰνδικῶν ἤσῳ εἰπεῖν, ὡς οἱ ἀσφαλέστεροι ὁδηγοί. Οὗτοι δὲ εἶναι οἱ ἐπόμενοι:

a) Ἐρατοσθένης ὁ Κυρηναιὸς, ὃν οἱ σύγχρονοι αὐτῷ ἐπωνόμαζον Βῆτα, ὑπεμφαίνοντες οὕτω, ὅτι μόνον ἢ μεγάλην ἔκτασις τῆς πολυμαθείας αὐτοῦ ἀπέτρεψεν αὐτόν ἀπὸ τοῦ νὰ καταλάβῃ εἰς πάντας τοὺς φιλολογικοὺς κλάδους τὴν πρώτην θέσιν, ἐνῶ τῆς δευτέρας (Β) ἦτο ἀναμφιλέκτως ἀντάξιός¹⁵. Ἐγεννήθη δὲ τῷ 276 π. X. καὶ ἀπέθανεν ἐπὶ Πτολεμαίου τοῦ ἐπιφανοῦς περὶ τὸ 195 π. X. ἐν βαθεῖ γήρατι¹⁶. Ἐνεκα δὲ τῶν εὐρυτάτων γνώ-

σεων, ἃς κατεῖχεν, ἐκλήθη τῷ 236 π. X.¹⁷ εἰς τὴν θέσιν ἐφόρου τῆς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ διασήμευ βιβλιοθήκης. Γνωστὸς εἶναι ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῶν ἐλληνικῶν γραμμάτων ὡς ἰδρυτῆς τῆς ἐπιστημονικῆς συγγραφῆς καὶ ὡς συγγραφεὺς ἔργου, ἐπιγραφομένου «Γεωγραφικὰ ἢ «Γεωγραφούμενα», ἐξ ὧν φαίνονται ἐκπηγάζουσαι πολλαὶ ἐν τῇ Ἀναβάσει τοῦ Ἀρριανοῦ ἀπαντῶσαι εἰδήσεις. Μνημονεύει δὲ τοῦ Κυρηναίου τούτου Ἐρατοσθένης ὁ Ἀρριανὸς ἐν τῇ Ἀναβάσει¹⁸ καὶ μάλιστα ἐν τινι χωρίῳ¹⁹ ἀποδίδωσιν αὐτῷ τε καὶ τῷ συναναφερομένῳ Μεγασθένῃ τὸν τιμητικὸν χαρακτηρισμὸν «δοκίμω ἄνδρῳ», ὑποδιζῶν οὕτως, ὅτι αὐτοὺς θεωρεῖ ὡς τὰς ἀσφαλέστατας πηγὰς ἐν τῇ περὶ Ἰνδίας συγγραφῇ αὐτοῦ.

6') Μεγασθένης, ὃν ὁ βασιλεὺς Συρίας Σέλευκος ὁ Νικάτωρ ἀπέστειλε μετὰ τοῦ Πλαταιέως Δειμάχου²⁰ ὡς πρέσβυν πρὸς τὸν ἰνδὸν ἡγεμόνα Σανδράκοτον²¹. Ὁ Σέλευκος, ὁ τὴν χώραν ταύτην ἐξ ἰδίας ἀντιλήψεως γινώσκων, ὅτε ὡς στρατηγὸς τοῦ Ἀλεξάνδρου παρτικολοῦθησε τῷ κατακτητῇ τούτῳ εἰς Ἰνδίας ἀπελθόντι, κύριον αὐτοῦ ἵσχυρον προσέθετο διὰ τῆς ἀποστολῆς τῆς πρεσβείας ταύτης²² ἵν' ἀνοίξῃ τοῖς Ἕλλησι τὴν θαυμαστὴν ταύτην χώραν, ἢς τὴν ἔρευναν ἀνέθηκε τῷ ἐμπίστῳ αὐτῷ Μεγασθένῃ ἐπ' ἀγαθῷ²³ βεβαίως τῆς ἐμπορίας, τῆς γεωγραφίας καὶ τῆς φυσικῆς ἐπιστήμης. Ὁ Μεγασθένης λοιπὸν οὕτως περιελθὼν τὴν προκειμένην χώραν ἠύρατο ἐπὶ τόπου τὰς δεούσας περὶ Ἰνδίας καὶ τῶν κατοικῶν αὐτῆς πληροφορίας, ἐξ ὧν εἶτα καθήρτισε πλῆρες σύγγραμμα, τὰ Ἰνδικὰ αὐτοῦ, ἐν τεσσαράσι βιβλίοις, ὅπερ πολλαχῶς ὠφελήθη ὁ Ἀρριανός, φρονῶν, ὅτι ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ Μεγασθένου εἶχεν εὖρει ἀσφαλῆ ἐρευνητὴν καὶ θερμὸν τῆς ἀληθείας φίλον²⁴. Ὅτι δ' ὁρθῶς εἶχεν ἢ τοιαύτη περὶ Μεγασθένου τοῦ Ἀρριανοῦ κρίσις, ἀπέδειξεν ἡδη τρανῶς ἢ νεωτέρα ἐπιστήμη²⁵. Διότι ἡ ὑπὸ Στράβωνος²⁶ ἀμφισβητηθεῖσα τοῦ Μεγασθένου ἀξιοπιστία πληρῆστα ἀποκατέστη τελευταῖον, ὡς καὶ ἡ τοῦ Ἡρόδοτου, δι' ἀνακαλύψεως τῶν ἐπιχωρίων πηγῶν, αἵτινες ἀρτίως μόλις πρᾶσιται κατέστησαν. Καίτοι δὲ αἱ εἰδήσεις, ἃς παρεδίδου ὁ ἱστορικὸς οὗτος, δὲν ἦσαν τέλειον ἀπὸ ἀπύλλαγμα καὶ ἐλεύθεροι παντὸς μυθεύματος, οὐχ ἦντο ὅμως ἀπεδείχθη, ὅτι καὶ ἂν ὑπῆρχε που ἐν αὐταῖς μυθικὸν τι στοιχεῖον, τὸ στοιχεῖον τοῦτο οὐδαμῶς παρεσίχητο πρὸς νόθευσιν τῆς ἀληθείας ὑπὸ τοῦ συγγραφέως, ὅστις διατελεῖ ὡν ἀνώτερος πάσης τοιαύτης κατηγορίας²⁷. Ὁ Ἀρριανὸς τρεῖς ἀναφέρει τὸν Μεγασθένη ἐν τῇ Ἀναβάσει²⁸, τὰ δὲ περιωθέντα ἀποσπάσματα τῆς συγγραφῆς αὐτοῦ ἐξέδωκεν ὁ ἡδη μνημονευθεὶς C. Müller²⁸.

γ.) Νεάρχος γεννηθεὶς ἐν Κρήτῃ καὶ ἐν τῇ παρὰ τὸν Στρυμόνα Ἀμφιπόλει ἢ ἐν τῇ μακεδονικῇ πόλει Λίτῃ ἐγκαταστάς²⁹. Καὶ ὁ συγγραφεὺς οὗτος σπουδαίαν κατέχει θέσιν μεταξὺ τῶν πηγῶν τοῦ Ἀρριανοῦ. Ἦτο δὲ ἐκ παιδῶν εἰ φίλος τοῦ Ἀλεξάνδρου, ὅστις μεγάλως ἐτίμησε τὸν ἄνδρα μετὰ θάνατον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Φιλίππου³⁰. Συνώδεσε δ' ἐν τῇ κατὰ τῆς Ἀσίας ἐστρατείας τὸν Ἀλέξανδρον, ὅστις διώρισε αὐτὸν σατραπὴν Λυκίας³¹ καὶ ὡς τοιοῦτος ἄγει ὀψιαιτερον στρατὸν ἐλλήνων μισθοφόρων³² τῷ Ἀλεξάνδρῳ, μεθ' οὗ ἐπὶ τέλους καὶ ἀπέρχεται εἰς Ἰνδίας τῷ 327 π. X. Κατὰ δὲ τὴν ἐκεῖθεν ἐπιστροφὴν ἀνέλαβε τὴν τοῦ στόλου ἀρχηγίαν καὶ, τοῦ Ἀλεξάνδρου κελεύσαντος, ἀπύλαθε μετὰ τοῦ Ὀνδικροῦ³³ ὅπως ἐρευνήσῃ τὴν μεταξὺ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Ἰνδοῦ καὶ Εὐφράτου κειμένην παραλίαν. Ὁ δὲ παράπλους οὗτος τοῦ Νεάρχου ἔταμε καὶ ἀνέφξεν ὑπὲρ τῆς ἐμπορίας ὁδόν, ἣτις εὐπροσδιωτάτη μέχρι καὶ αὐτοῦ τοῦ περιπλου τῆς Ἀφρικῆς καθ' ὅλην τὴν ἀρχαιότητα κατέστη. Τὸ πόρισμα τῶν ἐρευνῶν αὐτοῦ κατέθετο ὁ Νεάρχος ἐν ἰδίῳ συγγραμμάτι, ὃ «Παράπλου» ἐπέγραψε πιθανῶς³⁴ καὶ ἐν ᾧ παρεῖχε τῷ Ἀλεξάνδρῳ πᾶσαν πληροφορίαν ἀναγομένην εἰς τὰ μέρη ἐκεῖνα. Τὸ σύγγραμμα τοῦτο τοῦ Νεάρχου ἔλαβεν ὑπ' ὄψει ὁ Ἀρριανὸς ἐν τῇ συγγραφῇ τῶν Ἰνδικῶν αὐτοῦ, ἀπὸ τοῦ 18 κεφαλαίου καὶ ἐξῆς. Ὡσαύτως καὶ ἡ τοῦ Νεάρχου ἱστορικὴ πίστις ἠμφισβητήθη ὑπὸ Στράβωνος³⁵, ὡς ἠμφισβητήθη καὶ ἡ τοῦ Μεγασθένου ἢ νεωτέρα ὅμως ἔρευνα ἀπύλλαξε καὶ τοῦτον τῆς κατηγορίας ταύτης³⁶. Ὁ Ἀρριανὸς μνημονεύει τοῦ Νεάρχου ὡς συγγραφέως πολλαχοῦ τῆς Ἀναβάσεως³⁷. Λίαν εὐφρανθεὶς ὁ Ἀλέξανδρος ἐπὶ τῇ γενομένῃ ἡδη ὑπὸ Νεάρχου ἀνακαλύψει τῆς εἰρημνῆς κατὰ θάλασσαν ὁδοῦ, ἀπὸ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Ἰνδοῦ μέχρι τῶν ἐκβολῶν τοῦ Εὐφράτου, ἀνέθηκε μὲν αὐτῷ ὀψιαιτερον τὴν ἔρευναν τῶν παραλίῶν τῆς Ἀραβίας καὶ Ἀφρικῆς, ἢ ἐπιχειρήσας

ὅμως ἐκείνη δὲν ἐπραγματώθη ἔνεκα τοῦ ἐπελθόντος μοιραίου τέλους τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου³⁸.

δ) Ἄριστος
ε) Ἀσκληπιάδης } ἀμφότεροι οὗτοι, οὓς ἀναφέρει ὁ Ἀρριανός³⁹, δὲν εἶναι περαιτέρω γνωστοί. Περὶ ἐνὸς τούτων, τοῦ Ἀρίστου λέγει, ὁ Στράβων⁴⁰ βραχέα τινὰ μόνον, ὅτι δηλ. ἐγεννήθη ἐν Σαλαμῖνι τῆς Κύπρου καὶ ἦν νεώτερος τοῦ Ὀνηδουκρίτου καὶ Ἀριστοβούλου.

Πλὴν τῶν ἀνωτέρω διαληφθέντων ἱστορικῶν ἔλαβεν ὑπ' ὄψει ὁ Ἀρριανός ἐν τῇ συντάξει τῆς Ἀναβάσεως καὶ ἑτέρας δύο πηγὰς. στ) Τὰς Ἀλεξάνδρου ἐπιστολάς καὶ

ζ) Τὰς ἐφημερίδας Ἀλεξάνδρου.

Καὶ ὅσον μὲν ἀφορᾷ εἰς τὰς ἐπιστολάς Ἀλεξάνδρου, ταῦτα μικρὸν ὠφελήθη ὁ Ἀρριανός, ὅστις πᾶν ὅτι παρέλαβεν ἐξ αὐτῶν ὑπέβαλε πρότερον ὑπὸ τὸν ἔλεγχον αὐστηρᾶς κριτικῆς. Διότι νοεῖται οἰκοθεν, ὅτι τοιαῦτα ἔγγραφα μετὰ πάροδο αἰῶνων ὅλων ἠδύνατο νὰ ὑποστῶσι πολλαπλῶν νόθευσι. Καίτοι δὲ τετράκις μνημονεύει τῶν ἐπιστολῶν τούτων ὁ Ἀρριανός ἐν τῇ Ἀναβάσει⁴¹, ἐν τούτοις ὅμως ἄπαξ μόνον ἀναφέρει εἰδῆσιν ἐπ' αὐτῶν βασιζομένην⁴². Τὸ δὲ πρᾶγμα τοῦτο συντελεῖ ἐτι μᾶλλον πρὸς ἔξαρσιν τῆς κριτικῆς τοῦ ἀνδρὸς ἰκανότιτος καὶ προσοχῆς, προσόντος, οὐ στερεῖται ὁ Πλούταρχος, ὅστις ἄνευ βαθείας κρίσεως παρέλαβεν ἀδασιανίστως ἐκ τῶν ἐγγράφων τούτων τὴν ἀναγκαίαν πρὸς συγγραφήν τοῦ βίου τοῦ Ἀλεξάνδρου ὕλην.

Ὅσον δ' ἀφορᾷ εἰς τὰς ἐφημερίδας Ἀλεξάνδρου⁴³ ὧν συγγραφεὺς λέγεται ὁ Καρδιανός⁴⁴, Εὐμένης⁴⁵ ὁ βασιλικὸς γραμματεὺς⁴⁶ Φιλίππου καὶ Ἀλεξάνδρου καὶ ἄς ἀναφέρει ὁ ἱστορικὸς Διόδωτος ὁ Ἐρυθραῖος⁴⁷ ταύτας ἔλαβεν ὑπ' ὄψει ὁ Ἀρριανός μόνον ὅπως ἀντλήσῃ ἐξ αὐτῶν τὰ περὶ Ἀλεξάνδρου κατὰ τὰς τελευταίας τοῦ βίου αὐτοῦ ἡμέρας⁴⁸. Ἐπειδὴ δὲ καὶ ὁ Πλούταρχος ἐν τῇ συγγραφῇ τοῦ βίου Ἀλεξάνδρου⁴⁹ μετεχειρίσθη τὰς ἐφημερίδας ταύτας ἀκριβῶς, ὡς καὶ ὁ Ἀρριανός, πρὸς ἕκθεσιν τῶν κατὰ τὰς τελευταίας ἡμέρας τοῦ βίου τοῦ βασιλέως τούτου, πιθανὸν εἶναι, ὅτι κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Χαιρωνέως διεδύζετο εἰσέτι μόνον τὸ τέλος τοῦ ἔργου τούτου τοῦ ἄλλως πολλοῦ λόγου ἀξίου, ὡς ἔστιν εἰκάσαι ἐκ τοῦ περιεχομένου αὐτοῦ. Διότι, ἂν ἐσώζετο ἀκέραιον τὸ πόνημα, θὰ ἐποίουν βεβαίως ὁ Πλούταρχος καὶ ὁ Ἀρριανός μεγάλαν χρῆσιν αὐτοῦ, οὐ νῦν τὰ ὑπάρχοντα ἀποσπάσματα παρασυνῆψεν ὁ C. Müller [ἐν τέλει] τῆς παρισίνης ἐκδόσεως τοῦ Ἀρριανου⁵⁰.

Τὸ περιεχόμενον τῆς Ἀναβάσεως τοῦ Ἀρριανου ἐκθέτομεν ἐνταῦθα, ὡς ἐν τοῖς κυριωτάτοις σημείοις περιγράφεται ἐν τῇ ὑπὸ Ἰωάννου Βαλέττα φιλοπονηθεῖσῃ μεταφράσει⁵¹ τῆς ὑπὸ Δοναλδσῶνος συγγραφείσης ἱστορίας τῆς ἀρχαίας ἑλλν. φιλολογίας⁵². Ἔχει δὲ ὡς ἔπεται. «Τὸ πρῶτον βιβλίον ἀρχεται ἀπὸ τῆς εἰς τὸν θρόνον ἀναβάσεως τοῦ Ἀλεξάνδρου καὶ ἱστοροῦν τὰς εἰς τὰς βορείους χώρας στρατείας αὐτοῦ καὶ τὴν καταστροφὴν τῶν Θηβῶν, καταλήγει εἰς τὴν ἄφιξιν αὐτοῦ εἰς Γόρδιον. Ἐν τῷ δευτέρῳ ἱστορεῖται ἡ ἐν Ἰσδῷ μάχη καὶ ἡ ἄλωσις τῆς Τύρου καὶ Γάζης. Τὸ τρίτον ἀρχεται μὲν ἀπὸ τῆς κατακτιθέσεως τῆς Αἰγύπτου, περιγράφει δ' ἔπειτα τὴν ἐν Γαυγαμήλοις μάχην, τὸν θάνατον τοῦ Δαρείου καὶ τὴν εἰς Βακτριανὴν εἰσβολὴν τοῦ Ἀλεξάνδρου. Τοῦ τετάρτου κυριώτεροι ὑποθέσεις εἰσὶν ὁ θάνατος τοῦ Κλείτου, ὁ θάνατος τοῦ Καλλισθέους, ἡ συνωμοσία τῶν παιδῶν⁵³ καὶ αἱ εἰσβολαὶ εἰς τὴν Σκυθίαν καὶ τὴν Ἰνδικίν. Ἐν τῷ πέμπτῳ περιέχεται ἡ κατατρόπως τοῦ Πύρου, ἡ τοῦ στρατοῦ δυσαρέσκεια, ἡ θαυμασιῶς ἐκτίθειαι ἐν τῇ δημογορίᾳ τοῦ Κοῖνου, καὶ ἡ ἀπόφασις τοῦ μέχρις ἐκείνου τοῦ σημείου περιουσία τὰς ἐν Ἀσίᾳ κατακτιθείσας. Τὸ ἕκτον πρὸ πάντων μὲν περιέχει ἀκριβῆ περιγραφὴν τῆς ἀπὸ τῆς Ἰνδικῆς ἐπανόδου, παρεμβάλλεται δὲ ἐν τῇ περιγραφῇ ταύτῃ καὶ ἡ τῆς ἀνδρείας καὶ τοῦ μεγάλου κινδύνου, ὃν ὁ Ἀλέξανδρος ὑπέστη ἐν τῇ προσβολῇ τῆς πόλεως Μαλλοῦ, τῆς νῦν καλουμένης Μουλτάνης. Ἐν τῷ ἑβδόμῳ, οἷον νῦν ὑπάρχει⁵⁴, εὐρίσκωμεν τὴν τῶν Μακεδόνων ἐπὶ τὸ περσικώτερον μεταβολήν, τὴν ἐντεῦθεν δυσαρέσκειαν τῶν ἐταίρων καὶ τὴν πρὸς αὐτοὺς δημογορίαν τοῦ Ἀλεξάνδρου, τὰ κατὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ, καὶ τέλος πάντων ἀπικριτωμένην τινὰ καὶ μᾶλλον ἐπαινετικὴν ἐξέτασιν τοῦ χαρακτῆρος τοῦ βασιλέως».

Γ'.

Περὶ τῆς λέξεως παρ' Ἀρριανου⁵⁵

Ἰδιάζουσα ἀρετὴ τοῦ ὕψους τοῦ ἡμετέρου ἱστορικοῦ εἶνε ἡ ἐνάργεια καὶ ἀκριβεία, ἡ παρατηρουμένη ἐν τε περιγραφαῖς καὶ ταῖς κρίσει, ταῖς ὑπ' αὐτοῦ ἐκφερομέναις καὶ ἀναγομέναις εἰς εἰδήσεις περὶ πολεμικῶν παρατάξεων μαχῶν, μύθων πολιτορικῶν κ. ἄ.⁵⁶ Ἡ δὲ ἐνάργεια αὕτη καὶ τὸ εὐδύνοπτον τῆς παραστάσεως τοῦ Ἀρριανου καὶ ἐκεῖ ἐτι παρατηρεῖται, ἐνθα ὁ συγγραφεὺς, ὅπως παράσχη ἐν καταλλήλοις τιδὶ χωρίοις τὴν δέουσαν ἀνεσιν καὶ ἀναψυχὴν τῷ ἀναγνώστῃ, διακόπτει, κατὰ τὸ παράδειγμα τοῦ Ἡροδότου καὶ τοῦ Ξενοφῶντος, τὴν στενὴν τῆς ἀφηγήσεως συνάθειαν δι' ἐπεισοδιακῶν ἀπὸ τοῦ προκειμένου παρεκβάσεων εἰς γεωγραφικά, ἐθνολογικά καὶ μυθολογικά ζητήματα ἀναγομένων, ἐξ ὧν ὁ ἀναγνώστης πολλὰς καὶ ὠφελίμους ἴμα ἀντλεῖ γνώσεις. Καὶ μεθ' ὅλα δὲ τὰ ἐπεισόδια ταῦτα, τὰ πρὸς ἄρτυσιν τε τοῦ λόγου αὐτοῦ καὶ διδασκαλίαν τῶν ἀναγνώστων παρεμπλεκόμενα, οὐδέποτε ἀποβάλλει ἐν τούτοις τὸ νῆμα τοῦ κυρίου τῆς ἱστορίας αὐτοῦ θέματος.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ.

1) Ὁ Munk : Gesch. der griech. Lit II. σ. 472, καταλέγει τὸν Πτολεμαῖον τοῦτον μεταξὺ τῶν γραψάντων ἐξ αὐτοφίας περὶ τῶν ἱστορικῶν τοῦ Ἀλεξάνδρου ἔργων χωρὶς ἐν τούτοις νὰ ἴηται ἐξ ἐπαγγελματικῶς ἱστοριογράφου.

2) Ἰδ. ἡμέτερον ἄρθρον περὶ «Ἡμαθίας» Α'. περὶ τὸ τέλος.

3) Kiepert : Neuer Atlas von Hellas κτλ. πίν. VII.

4) Πρβλ. Munk : Gesch. der gr. Lit. II, σ. 473. Ἄγνωστον ὡσαύτως διατελεῖ ἂν τὸ σύγγραμμα ἐτελεύτη μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἀλεξάνδρου, αὐτόθι, σ. 473.

5) Τὴν γεωγραφικὴν ἔποψιν τῶν ἱστορουμένων οὐδαμῶς φαίνεται ἀψάμενος ἐν τῷ συγγράμματι αὐτοῦ ὁ Πτολεμαῖος, ἰδίως δὲ οὐδὲν ἀναφέρει περὶ τῶν ἐν Ἰνδίας χωρῶν. Πρβλ. Munk. Ges. der. gr. Lit. II, σ. 473. Ὁ αὐτὸς Munk ἀποδέχεται αὐτόθι τὸν Πτολεμαῖον μὴ ὄντα ὅλως ἀπληκτικῶς μυθῶν παραδόσεων ἐν τῷ ἔργῳ αὐτοῦ, ἐνθα λόγον ἐποιεῖτο περὶ δύο ἡμιλούντων ὄψεων δὴγησάντων τὸν στρατὸν τοῦ Ἀλεξάνδ. εἰς τὴν ὄασιν τοῦ Ἀμμωνος Διός. Ἄλλη μυθώδης ὑπερβολὴ φαίνεται ἡ εἰδήσις, ὅτι οἱ Μακεδόνες μετὰ τὴν ἐν Χοάσπῃ μάχην ἔλαβον λείαν 230,000 βροῶν.

6) Πρβλ. τὸ προοίμιον τῆς Ἀναβάσεως τοῦ Ἀρριανου καὶ τὰ ἐξῆς χωρὶς I, 2, 7, 8, 1. II, 11, 8, 12, 3. III, 3, 5, 5. 4, 17, 1. 26, 29, 6. IV, 3, 14, 1. 3. 25, 4. V, 14, 5. 20, 2. 8. 28, 4. VI, 2, 4. 10. 23, 3. 26, 2. Τὰ περιωθέντα ἀποσπάσματα τοῦ Πτολεμαίου περισυνέλεξεν ὁ C. Müller ἐν τέλει τῆς ὑπὸ Dübner γενομένης ἐκδόσεως τοῦ Ἀρριανου ἐν Παρισίαις ἐκδ. Didot 1846. σ. 80. ἔξ.

7) Ἀνάβ. VII, 11, 7, 8.

8) Δοναλδσ. Ἰστ. ἑλλν. φιλολ. μετ. Βαλέτ. I, σ. 485.

9) II, 3, 7. 4, 7. III, 3, 3. 6. 4, 5. 11, 3. 26. 28, 5. 30, 5. IV, 3, 5. 6, 1. 8, 9. 13, 14, 1. 5. V, 14, 3. 20, 3. VI, 22, 28, 29. VII, 4, 4. 17, 5. 18. 19, 3. 22, 2. 24, 1. 28, 1. 29, 9.

10) Πρβλ. Λουκ. Μακρόβιοι 22. «Ἀριστόβουλος δὲ Κασσανδρεὺς ὑπὲρ τὰ ἐνεήκοντα ἔτη λέγεται βεθικῶναι, τὴν ἱστορίαν δὲ τέταρτον καὶ ὀγδοηκοστὸν ἔτος γεγονῶς ἤρξατο συγγράφειν, ὡς αὐτὸς ἐν ἀρχῇ τῆς πραγματείας λέγει». Ἐπιθι Munk. Ges. der gr. Lit. II, σ. 473.

11) Πρβλ. Jtiner. Alexandri c. 50.

12) Δυσμενῆς τῷ Ἀριστοβούλῳ βεβαίως ὑπάρχει ἡ παρὰ Λουκιανῷ «Πῶς δὲ ἱστορίαν συγγράφειν κεφ. 12» κρίσις περὶ τοῦ ἱστορικοῦ τούτου, ἐνθα φέρονται ἐπὶ λέξει τὰδε: «ὡσπερ Ἀριστόβουλος μονομαχίαν γράψας Ἀλεξάνδρου καὶ Πύρου. . . ὤφειτο γὰρ χαριεῖσθαι τὰ μέγιστα τῷ βασιλεῖ ἐπιψευδόμενος ἀριστείας τινὰς αὐτῷ καὶ ἀναπλάττων ἔργα μείζω τῆς ἀληθείας, λαβὼν ἐκεῖνος (ὁ Ἀλέξανδρος) τὸ βιβλίον ἔρριψεν ἐπὶ κεφαλὴν εἰς τὸ ὕδωρ (ἐν τῷ ποταμῷ Ἰθάσπῃ, ὃν ἔπλεον) κτλ. ». Τοῖς δὲ ὑπὸ Λουκιανου τούτοις εἰρημένους συμφωνεῖ καὶ ὁ ἀρχαῖος ἀνώ-

νυμος συγγραφεὺς πρὸς τὴν ὑπὸ Walz ἔκδ. ἑλλην. ρητόρων III, σ. 610, ἀναφέρων ταῦτα «πέμπτη ρητορικὴ ἢ κολακευτικὴ, ἣς ἠγγίστατο Δημάδης καὶ Ἀριστόβουλος». Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἐξάγεται, ὅτι ἐν τοῖς ἀρχαιοτέροις αὐτοῦ ἔργοις, ἄπερ ζῶντος ἔτι τοῦ Ἀλεξάνδρου συνέγραψεν ὁ Ἀριστόβουλος, ἠρέσκετο εἰς ὑπερβολικὰς περιγραφὰς προσώπων καὶ πραγμάτων. Τοῦ ἐλαττώματος ὁμοίως τούτου ἀπηλλάγη προφανῶς ὀψιαιτέρως, ὅτε ἐν προκεχωρηκυῖα ἡλικίᾳ ἐπεχείρησε νὰ συγγράψῃ τὸ κύριον αὐτοῦ ἱστορ. ἔργον, (ὅπερ ἦν πιθανῶς ἐπιδιωρθωμένη ἐργασία τῶν νεανικῶν περὶ Ἀλεξάνδρου τοῦ Μεγάλου ἀποπειρῶν αὐτοῦ).

13) Πρὸς Μενάνδρ. ἀποστ. 7. 6. de encom. II, 1. Rhet. graec. IX, 160 ἔκδ. Walz Ἐξάγεται δὲ ἰδίως ἡ διήγησις αὐτοῦ περὶ Τιμοκλείας, περὶ ἣς ἴδ. Πλουτάρχ. «Γυναικῶν ἀρεταί» 24 καὶ ἐν ἴσῃ μοίρᾳ τάσσεται πρὸς τὴν τοῦ Ξενοφῶντος ἀφήγησιν περὶ Πανθείας καὶ τὴν τοῦ Θεοπόμπου περὶ Θίβης. Πρὸς Munk: gesch. der gr. Lit. II, σ. 473.

14) Ἰπὸ Dübner ἐν Παρισίοις 1846. σ. 94 ἐφεξῆς.

15) Πρὸς Munk: gesch. der gr. Lit. II, σ. 484. Περὶ δὲ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Ἀγλαοῦ ἴδ. Δοναλδσῶνος ἱστορ. ἑλλην. φιλολ. μετ. Βαλέτ. I, σ. 523 καὶ σημ. 1.

16) «Ἀποσπόμενος τροφῆς διὰ τὸ ἀμβλυώττειν» Σουΐδας. Πρὸς Δοναλδσ. ἱστ. ἑλλ. φιλ. μετ. Βαλ. I, σ. 523.

17) Κατὰ δὲ τὸν Munk: Gesch. der gr. Lit. II, σ. 484, τῷ 247.

18) Πρὸς V. 3, 1. καὶ 6, 2.

19) V. 5, 1.

20) Ἡ Δαιμόνιος, κατὰ Munk: Ges. der gr. Lit. II, σ. 483.

21) Βασιλεύσαντα ἀπὸ τοῦ 315—291. Πρὸς Munk: Gesch. der gr. Lit. II, σ. 483.

22) Ἐπὶ τοῦ υἱοῦ καὶ διαδόχου τοῦ Σανδρακότητου Ἀλλιτρογάδου βασιλεύσαντος ἀπὸ τοῦ 291—263. Πρὸς Munk: ges. der gr. Lit. II, σ. 483.

23) Πρὸς Δοναλδσ. ἱστ. ἑλλ. φιλολ. κτλ. μετ. Βαλέτ. I, σ. 501. «Ἄλλ' ὁ Ἀρριανὸς καὶ ἄλλοι μεταγενέστεροι συγγραφεῖς θεωροῦσιν αὐτὸ (τὸ σύγγραμ. τοῦ Μεγαθ.) ὡς μέγα κῦρος ἔχον εἰς τὴν ὑπόθεσιν, περὶ ἣς πραγματεύεται».

24) Πρὸς Munk: ges. d. gr. Lit. II, σ. 483 «Seine (Megasthenes) geographischen Angaben sind sehr genau und zuverlässig, und wenn auch von seinen sonstigen Nachrichten über Indische Geschichte und Einrichtungen manche beim ersten Anblick als fabelhaft erscheinen, so hat doch eine eingehende Vergleichung derselben mit den uns jetzt zugänglichen Sanskritquellen gezeigt, dass vieles davon auf sagenhaften Mittheilungen der Eingeborenen beruht und von Megasthenes keineswegs erdichtet ist!».

25) 15, 70, 706, 710.

26) Πρὸς Lassen: Jndische Alterthumskunde II, 662, 730, 736.

27) V. 5, 1, 6, VII, 2, 4.

28) Hist. graec. II, p. 394 ἐξῆς.

29) Πρὸς Munk: gesch. der gr. Lit. II, σ. 476.

30) Πρὸς Munk: ges. der gr. Lit. II, σ. 476. «Ein Jugendfreund Alexanders und von diesem nach seines Vaters Tode hochgeehrt.»

31) Ἀρ. Ἀνάβ. III, 6, 6. Τὴν σατραπείαν ταύτην διόκησεν ἐπὶ πέντε ἔτη. Πρὸς Munk: Gesch. der gr. Lit. II, σ. 476.

32) Ἀρ. Ἀνάβ. IV, 7, 2.

33) Πρὸς Munk: Gesch. der gr. Lit. II, σ. 473. «Onesikritos aus Aegina oder Astypalea. wurde in schon vorgerückten Jahren ein Schüler des Cynikers Diogenes, begleitete dann Alexander auf seinen Feldzügen... wurde von diesem beauftragt als Obersteuermann mit Nearch den Seeweg von Indien nach den Mündungen des Euphrat und Tigris zu erforschen». Ὁ Ἀρριανὸς Ἀνάβ. VI, 2, 3, ἀποκαλεῖ αὐτὸν ψευδόμεινον, ἐπιφέρων τὰδε «τῆς δὲ αὐτοῦ νεὸς κυβερνήτης Ὀνησίκριτος, ὅς... καὶ τοῦτο εἰψεύσατο ναύαρχον εἶναι γράψας, κυβερνήτην ὄντα».

34) Πρὸς Munk: ges. d. gr. Lit. II, σ. 476. «in einem wahrscheinlich «παράπλους» betitelten werke».

35) 15, 70.

36) Πρὸς Munk: Gesch. der gr. Lit. II, σ. 476.

37) Πρὸς VI, 13, 4, 19, 5, 28, 5, VII, 3, 6, 5, 6, 20, 9, 25, 4.

38) Ἀναβ. VII, 25, 4.

39) Ἀναβ. VII, 15, 5.

40) 15, 682, 730.

41) Ἀναβ. I, 10, 4, II, 25, 3, VI, 1, 4, VII, 23, 7.

42) Πρὸς Ἀναβ. II, 14, 2, ἐνθα λέγεται ρητῶς, ὅτι ὁ Ἀλέξανδρος ἀπαντᾷ πρὸς ἐπιστολὴν τοῦ Δαρείου.

43) «Βασίλειαι ἐφημερίδες». Πρὸς Munk: Ges. der gr. Lit. II, σ. 483.

44) Καρδία πόλις ἐπὶ τῆς Θρακικῆς χερσονήσου κειμένη.

45) Εἶναι ὁ Εὐμένης ἐκεῖνος, ὅστις κατὰ τοὺς δεινοὺς πολέμους τῶν Διαδόχων μετὰ θάνατον τοῦ Ἀλεξάνδρου διεκρίθη ὡς στρατηγὸς καὶ φίλος πιστὸς τοῦ βασιλικοῦ τῆς Μακεδονίας οἴκου. Περὶ τούτου, κατέπεσε καὶ ὁ οἶκος ἐκεῖνος 315 π. X.

46) Πρὸς Ἀρριαν. Ἀναβ. V, 24, 6, VII, 4, 6.

47) Πρὸς Ἀθήναιον. X, 134 B.

48) Πρὸς Ἀρρ. Ἀνάβ. VII, 25, 1. καὶ 26, 1.

49) Κεφ. 76.

50) Ἐκδ. Didot 1846. σ. 121 ἐφεξῆς.

51) Ἐν Λονδίνῳ 1871. Β'. σ. 230.

52) Ὅτις εἶναι συνέχεια τῆς ὑπὸ K. C. Müller συγγραφείσης ἱστορίας τῆς ἑλλην. φιλολογίας, ἣς ἔχομεν γλαφυρὰν μετάφρασιν τοῦ αἰοδίου Κυπριανοῦ.

53) Τῶν εἰς θεραπείαν τοῦ βασιλέως τεταγμένων. Πρὸς Ἀνάβ. IV, 13, ἐνθα ἀκριβῶς ὀρίζεται ἡ ἀποστολὴ τῶν παιδῶν τούτων. «Ἐκ Φιλίππου ἦν ἤδη καθεστηχὸς τῶν ἐν τέλει Μακεδόνων τοὺς παῖδας ὅσοι εἰς ἡλικίαν ἐμειρακιοῦντο καταλέγεσθαι εἰς θεραπείαν τοῦ βασιλέως, τὰ τε περὶ τὴν ἄλλην διαίταν τοῦ σώματος διακονεῖσθαι τῷ βασιλεῖ καὶ κοιμώμενον φυλάσσειν τούτοις ἐπετέτραπτο» καὶ ὁπότε ἐξελεύοντο βασιλεὺς, τοὺς ἔππους παρὰ τῶν ἵπποκόμων δεχόμενοι ἐκεῖνοι προσῆγον καὶ ἀνέβαλλον ὅσοι τὸν βασιλέα τὸν Περσικὸν τρόπον καὶ τῆς ἐπὶ θύρα φιλοτιμίας βασιλεῖ κοινῶν ἦσαν». Τὰ δὲ περὶ τῆς προκειμένης συνωμοσίας ἴδε ἐν τῷ 13 κεφαλαίῳ τούτῳ καὶ ἐφεξῆς.

54) Διότι ἐλλείπουσι περὶ τὸ τέλος ὀλίγα τινὲς σελίδες. «ἐν αἷς ἱστοροῦντο τὰ τῷ Ἀντιπάτρῳ διατεταγμένα ὑπὸ Ἀλεξάνδρου, τὰ περὶ δραπετεύσεως τοῦ Ἀρπάλου, περὶ μελετωμένης ἐπισκέψεως τοῦ Ἀλεξάνδρου εἰς τὴν Ἑλλάδα, περὶ τοῦ σκοποῦ τῆς εἰς Ἐκβάτανα μεταβάσεως αὐτοῦ ἀπὸ τῆς Ὠπίδος καὶ περὶ τῆς ἐκ παρενοήσεως διαφορᾶς τοῦ Εὐμένους καὶ Ἡφαιστίωνος». Πρὸς Δοναλδσῶνος ἱστορ. ἑλλην. φιλολ. κτλ. Β'. τόμ. σ. 230.

55) Ἰδ. K. Abicht Arrians Anab. Einl. κτλ. σ. 13 ἐξ.

56) Πρὸς Ἀναβ. I, 14, 20, III, 10. — V, 7, 2, 13, καὶ ἀλλαγῶ.

(Ἀκολουθεῖ).

ΠΟΙΚΙΛΑ.

Διερευνητικὸς τῶν πολικῶν χωρῶν. — Ὁ κ. Κάρολος Ραμπὼ θ' ἀναλάβῃ νέον ταξίδιον εἰς τὰς πολικὰς χώρας καὶ ἐπεβίβασθη πρὸς τοῦτο ἐξ Ἐδιμβούργου τοῦ μεταφορικοῦ ἅμα καὶ ἀγγελιαφόρου Μάγχα ης. Τὸ σκάφος τοῦτο ἐπισκεφθήσεται τὸ νηϊδριον Ζὰν Μαυέν, ὅπερ ἀπώλετο ἐν μέσῳ τοῦ παγωμένου Ὀκεανοῦ μεταξὺ Γροιλανδίας καὶ Νορθηγίας. Εἰς τὸν κ. Ραμπὼ ἀνετέθη ἡ διεύθυνσις διαφορῶν ἐπιστημονικῶν μελετῶν, εἰς ἃς θὰ ἐπιδοθῶσι τὰ μέλη τῆς ἐκδρομῆς. Ἀρ' ἐτέρου ὁ κυβερνήτης τοῦ σκάφους κ. Μπιενιαμὲ θὰ προβῇ εἰς ὑδρογραφικὰς μελέτας ἐν ταῖς ὀλίγον γνωσταῖς ταύταις θαλάσσαις.

Ὁ ἐν Λουδίνῳ πύργος Γουάτικιν. — Μετὰ τὴν ἴδρυσιν τοῦ ἐν Παρισίοις πύργου Ἐρφέλ ὁ ἄγγλος μηχανικός σὶρ Ἐδουάρδος Γουάτικιν εἶχε συλλάβει τὴν ἰδέαν ἰδρύσεως τοιοῦτου ἐν Λουδίνῳ Ἐσχηματίσθη παράυτα ἐπιτροπή, προσκλήθεισ πρὸς ὑποβολὴν σχεδίων ἐγένοντο μετὰ βραβεῖου 500 λιρῶν διὰ τὸ πρῶτον ἐγκριθήσομενον καὶ 250 διὰ τὸ δεύτερον καὶ ἐκ τῶν 68 ὑποβληθέντων τοιοῦτων ἐνεκρίθησαν πρῶτον τὸ τῶν κκ. Στοῦαρτ, Μὰκ Λάρεν καὶ Δάν ἐκ Λουδίνου καὶ δεύτερον τὸ τῶν κκ. Γουέψταρ καὶ Χάι ἐκ Λιβερπούλῃς. Ἀμφότεροι οἱ κατὰ τὰ σχέδια ταῦτα πύργοι θὰ ἰδρύνοντο ἐκ χαλυβός καὶ θὰ εἶχον ἀμοιβαίως ὕψος 1200 καὶ 1300 ποδῶν (τοῦ πύργου Ἐρφέλ ἔχοντος ὡς γνωστὸν ὕψος 300 μέτρ. ἤτοι 985 περίπου ποδῶν). Μετὰ τὴν ἐκλογὴν τῶν σχεδίων ὑπεβλήθησαν ταῦτα τῷ σὶρ Βενιαμίν Μπαίικκαρ, ὡς φυσικὸν δ' ἀποτέλεσμα προέκυψεν ἡλλοιωμένον σχῆμα πύργου. Πρὸς τούτοις εἶχεν ὀρισθῆ καὶ τόπος ἰδρύσεως τοῦ πύργου ἐν χώρῳ κληθέντι «Γουέμπλυ Πάρκ» καὶ ἐτέθησαν καὶ τὰ θεμέλια αὐτοῦ, ἀποτελοῦντα τέσσαρας κολοσιαιούς στερεοὺς ὄγκους. Ἡ ἐξωράσις τοῦ περίεξ χώρου καὶ ἡ ἴδρυσις διαφόρων οἰκοδομημάτων μετὰ σιδηροδρομικοῦ σταθμοῦ ἐπερατώθησαν, ἀλλ' εἰσέτι οὐδὲν ἔχως ἀναφαίνεται τοῦ χαλυβδίνου ὄγκου, ὅστις ὑπὸ μορμὴν ὑψηλοτάτου πύργου θὰ προσελκύη τοὺς ἐκ πάσης χώρας ἐπισκέπτας.

Ἀλγεριανὴ Πουμπῆα. — Ἐσχάτως ὁ γάλλος ὑπουργὸς τῆς δημ. ἐκπαιδεύσεως καὶ τῶν καλῶν τεχνῶν κ. Λέων Μπουρζοῶζ, προβάς εἰς ἐκδρομὴν ἀνὰ τὴν Ἀλγερίαν, ἐπεσκέψατο καὶ τὰ ἑρείπια τῆς ἀραβικῆς πόλεως Τιμγκάδ, κτισθείσης τὸν Α' αἰῶνα μ. Χ. καὶ καταστραφείσης ὑπὸ τῶν Μαυριτανῶν τὸν 5' αἰῶνα, τῆς καταστροφῆς συντελεσθείσης ὑπὸ ἀλληλοδιαδόχων δυνάσεων σεισμοῦ. Ἡ Τιμγκάδ εὔρηται ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ τῆς Κωνσταντίας, εἰς ἀπόστασιν 16 μιλίων ἀπὸ τῶν ἑρειπίων τῆς Λαμβαίσις, ἄλλοτε στρατιωτικῆς ἀποικίας τῶν Ῥωμαίων καὶ στρατοπέδου τῆς περιπέστου τρίτης λεγεῶνος τοῦ αὐτοκράτορος Αὐγούστου. Ἡ Τιμγκάδ, ἐκτισμένη ὑπὸ ὑψώματος, ἦτο τόπος, εἰς ὃν ἀπεχέρουν ἐξέχοντα πρόσωπα, ὃν τρόπον ἢ ἐν Ἰταλίᾳ Πομπηία, ὡς δὲ ἡ ἰταλικὴ αὕτη πόλις οὕτω καὶ ἡ Τιμγκάδ διετήρησε τὸ λιθόστρωτον αὐτῆς, μετὰ τῶν ἰχνῶν τῶν τροχῶν τῶν ἀρμάτων, ἀγορὰν μετὰ τῶν κοσμοῦντων αὐτῇ ἀγαλμάτων, βασιλικὸν ναόν, δικαστήριον, διαφόρους ναοὺς καὶ δημόσια καθιδρύματα, θέατρον μετὰ ἑδρῶν διὰ τὸ τὸν δημόσιον καὶ τοὺς θεατὰς, πηγὰς, λουτρά καὶ ἐστεγασμένην ἀγορὰν μετὰ τραπεζῶν ἐκ γρανίτου, εὐρισκομένων εἰσέτι ἐν τῇ θέσει αὐτῶν. Πρὸς τὰ ΝΑ τῆς πόλεως ἀνεγείρεται ναὸς κολοσιαίων δικαστάσεων, περικυκλουμένων ὑπὸ εὐρείων στοῶν ἐπὶ λόφου, καλουμένου διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ Καπιτωλίου. Ὁ ναὸς οὗτος, ἀφιερωμένος εἰς τὸν Δία, ἀνασκάπτεται ἤδη, ἀποκαλυφθέντων μάλιστα τῶν ζωοφόρων, κιονοκράνων κλπ. ὡς καὶ τεμαχίων κολοσιαίου ἀγάλματος. Ὑπάρχει πρὸς τούτοις εὐρεία λιθόστρωτος, ὅλως ἀνέπαφος, διασχίζουσα τὴν πόλιν ἀπὸ Α πρὸς Δ, μετὰ διαφόρων θριαμβευτικῶν ἀψίδων, μία τῶν ὁποίων, ὑπὸ τοῦ Τραϊανοῦ στηθεῖσα καὶ ὑπὸ τριῶν διασχίζομένη διόδων, εἶναι εἰσέτι ἀνέπαφος. Ἡ θριαμβευτικὴ αὕτη ὁδὸς ἦτο ἡ ἄγουσα ἀπὸ Λαμβαίσις εἰς Τεβέστην, ἣτις κέκτηται τὴν πρώτην χριστιανικὴν μονὴν τοῦ κόσμου, ἰδρυθεῖσαν κατὰ τὸ τέλος τοῦ Δ' αἰῶνος ὑπὸ τῶν μαθητῶν τοῦ ἱεροῦ Αὐγουστίνου καὶ ἐσχάτως ἀνασκαφεῖσαν ὑπὸ τῆς γαλλικῆς Διευθύνσεως τῶν δημοσίων μνημείων. Πρὸς τούτοις ἐν Τιμγκάδ ὑπάρχει τὸ βυζαντινὸν φρούριον ἢ ἀκρόπολις, ἣν ἐν σπουδῇ ἤγειρεν ὁ στρατὸς τοῦ Σολομῶντος, διαδόχου τοῦ Βελισαρίου ἐν Ἀφρικῇ. ἐκ τῶν συντριμμάτων τοῦ νοτίου τμήματος τῆς πόλεως, διάφοροι χριστιανικοὶ βασιλικοὶ ναοὶ καὶ διάφορα ἄλλα οἰκοδομήματα, ἅτινα ἀποκαλυφθῆσονται ὀλοτελῶς ἐν καιρῷ τῷ δέοντι. Ἐλπίζεται ὅτι καὶ ἕτερα ἐπακολουθήσουσιν εὐρήματα τῇ χρησιμοποίησει περαιτέρω πρὸς ἀνασκαφὰς αὐτοῦ διὰ τῆς ἀνάγκης, διότι ἐν γένει ἡ ἐπαρχία τῆς Κωνσταντίας εἶναι ἰδιαζόντως πλοῦσις εἰς ἀρχαιολογικὰ λείψανα τῆς Ῥωμαϊκῆς περιόδου.

Ποῖον τοῦ σώματος ὄργανον ἀποκοιμίζεται πρῶτον; — Οἱ ἐπιστήμονες ὡς γεγανός ἀποδέχονται τὸ ὅτι δὲν ἀποκοιμίζονται ὁμοῦ πάντα τὰ σωματικὰ ἡμῶν ὄργανα, ἀλλ' ὅτι περιπίπτουσιν εἰς εὐχάριστον κατάστασιν ἀναίσθησις ἄλλεπαλλήλως τὸ ἐν κατόπιν τοῦ ἄλλου. Πρῶτον τὰ βλέφαρα προηγούμενα σκοτίζουσι τὴν ὄρασιν, κατόπιν ἀπο-

ναρκοῦται ἡ αἴσθησις τῆς γεύσεως καὶ κατόπιν ἀποβάλλουσι τὴν ἐνεργητικότητα αὐτῶν ἡ ὄσφρησις, ἡ ἀκοή καὶ ἡ ἀφή· ἡ τελευταία αὕτη μάλιστα αἴσθησις ὑπὸ ἐλαφροτάτης καταλαμβάνεται νάρκης καὶ εὐχερέστατα ἐπανεγείρεται. Περιεργόν ἐστίν ὅτι μολονότι ἡ αἴσθησις τῆς ὄσφρησεως ἀποναρκοῦται μετὰ τῶν πρῶτων, ἐπιστρέφει τελευταία, οὕτως εἰπεῖν, πάλιν εἰς τὴν ζωὴν. Ἡ ἀκοή, μετὰ τὴν ἀφήν, εἶναι ἡ τάχιστα ἀνακτωμένη τὴν συνείδησιν. Ἐνιοὶ τῶν μυῶνων πρὸς τοῦτους, καὶ μέλη τινὰ τοῦ σώματος ἄρχονται ἀποκοιμίζομενα πρὸ τῶν ἄλλων. Ἡ ὑπνωτικὴ ἐνέργεια ἀρχομένη ἀπὸ τῶν ποδῶν, ἐπενεργεῖ βαθμηδὸν πρὸς τὰ ἄνω ἤτοι πρὸς τὸ κέντρον τῆς νευρικῆς ἐνεργείας. Τοῦτο ἐρμηνεύει τὴν ἀνάγκην τοῦ νὰ ἔχωμεν τοὺς πόδας ἀναπαυτικῶς θερμούς πρὶν ἢ καταστῆ δυνατὸς ὁ βαθὺς ὕπνος.

Ἡ παρὰ Ῥωμαίους ἀνατροφή. — Τὸ παιδίον ἐλάμβανε τὰ πρῶτα στοιχεῖα τῆς παιδεύσεως ἐν τῇ πατρικῇ οἰκίᾳ, ἡ δὲ μήτηρ ἦτο ἡ διδάσκαλος αὐτοῦ. Ἐνίοτε ἀπελευθερωθεὶς δούλος ἢ συγγενὴς τις ἀνεπλήρου αὐτὴν. Ὁ μικρὸς Ῥωμαῖος ἐδιδάσκετο τὴν ἀνάγνωσιν, τὴν γραφὴν, τὴν ἀριθμησιν καὶ τὰ στοιχεῖα τοῦ δικαίου, ἀλλὰ ταυτοχρόνως ἐλάμβανε καὶ πρακτικὴν ἀνατροφήν, καταγιγόμενος εἰς τὰς ἐνασχολήσεις γονέων ἢ πρεσβυτέρων συγγενῶν. Ἐνῶ ἡ μικρὰ κόρη παρὰ τῆς μητρὸς ἐμάνθανε νὰ νήθη, νὰ ὑφαίνῃ, νὰ ράπτῃ, ὁ πατὴρ καὶ οἱ μεγαλειότεροι ἀδελφοὶ ἐδίδασκον τὸν μικρὸν παῖδα τὴν τέχνην τοῦ φυτεύειν, θερίζειν, κολυμβᾶν, ἰππεύειν, πυγμαχεῖν καὶ τοῦ χειρίζεσθαι τὰ ὄπλα. Ἐὰν ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἦτο ἱερεὺς (flamen), μετεχειρίζετο αὐτὸν ὡς βοηθὸν (camillus) ἐν ταῖς ἱεροτελεστείαις. Ἐὰν ὁ πατὴρ κατεῖχε ὑψηλὴν θέσιν, ἐὰν ἦτο πατρίκιος, ὁ υἱὸς ἴστατο παρ' αὐτῷ μέχρις οὗ μάθῃ τὰ ὀνόματα πάντων τῶν προσερχομένων ἐν τῇ οἰκίᾳ. Τὰ τέκνα παρίσταντο πάντοτε εἰς τοὺς θριάμβους, ἐορτάς, κηδείας κτλ. ἐν αἷς ἐπεφάνοντο αἱ εἰκόνας τὴν προγόνων αἱ τῶν. Ἐὰν εἰς τὴν πατρικὴν τράπεζαν δὲν ἦτο προσκεκλημένος τις, εἶχον τὸ δικαίωμα νὰ ἐπαρκαθήσωσιν, ὑπηρετοῦντες ἐνίοτε. Ὁ πρῶτος παιδαγωγὸς (litterator) ἦτο γενικῶς δούλος ἢ ἀπελεύθερος ὅστις διετήρει ἰδιαιτέραν σχολὴν. Τὰ διδάκτρα ἦσαν γλισχρότατα, διότι ὁ διδάσκαλος προσεπορίζετο ἐνίοτε τὰ πρὸς τὸ ζῆν, μετερχόμενος τὸν δημόσιον γραφέα (συντάκτην διαθηκῶν κτλ). Τὸ σχολικὸν ἔτος ἀπετελεῖτο ἐξ 8 μηνῶν, ἐντὸς δὲ τῶν μεγάλων διακοπῶν περιελαμβάνοντο οἱ μῆνες ἰουλίου, αὐγούστου, Σεπτεμβρίου καὶ ὀκτωβρίου. Διάφοροι ἑορταὶ διέκοπτον καθ' ὅλον τὸ ἔτος τὰ μαθήματα, π. χ. ἡ ἑορτὴ τῆς Ἀθηνᾶς, τὰ Κρόνια, ἡ πρώτη τοῦ νέου ἔτους, ἡ 22 φεβρουαρίου ἡμέρα μεγάλης ἑορτῆς εἰς ἀνάμνησιν τῶν ἀποθανόντων.

Ἐν ταῖς προκαταρκτικαῖς σχολαῖς ἡ παιδεία ἦτο κατ' οὐσίαν ἡ αὕτη πρὸς τὴν τῶν ἰδιαιτέρων παιδαγωγῶν. Ἡ ἐκπαίδευσις αὕτη ἐκρίνετο ἐπαρκῆς μέχρι τοῦ 6' καρχηδονιακοῦ πολέμου. Ἀλλὰ μετὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην, πάντες ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον κατέφευγον εἰς τοὺς Ἕλληνας γραμματιστάς, οἵτινες ἐδίδασκον οὐ μόνον τὴν ἰδίαν αὐτῶν γλῶσσαν ἀλλὰ καὶ τὴν λατινικὴν δι' ἐπιστημονικωτέρας μεθόδου, οὕτως ὥστε κατῴρθωσαν ἐν τῷ πνεύματι τῶν Ῥωμαίων νὰ ἐμπνεύσωσι τὸν πρὸς τὴν ἑλληνικὴν παιδείαν ἔρωτα.

Ὁ Ὀμηρος ἦτο τὸ κατ' ἐξοχὴν ἐγχειρίδιον τῶν ἑλλήνων γραμματιστῶν. Ὁ διδάσκαλος ἀνεγίνωσκε τὸ κείμενον γεγωνοῦα τῇ φωνῇ, καὶ μετὰ τοῦ ἀπαιτουμένου τόνου. Ὁ μαθητὴς ἔδει κατὰ πρῶτον νὰ μάθῃ ἐκ στήθους τὸ ἀναγνωσθὲν χωρίον, εἶτα νὰ ἀναλύσῃ αὐτὸ οὐ μόνον γραμματικῶς, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τὴν ἐποψιν τῆς προσωδίας, ὡς καὶ ὑπὸ τὴν τῆς γεωργίας, ἀστρονομίας, ἱστορίας, μυθολογίας. Οἱ μαθηταὶ ἐξησκοῦντο ἐπίσης εἰς μεταφράσεις εἰς τὸ πεζὸν καὶ εἰς διαφόρους συνθέσεις πρωτοτύπου, συμπληρούσας τὰ γυμνάσματα ταῦτα. Αἱ προκαταρκτικαὶ σχολαὶ ἀπέδεδοντο ἐξ ἴσου τὰ κοράσια καὶ τοὺς παῖδας, ἀλλὰ διὰ τὰ κοράσια προὔτιματο ἡ οἰκιακὴ ἀνατροφή.

Τὸ πρόγραμμα τοῦτο προϋπετίθει ὅτι οἱ μαθηταὶ ἦσαν ἐν γνώσει τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης, διότι οἱ παῖδες τῶν πλουσίων οἰκογενειῶν ἐξεμάνθανον τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν ἀπὸ τῆς παιδικῆς αὐτῶν ἡλικίας, ἐν ταῖς μετὰ τῶν ἑλλήνων δούλων συνδιαλέξεσιν αὐτῶν· ὅταν ὁ παῖς εἰσῆρχετο εἰς τὴν ἡλικίαν, καθ' ἣν ἤρχετο ἡ δημοσία ἐκπαίδευσις, ἐτίθετο ὑπὸ τὴν κηδεμονίαν παιδαγωγοῦ, ὅστις προπαρεσκεύαζεν αὐτὸν

εις τὰ μαθήματα καὶ συνώδευεν αὐτὸν εἰς τὴν σχολὴν μέχρις οὗ ὁ νεανίας, ἐνήλιξ γινόμενος, περιεβάλλετο τὴν ἀνδρικήν τήθεννον (toga virilis). Κατόπιν ὁ νεανίας ἠδύνατο νὰ ἀκούῃ μαθήματα ρητορικῆς, παρ' ἑλλήνων διδασκάλων εἰσαχθέντα. Ἐδιδάσκοντο δ' οἱ νέοι τὴν μουσικὴν, τὰ ἀνώτερα μαθηματικά, τὴν καλλιλογίαν καὶ τὴν ρητορικήν. Οἱ Ῥωμαῖοι, ἀνατραφέντες ἐν τῇ δημοκρατίᾳ καὶ ἐμμένοντες ἐν ταῖς ἀρχαίαις παραδόσεσι, δὲν ἠρέσκοντο πολὺ εἰς τὸ σύστημα τοῦτο τῆς ἐκπαίδευσως, ἀλλ' οἱ μαθηταὶ ἐπεδίδοντο εἰς στρατιωτικὰ καὶ ἀθλητικὰ γυμνάσια. Τὰ ταξίδια καὶ ἡ μακρὰ διαμονὴ ἐν Ἑλλάδι ἀπετέλουσαν τὴν κωρωνίδα τῆς ἀνατροφῆς τῶν νεανίων, ἐπειδὴ δὲ ἡ ἐκπαίδευσις ἐληγεν εἰς τὸ 17ον ἔτος, ὁ Ῥωμαῖος ἐν τῇ ἡλικίᾳ ταύτῃ ἔπαυε νὰ ᾔηται πλέον puer (παῖς), καὶ ἐγίγνετο νέος (juvenis), περιεβάλλετο τὴν ἀνδρικήν ἐσθῆτα καὶ κατεγράφετο εἰς τὸν κατάλογον (tabularium) τῶν Ῥωμαίων πολιτῶν. Ἐπὶ ἔτος ἐξεμάνθανε τὸ ἐπάγγελμα ὃ ἐξέλεγεν· ἐὰν δὲ ἐπεθύμει νὰ ἐπιδοθῇ εἰς τὰ νομικά, προσεκολλᾶτο εἰς διακεκριμένον πολιτευτὴν, ὅπως ὁ Κικέρων προσεκολλήθη εἰς τὸν Μούκιον Σκαιόλαν. Ἐὰν ἐπεθύμει νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸ στρατιωτικὸν στάδιον, ἐπετύγγανε θέσεώς τινος παρὰ στρατηγῶν, ἀπολαύοντι φήμης, ἐξεπλήρου δὲ καθήκοντα ἀνάλογα πρὸς τὰ τῶν νῦν ἀξιωματικῶν τοῦ ἐπιτελείου. Οἱ πληθεῖοι νέοι εἰσῆρχοντο ἀμέσως ἐκ τῆς σχολῆς εἰς τὸν ἀγροτικὸν βίον, εἰς τὸ ἐμπόριον κτλ.

Ὁ ἐν Παριτίοις ναὸς τῶν Οὐνιτῶν. — Ὀλίγιστοι ἴσως θὰ γινώσκουσιν ὅτι ἐν Παριτίοις οἱ Οὐνίται κέκτηνται ναὸν ἐν ᾧ ἡ ἱεροτελεστία γίνεται ὡς καὶ ἐν τοῖς ὀρθοδόξοις ναοῖς. Ὁ ναὸς οὗτος εἶναι ἡ ἀρχαία Ἐκκλησία τοῦ Ἁγ. Ἰουλιανοῦ τοῦ πένθητος, κειμένη ἐν τῷ βάρθει χώρῳ περικλειομένου ὑπὸ σταύλων, ἀμαξοστασίων, πεπαλαιωμένων οἰκοδομῶν καὶ παραχωρηθεῖσα πρὸς διετίας εἰς τοὺς τὸν πᾶπαν ὡς κεφαλὴν ἀναγνωρίζοντας Ὀρθοδόξους. Οἱ διὰ τὸν χορὸν κλπ. προωρισμένοι παῖδες τοῦ ναοῦ τούτου καταρτίζονται ἐν ἐπὶ τούτῳ σχολῇ καλουμένη «Ἀνατολικὴ σχολὴ τοῦ Ἁγ. Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου». Ἰδρῦθη δὲ ἐν Παριτίοις πρὸς καταρτισμὸν 12 παιδῶν ἐκλεγομένων ἐκ τῶν τέκνων τῶν Οὐνιτῶν καὶ φερόντων ἐκάστου τὸ ὄνομα ἐνός τῶν 12 ἀποστόλων, οἵτινες μανθάνουσι τὰ τῆς διακονίας ἐν ταῖς ἱεροτελεστίαις καὶ ἐκμανθάνουσι ταυτοχρόνως καὶ τὴν γαλλικὴν. Ἐπειδὴ δὲ οἱ παῖδες οὗτοι, εἰς τὰς πατριδας αὐτῶν κατόπιν ἐπιστρέφοντες ἀποβαίνουσιν ἐστὶναι τοῦ οὐνιτισμοῦ ἢ τε γαλλικῆς κυβερνήσεως καὶ ἡ ἀρχιεπισκοπὴ παρέχουσιν εἰς τὴν σχολὴν ταύτην χρηματικὴν ὑποστήριξιν.

Ἐν τῇ ὀχολῇ ἐν Γερμανίᾳ. — Ἰδοὺ τί γράφει ὁ κ. Γουσταῦς Κομπὲ περὶ τῆς ἐν τῇ σχολῇ αὐτοῦ διατριβῆς ἐν Γερμανίᾳ:

Εἰς τῶν ἀνωτέρων διδασκάλων τοῦ σπουδαίου ἐν Βιησβάδεν γυμνασίου ἐκάλεσέ με «ein elephanten-Muhkalb» (νεογόνν ἐλέφαντος). Ὅταν ἦτο πολὺ ὠργισμένος ἀπεκάλει με «νεογόνν ἐλέφαντος ἐκ τοῦ ἄνω Νεῖλου» προστιθέμενος: «διότι οὗτοι εἶναι οἱ βλακωδέστεροι!» Ὅτ' ἠδύνατο ἄρα γε πᾶσα ἄλλη φράσις τερπνότερον νὰ ἐρμηνεύσῃ τὴν ἐπιστημονικὴν τάσιν τοῦ γερμανικοῦ πνεύματος: Ὁ ἀγαπητὸς οὗτος ἀνώτερος διδάσκαλος (αἰωνία αὐτοῦ ἡ μνήμη) ἐχρησιμοποιοῦν πᾶσαν αὐτοῦ τὴν μάθησιν ἐν τῷ ἐλέγχῳ, ὃν ἀπηύθυνε πρὸς μαθητὴν, ὃν ἐν τέλει εὐμενέστατα ἀπεχαιρέτισε, προστιθέμενος καθ' ἣν στιγμὴν ἀπῆλειψε (κατὰ παράκλησιν τοῦ μαθητοῦ) κακὴν αὐτοῦ βαθμολογίαν: «Λοιπὸν, Κομπέ, καλὸν τὸ ὅτι ἐπιστρέφεις εἰς τοὺς Μοχικάνους¹, εἰς οὓς καὶ ἀνήκει». Ὅπωςδὴποτε, λέγει ὁ κ. Κομπέ, πρῶτίμων νὰ ᾔηται Μοχικάνος ἢ «νεογόνν ἐλέφαντος ἐκ τοῦ ἄνω Νεῖλου». Ὁ διευθυντὴς (Herr Director): ἦτο ἀνώτερος σχολιακὸς σύμβολος (Oberschulrath). Εἰς ἡμᾶς ὅμως τοὺς μαθητὰς ἦτο γνωστὸς ὑπὸ τὸ ὄνομα «ψυχρὸς βάρτραχος», διότι οὐδέποτε ἐθερμαίνετο. Καὶ εἰς αὐτὰς τὰς θερμοτάτας θερινὰς ἡμέρας — ἰκανὴ δὲ θερμότης ἐπικρατεῖ τὸ θέρος ἐν Βιησβάδεν — ἔφερον ἐπανοφώριον. Ὅσακις ἐπεκράτει ἀνυπόφορον θάλπος μετὰ μεσημβρίαν, τὰ μαθήματα ἀνεστέλλοντο. Τὸ ἰκανὴν τὴν θυμηδίαν προκαλοῦν ἄγγελμα τοῦτο ἐκοινοποιεῖτο εἰς ἐκάστην τάξιν ὑπ' αὐτοῦ τρούτου τοῦ «ψυχροῦ βατράχου», ὅστις ὅμως οὐδέποτε ἔλεγεν: «Ἐπειδὴ

ἡ θερμότης εἶναι ὑπερβολικὴ, ἀναστέλλονται νὰ μαθήματα μετὰ μεσημβρίαν», ἀλλ' ἤρχετο τῆς κοινοποιήσεως διὰ τῶν ἐξῆς: «Ἐπληθίθη νὰ γείνηται γελοῖος — περιττὸν νὰ εἴπω, πρὸς μεγίστην ἡμῶν θυμηδίαν. Εἰσερχόμενος δηλ. εἰς τὴν αἴθουσαν τῆς ἡμετέρας τάξεως, ἐπεθεώρει τὴν τάξιν καὶ εἶτα ἔλεγε μετὰ σοβαρότητος: «Βλέπω πάλιν πολλοὺς, οἵτινες ἀπουσιάζουσιν». Ἡμέραν τινὰ αὐστηρῶς ἡμᾶς ἐπέπληξεν, ἐπὶ τῷ ὅτι προσκλίνοντες, ἐξίγγομεν τὸ πλεῖστον τοῦ σώματος ἐξω τῶν παραθύρων τοῦ δευτέρου ὀρόφου. «Ἡμέραν τινὰ» ἔλεγε περαίνων τὰς παρατηρήσεις αὐτοῦ «θὰ καταπέσῃ τις ὑμῶν, θὰ θραύσῃ τὴν κνήμην καὶ εἶτα θ' ἀρνήται ὅτι ἔπραξε τοῦτο». Μεγάλως δ' ἐξωργίζετο ἐπὶ τῷ ὑποκόφῳ θορύβῳ, ὅστις ἐπηκολούθει τὴν μοναδικὴν ταύτην σκέψιν περὶ τῆς φιλαληθείας ἡμῶν.

Ὁ περὶ κάλλους ἀγὼν ἐν Κάλεμβεργ (τῆς Βιέννης). — Τῆ ἐσπερᾷ τῆς 11]23 ἰουλίου προεκηρύχθη, ἐν ἐπὶ τούτῳ τελετῇ, ἐν Βιέννῃ ἡ εὐειδεστάτη κυρία. Τὴν ἑορτὴν εἶχε διοργανώσει ἡ διεύθυνσις τῆς εταιρίας Κάλεμβεργ, ἥτις κατ' ἔτος συγκροτεῖ τοιαύτην. Πάντες οἱ ἐθνογράφοι συμφωνοῦσιν ἐν τῷ ἐξῆς, ὅτι ἡ Βιέννη περικλείει ἐν ἑαυτῇ τὰς ὠραιστάτας γυναῖκας, καθ' ἐκάστην δὲ ὀνομαστικὴν ἑορτὴν αἱ Ἄνναι, αἱ Ἰωσηφίνας καὶ Αἰκατερίνας ἐυχάριστον παρέχουσιν ἀφορμὴν πρὸς τεκμηρίωσιν τῆς ἀρχαίας ἀληθείας. Ἐν τούτοις μολονότι ἡ φήμη αὕτη τῆς τῶν βιενναίων γυναικῶν καλλονῆς δὲν ἀποδεικνύεται ἐπανειλημένως ἐν τῇ ἑορτῇ ταύτῃ, πλεῖστοι ὅσοι ἔσπευσαν καὶ ἐφέτος εἰς τὴν συναθροίσαν ταύτην, μηδ' αὐτῶν τῶν πρεσβευτῶν Ῥωσίας καὶ Ἰταλίας ἐξαίρουμένων, εἰς ἣν ὁ ὁδοντωτὸς σιδηρόδρομος πλήθη βιενναίων καλλονῶν εἰσεκόμιζε. Τὰ ἡλεκτρικὰ φῶτα ἔλαμπον, ὑπὸ τὸ ἄπλετον δὲ τοῦτο φῶς ἤρξατο ἡ ἐκλογὴ καὶ σὺν αὐτῇ ὁ ἀδιάσπαστος θόρυβος καὶ συκίνησις. Πολλὰ νεαρὰ κυρία εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ ἐπὶ καλλονῇ γέρατος ἀποθλέπουσαι (ἦτο δὲ τοῦτο χρυσοῦν ὠρολόγιον διὰ κυρίαν, πρὸς τῇ ἀξίᾳ τοῦ ὁποῦο δέον νὰ συνυπολογίσῃ ἡ κερδαίνουσα τοῦτο καὶ τὸν ἐπὶ τῇ ἐπιτυχίᾳ μέγαν θρίαμβον), ἐγειρόμεναι τῶν θέσεων αὐτῶν περιεπάτουσαν, ἵνα ἐφελκύνωνται ἐφ' ἑαυτῶν διὰ τοῦ μέσου τούτου τὴν προσοχὴν τῶν κριτῶν, τὸ δὲ παράδειγμα τοῦτο εὔρε παράυτα πολλάς μιμητριάς. Ἐπὶ τέλους τρεῖς ὑπελείφθησαν κυρία, αἵτινες θὰ διημφισβήτουσαν τὸ μῆλον τῆς ἔριδος: μία, μέλαιναν φέρουσα κόρην καὶ ἐν γένει χαρίεσσα κόρη ἐν ἐσθῆτι χρώματος πρασίνου τῆς θαλάσσης, μία κομψὴ τὸ δέμας ἐν ἐσθῆτι ἀνοικτοῦ ροδίνου χρώματος καὶ μία, πέπλον φέρουσα κυρία ἐν ἐσθῆτι χρώματος κιτρομήλου. Ἡ τελευταία αὕτη ἠναγκάσθη κατ' αἴτησιν κυρίων ν' ἀφαιρέσῃ τὴν σκέπην, τοῦτο δὲ προὐκάλεσε ἐκ τῶν παρισταμένων διαφόρους ἐκδηλώσεις ὑπεροχῆς αὐτῆς καὶ ἰκανὸν θόρυβον παρὰ τοῖς ὀπαδοῖς τῶν ἄλλων δύο. Μετὰ μικρὸν ἡ σκηνὴ μετεβλήθη· δύο ἄλλαι κυρία προσετέθησαν εἰς τὰς ἀνωτέρω τρεῖς: λευχειμονοῦσα ξανθὴ κόρη καὶ νεαρὰ γαλλίς. Ἡ ξανθὴ ἐκηρύχθη τότε ὑπέροχος πάντων· τὸ ἀποτελεσμα τοῦ διαγωνισμοῦ ἐγένετο ἐν εὐφημαίαις καὶ ὑπὸ τοὺς ἤχους τῆς μουσικῆς δεκτόν. Δευτέρα τὸ κάλλος μετ' αὐτὴν ἐθεωρήθη ἡ τῶς πεποφόρος. Μετὰ τὴν λῆξιν τοῦ διαγωνισμοῦ, ἐψάλησαν ἄγματα, ἐκάησαν πυροτεχνήματα καὶ οἱ κατ' αὐτὸν παραστάτες ἀπεχώρησαν ἐκ Κάλεμβεργ κατὰ τὸ μεσονύκτιον.

ΝΟΜΙΣΜΑΤΟΛΟΓΙΚΑ.

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΑ ΝΟΜΙΣΜΑΤΑ

Α'. ΝΙΚΟΠΟΛΕΩΣ.

Διατελῶν ἐν Πρεβέζῃ ὡς ἀνώτερος δικαστικὸς λειτουργὸς ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τῆς αὐτ. κυβερνήσεως ἐξέδραμον ἐν Νικοπόλει καὶ εἰς διαφόρους ἀρχαίας πόλεις τῆς Κάτω Ἠπείρου, συντάξα μελέτην ὑπὸ τὴν ἱστορικὴν καὶ ἀρχαιολογικὴν ἐποψιν καὶ ἐποίησάμην σπουδαίαν νομι-

1) Ἰνδικὸν φύλον τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν, ἐν Κονεκτικισούτῃ.

σματοκλήν συλλογήν. Ἀποσπῶντες οὖν τινὰ ἐξ αὐτῆς τῆς ἡμετέρας νομισματικῆς συλλογῆς ἀπτόμεθα τῆς ἐρμηναίας ἀνεκδότων τινῶν νομισμάτων τῆς Νικοπόλεως, κειμένης ἐν τῇ Κάτω Ἡπείρῳ.

α') Ἐμπ. Κεφαλή Αὐτοκράτορος Ἀντωνίου Πίου μετ' ἐπιγραφῆς. ΑΥ. Κ. Μ. ΑΥ. ΑΝΤΩΝΙΝ. (Αὐτοκρ. Μάρκος Αὐρήλιος Ἀντωνίνος).

Ἄπ. Νικόπολις μεγαλοπρεπῶς ἰσταμένη μὲ κεφαλὴν πυργοφόρον, ἐν μὲν τῇ δεξιᾷ ἀνατεταμένη κρατεῖ ῥάβδον ἐν δὲ τῇ ἀριστερᾷ κέρας τῆς Ἀμαλθείας· ἐν τῷ πεδίῳ ὑπάρχει μικρὸς στέφανος καὶ ἐπιγραφή ΙΕΡΑΣ ΝΕΙΚΟΠΟΛΕΩΣ.

β') Ἐμπ. Κεφαλή νεανικῆ Αὐτοκράτορος ἐστεμμένη μετ' ἐπιγραφῆς ΑΥ. Κ. ΝΟΜΩ.

Ἄπ. Ἡρακλῆς ἰστάμενος ὄρθιος καὶ κρατῶν ἐν τῇ ἀριστερᾷ ῥόπαλον παραπλευρῶς ἐν τῷ πεδίῳ στέφανον ἐπιγρ. ΙΕΡΑΣ ΝΙΚΟ . . .

γ') Ἐμπ. Κεφαλή Αὐτοκράτορος Νουμεριανοῦ ἐπιγρ. IMP. TVMERICIANVS AVG.

Ἄπ. Ὁ Ἐρμῆς ἐν τῇ ἀριστερᾷ κρατῶν κηρύκειον (σύμβολον τοῦ Ἑρμοῦ) καὶ ἐπιγραφή PIETAS AVG, ἐν δὲ τῇ δεξιᾷ λόγχην προτεταμένην.

δ') Ἐμπ. Κεφαλή Αὐτοκρ. ἐπιγρ. ἐφαρμένη, ὅπ. τὸν Ἀσκληπιὸν καὶ τὴν Ὑγείαν. Ἐπιγρ. ὠσαύτως.

ε') Ἐμπ. Κεφαλή Αὐτοκράτορος μὲ ἐπιγρ. . . ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ (Ἀλέξανδρος Σεβήρος)· ὅπ. Νικόπολις πυργοφόρος κρατοῦσα ἐν μὲν τῇ δεξιᾷ κέρας τῆς Ἀμαλθείας ἐν δὲ τῇ ἀριστερᾷ ῥάβδον μετ' ἐπιγραφῆς ΙΕΡΑΣ ΝΙΚΟΠΟΛΕΩΣ.

στ') Ἐμπ. Νόμισμα παριστῶν Μεγάλην κεφαλὴν Αὐτοκρ. πωγωνοφόρου ἐστεμμένη ἐπιγρ. . . ΟΠΚ . . .

Ἄπ. Νικόπολις καθημένη ἐπὶ ἑδωλίου κρατοῦσα ἐν τῇ δεξιᾷ κέρας τῆς Ἀμαλθείας, ἐν δὲ τῇ ἀριστερᾷ σκεῦος· ἐν τῷ πεδίῳ στέφανον καὶ ἐπιγρ. ΙΕΡΑΣ ΝΕΙΚΟΠΟΛΕΩΣ.

ζ') Ἐμπ. Κεφαλή Αὐτοκρ. καὶ ἐπιγρ. . . ΟΙΝΟΙ . . . Ἄπ. Ἀθηναῖον ἰσταμένην καὶ κρατοῦσαν ἐν μὲν τῇ δεξιᾷ ἀσπίδα ἐν δὲ τῇ ἀριστερᾷ Νίκην προτείνουσαν στέφανον ἐπιγρ. . . ΝΙΚΟΠΟΛΕΩΣ.

η') Ἐμπ. Κεφαλή Αὐτοκρ. καὶ ἐπιγρ. . . ΑΙΓΥΝΑΝ . . . Ἄπ. Νίκη πτερωτὴ ἐστραμμένη πρὸς τὰ δεξιὰ καὶ κρατοῦσα στέφανον ἐπιγρ. ΙΡΑΣ ΝΕΙΚΟΠΟΛΕΩΣ¹.

θ') Νομισματοσῆμον. Μεγάλη κεφαλή Τραϊανῶ. Ἐπιγρ. μακροσκελῆς φέρουσα ὄλους τοὺς τίτλους τοῦ Τραϊανῶ.

Ἄπ. Γυνὴ (ἀλληγορία) σύρουσα διὰ τῆς δεξιᾶς χειρὸς παιδίον. Ἐπιγραφή S. P. D. ROMAN. O PRINCIPI. (Senatus populos que Romanus optimo principi), ἐκατέρωθεν δὲ τῆς παραστάσεως τὰ συνήθη γράμματα S. C. καὶ κάτω LIM. ITALIAE.

ι') Ἐμπ. Κεφαλή Αὐτοκράτορος ἐπιγραφή ἐφαρμένη ὀλοσχερῶς. Ἄπ. Ἴππεὺς καλπάζων πρὸς δεξιὰν ἐπιγρ. ΝΕΙΚΟΠΟΛΕΩΣ.

ια') Κεφαλή Αὐτοκρ. πωγωνοφόρος ἐπιγρ. ΑΥΤΑΝΥ . . .

Ἄπ. Στήλη φέρουσα ἐπὶ τῆς κορυφῆς προτομὴν ἐπιγρ. ΑΚΤΙΩΝ.

ιβ') Ἐμπ. Κεφαλή Αὐτοκρατορίας ἐξ ἑνός, ἐπιγραφή πιθανῶς Φλαυστεινάς.

Ἄπ. Ἐντὸς στεφάνου (Α) = Ἀκτιᾶ².

ιγ') Ἐμπ. Κεφαλή Αὐτοκρ. ἐστεμμένη μετ' ἐπιγρ. . .

Ἄπ. (Α) ἐντὸς στεφάνου.

ιδ') Ἐμπ. Κεφαλή Αὐτοκρ. πιθανῶς τοῦ Αὐγούστου μετ' ἐπιγρ. . . ΚΤΙΚΤΑΣ . . .

ιε') Ἐμπ. Νόμισμα ἀποικιακόν, φέρον ἐκ τοῦ ἑνός κεφαλὴν Αὐτοκράτορος, ἐπιγρ. ἐφαρμένη.

Ἄπ. Δύο βόας καὶ ὄπισθεν αὐτῶν ἀνὴρ τις ἰστάμενος καὶ ὄδηγῶν αὐτοὺς ἐπιγρ. COL AA. καὶ κάτω ΑΤΡΕΝΣ.

Τὸ νόμισμα τοῦτο ἀναφέρεται εἰς τὴν κτίσιν πόλεως ὑπὸ τῶν Ρω-

μαίων. Ὁ ἰστάμενος ἀνὴρ τυγχάνει ὁ ἀνθύπατος (proconsul) τῆς πόλεως χαράττων διὰ τοῦ ἰνίου τοῦ ἀρότρου τὸν περιβόλον (le sillon sacré)), ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἐκτίζετο ἡ πόλις.

ιστ') Ἐμπ. Κεφαλή Αὐγούστου ἐστεμμένη μετ' ἐπιγρ. DIVVS AVGVVS TVS PATER θεῖος Αὐγούστος Πατήρ, ἐννοεῖται δὲ τὸ ΡΑΤΡΙΑΕ.

Ἄπ. Βωμὸς ἐκατέρωθεν τὰ γρ. S. C. (senatus consulto) ἤτοι ἡ Σύγκλητος τῆς Ρώμης· κάτωθεν τοῦ βωμοῦ PPOVIDENT.

ιζ') Ἐμπ. Κεφαλή Αὐτοκρ. (ἀποικιακόν) μετ' ἐπιγρ. DIVVS AVGVSTVS PATER.

Ἄπ. Ἡ παράστασις ὁμοία τῆς ἀνωτέρω.

ιη') Ἐμπ. Κεφαλή Αὐτοκράτ. πιθανῶς τοῦ Αὐγούστου μετ' ἐπιγρ. ΑΥΚ. ΤΙCΤΗC.

Ἄπ. Ἀθηναῖον, κρατοῦσαν ἐν τῇ δεξιᾷ ἀσπίδα ἐν δὲ τῇ ἀριστερᾷ Νίκην ἐπιγρ. ΝΙΚΟΠΟΛΕΩΣ.

ιθ') Ἐμπ. Κεφαλή Αὐτοκρ. ὁμοία τῆς προμνημονευθείσης μετὰ τῆς αὐτῆς ἐπιγραφῆς.

Ἄπ. Νικόπολις κρατοῦσα ἐν τῇ δεξιᾷ κέρας τῆς Ἀμαλθείας, ἐν δὲ τῇ ἀριστερᾷ σκεῦος καὶ ἐπιγρ. ΝΙΚΟΠΟΛΕΩΣ.

κ') Ἐμπ. Κεφαλή Αὐτοκράτορος καὶ ἐπιγρ. CCOCEKH.

Ἄπ. Ναὸς διώροφος μετ' ἐπιγραφῆς ΝΙΚΟΠΟΛΕΩΣ.

κα') Ἐμπ. Κεφαλή Αὐτοκρ. καὶ ἐπιγρ. TRAINOC.

Ἄπ. Ἀετὸς ἰστάμενος καὶ κρατῶν εἰς τὸ ῥάμφος στέφανον καὶ ἐπιγρ. ΦΟΙΝΙΚΑΗ (ΕΩΝ).

Σημειωτέον δ' ἐνταῦθα ὅτι ἡ Φοινίκη ἢ Φοινικαπία τυγχάνει κατὰ Στράβωνα πόλις τῶν Χαθῶν ἐν Ἡπείρῳ. Φοινικαπία δὲ ἡ Φοινίκη κατὰ τὸν νομισματολόγον Mionnet ἔστι ταυτόν. Ἡ πόλις Φοινίκη διετέλεσεν ἐν τῇ ἐλληνικῇ ἐποχῇ περίφημος καὶ πολυάνθρωπος· καταπιεσθεῖσα δ' εἶτα ἐκ τῶν συνεχῶν ἀπογομνώσεων, ὅσας ὑπέστη ὑπὸ τῶν Γαλατῶν καὶ Ἰλλυριῶν ἠρημώθη τέλος πάντων καὶ αὕτη μετὰ τῶν ἄλλων Ἡπειρωτικῶν πόλεων ὑπὸ τῶν Ρωμαίων, ἀλλὰ συνετηρεῖτο ὡς πόλισμα ἢ κώμη μέχρι τῆς ἐποχῆς τοῦ Ἰουστινιανοῦ, παρ' οὗ ἀνεξωπυρώθη. καὶ ἐπολιτίσθη, καθὰ ἀναφέρει ὁ Προκόπιος (ἐν τῷ περὶ κτισμάτων), ὅστις τὴν πόλιν ταύτην παρίσθησι κειμένην ἐν τότῳ χθαμαλῷ καὶ ὕδατι περιρρομένῳ.

κβ') Ἐμπ. Κεφαλή αὐτοκράτορος Γορδιανοῦ ἐστεμμένη μετ' ἐπιγρ. IMP. CORDIANVS PIVS FEL. AVG.

Ἄπ. Γυνὴ καθημένη ἐπὶ ἑδωλίου προτείνουσα διὰ τῆς ἀριστερᾶς κλάδου μετ' ἐπιγρ. PATER PIVS COS. II PP. Τοῦτο δὲ σημαίνει τὴν δευτέραν ὑπατίαν τοῦ Γορδιανοῦ.

κγ') Ἐμπ. Κεφαλή Κυβέλης ἢ Διώνης ἔχουσα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς μῦδιον καὶ ἐπιγρ. ΚΑΣΣΩΠΑΙΩΝ.

Ἄπ. Περιστῆρὰ πετώσα ἀριστερὰ ἐντὸς στεφάνου δάφνης· ἐν τῷ πεδίῳ ἐπιγρ. ΠΟΔΥ.

Σημειωτέον δὲ ἐνταῦθα ὅτι τὰ ἐρείπια τῆς πόλεως ταύτης ἐπισκεφεῖς μετὰ τοῦ φιλαρχαίου φίλου κ. G. Millelire ἰταλοῦ προξένου ἐν Πρεβέζῃ, εὑρομεν πολλὰς ἀρχαιοτήτας καὶ οἰκοδομὰς, ἐν αἷς καὶ ὠραῖον θέατρον, ἀρχαῖα κειμήλια τῶν προγόνων ἡμῶν. Περὶ τούτων ἀπάντων πραγματευόμεθα, ὡς ἔφθμεν εἰπόντες, ἐν ἰδιαίτερα μνημονογραφίᾳ ἡμῶν.

κδ') Ἐμπ. Κεφαλή Διὸς λίαν ἀρχαῖκή μετ' ἐπ. ΝΗ.

Ἄπ. ἀμφορεὺς ἐντὸς στεφάνου δάφνης· ἐπιγρ. ΚΑΣΣΩΠΑΙΩΝ.

κε') Ἐμπ. Κεφαλή Διώνης ἢ Κυβέλης μὲ μῦδιον.

Ἄπ. Ὄφις συσπειρωμένος μετ' ἐπιγρ. . . Α . . . ΩΠΑ . . . ΩΝ.

κστ') Ἐμπ. Πήγασσος πετῶν πρὸς τὰ ἀριστερά.

Ἄπ. Τροίαινα καὶ ἐπιγρ. . . Ε. Π. ΙΩΝ.

κζ') Ἐμπ. Ἀσπίς μακεδονικῆ . . .

Ἄπ. Κεραυνὸς ἐντὸς στεφάνου δάφνης.

κη') Ἐμπ. Κεφαλή Διὸς ἐστραμμένη πρὸς τὰ δεξιὰ.

Ἄπ. Κεραυνὸς ἐντὸς στεφάνου δάφνης ἐπιγρ. Ε --- Α.

κθ') Ἐμπ. Κεφαλή βασιλέως.

Ἄπ. Τοξότης ἰστάμενος καὶ ἐπιγρ. Β. Ρ.

λ') Ἐμπ. Κεφαλή ἀκτινωτῆ βασιλέως.

1) Σημειωτέον δὲ ἐνταῦθα ὅτι ἐν τοῖς νομίμασι τούτοις δὲν διατηρεῖται πιστῶς ἡ ὀρθογραφία, διότι ἡ λέξις Νικόπολις πότε γράφεται μὲ εἰ καὶ πότε ι.

2) Ὅρα ἡμετέραν μνημονογραφίαν περὶ τῶν ἀρχαιοτήτων τοῦ Ἀκτίου.

*Οπ. Τοξότης ἱστάμενος γρ. ΑΜ καὶ ἐπιγρ. ΦΙΝΟ.

λα') *Εμπ. Κεράτιον χαλκοῦν φέρον ἐντὸς στεφάνου (rosette) κόσμημα σύνηθες τοῦ γοθικοῦ ρυθμοῦ.

*Οπ. πρόσωπον καὶ σύμβολά τινα ἐξηφανισμένα.

λβ') *Εμπ. Κεφαλή *Απόλλωνος.

*Οπ. *Ἰππεὺς πρὸς τὰ δεξιὰ μετ' ἐπιγρ. ΦΙΑΠΟΥ Ε. . .

λγ') *Εμπ. ἑτέρα κεφαλή *Απόλλωνος.

*Οπ. *Ἰππεὺς μετὰ τῶν γρ. Ε — Α = ἑορτὰς *Ακτίων.

λδ') *Εμπ. Κεφαλή *Ηρακλείου.

*Οπ. *Ἰππεὺς βαδίζων πρὸς τὰ δεξιὰ μετ' ἐπιγρ. ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΚΑΣΣΑΝΔΡΟΥ' καὶ μονόγραμμα Μ καὶ Ο. *Ὁ μνησθεὶς τυγχάνει υἱὸς τοῦ *Αντιπάτρου πολεμήσας κατὰ τοῦ Πύρου τῆς *Ηπείρου.

λε') *Εμπ. Κεφαλή Διὸς ἐστραμμένη πρὸς τὰ δεξιὰ.

*Οπ. Κεραυνὸς ἐντὸς στεφάνου δάφνης καὶ ἐπιγρ. ΑΠΕΙΡΩΤΗΝ.

λστ') *Εμπ. Κεφαλή *Αρτέμιδος καὶ ἐπιγρ. ΑΕ — ΒΟΑ.

*Οπ. Αἰχμὴ δόρατος ἐντὸς στεφάνου δάφνης καὶ ἐπιγρ. ΑΠΕΙΡΩΤΑΝ. Τὰ πρῶτα καὶ ἀρχαιότατα ταῦτα νομίσματα τῆς *Ηπείρου εἰσὶν ἀργυρᾶ καὶ φέρουσι τοιαύτην ἐπιγραφὴν.

Δημοσιεύοντες τὰ ἀνωτέρω *Ηπειρωτικὰ νομίσματα διὰ τῆς ἐγκρίτου *Επιθεωρήσεως τοῦ Νεολόγου ἐν ἀποσπάσματι ἐκ τῆς ἡμετέρας ἀνεκδότου συλλογῆς καὶ υποβάλλοντες ταῦτα τοῖς νομισματολόγοις δέον παρανεῖραι εἰσέτι ὅτι πάντα ταῦτα εἰσὶ χαλκᾶ καὶ σπουδαῖα μὴ συμπεριληφθέντα ἐν ἐτέραις νομισματικαῖς συλλογαῖς, οὐδὲ ἐν ἐτέροις ἀρχαιότεροις νομισματικοῖς συγγράμμασι ὡς τοῦ Mionnet, ὡς καὶ νεωτέροις.

ΧΡ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

(Προέδρος τοῦ ἐν Ἱερῆϊ *Αἴτῳκ. *Εμποροδικείου).

ΤΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ ΤΟΥ ΟΡΟΥΣ ΑΙΤΝΗΣ.

*Ἡ διαλείπουσα ἐκρήξις τοῦ ἠφαιστείου Αἴτνης, ἥτις ἀναφαίνεται κατὰ τὴν χρονικὴν ταύτην περίοδον, παρέχει πλεον ἑνδιαφέρον εἰς ἱστορικὸν κεφάλαιον περὶ τοῦ ἠφαιστείου τούτου. Τόσον σεβαστὴ εἶναι ἡ Αἴτνα, ὥστε ἡ ἱστορία δὲν σημειοῖ τὰς πρώτας αὐτῆς ἐκρήξεις. Εὐρίσκειτο ὅμως ἐν ἐνεργείᾳ πρὸ τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου καὶ πρὸ τῆς ἐμφανίσεως ἔτι τῶν τῆς Σικελίας οἰκιστῶν. *Ὁ Διόδωρος καὶ ὁ Θουκυδίδης σημειοῦσι τὰς ἀρχαιότατας μνημονευόμενας ἐκρήξεις αὐτῆς ἥτοι τὰς μεταξὺ τοῦ 772 καὶ 388 π. Χ. Κατὰ τὴν χρονικὴν ταύτην περίοδον τρεῖς ἐγένοντο ἠφαιστιώδεις τῆς Αἴτνης ἐκρήξεις. Βραδύτερον ἐπῆλθον τοιαῦτα ἐπὶ 140, 135, 125 καὶ 122 π. Χ. Ἐπὶ 44 π. Χ. ὅμως ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Ἰουλίου Καίσαρος σφοδροτάτη ἐπῆλθεν ἐκδήλωσις ἠφαιστιώδους ἐνεργείας.

*Ἄλλ' ἡ Αἴτνα ἐκτὸς τῆς μεγάλης αὐτῆς ἀρχαιότητος εἶναι καὶ εὐρεία τῶν χώρων. *Ἐν τῇ βίᾳ τὸ εὖρος αὐτῆς εἶναι τόσον ὥστε νὰ συγκαλύψῃ δλόκληρον ἀγγλικὴν κομητείαν. Ἰδοὺ τί λέγεται πού περὶ αὐτῆς: «Τόσον εὐρεία εἶναι ἡ Αἴτνα ὥστε θὰ περιέκλειεν ἐντὸς τῶν εὐρέων αὐτῆς προπόδων διαφόρους κώνους, ἴτους τὸ μέγεθος πρὸς τὸν Βεσοῦβιον. Τὸ ὕψος αὐτῆς ἀνέρχεται εἰς 11,000 ποδῶν ὑπεράνω τῆς ἐπιφανείας τῆς Μεσογείου, ἐγγίχεται δὲ ἐπὶ ἰθάφυς, ἀποτελουμένου ἐκ στρωμάτων θαλασσίας ἠφαιστιώδους ὕλης, μετ' ἀργίλλου, ἄμμου καὶ τιτάνου. *Ἡ βᾶσις αὐτῆς εἶναι σχεδὸν κυκλωτέρης, μετὰ περιφέρειας 87 ἀγγλικῶν μιλίων. *Ἀνερχόμενός τις τὰς κλιτύας αὐτῆς διέρχεται ἀλληλοδιαδόχως διὰ τριῶν καθαρῶς ὀρισμένων φυσικῶν ζωνῶν. *Ἐκ τούτων ἡ κατωτάτη ἢ γόνιμος ζώνη περιλαμβάνει τὸ περὶ τοὺς πρόποδας μέρος μέχρις ὕψους 2,500 ποδῶν, εἶναι καλῶς κεκαλλιεργημένη καὶ καλύπτεται ὑπὸ οἰκημάτων, περιβαλλομένη ὑπὸ ἐλαιῶνων, ἀγρῶν, ἀμπελώνων καὶ ὀπωροφόρων δένδρων. *Ἡ δευτέρα ἥτοι ἡ ἀμέσως πρὸς τὰ ἄνω ἐπομένη, ἐκτείνεται εἰς ὕψος 6,270 περίπου ποδῶν καὶ στολιζέται ὑπὸ καστανεῶν, δρυῶν, φηγῶν καὶ δένδρων φελοῦ. *Ἡ τρίτη τέλος ἐκτεινομένη μέ-

χρι τῆς κορυφῆς καὶ καλουμένη «ἡ ἔρημος χώρα», ἀποτελεῖται ἐξ ἐδάφους μελαίνης λάθας καὶ σκωριῶν μετ' ὑπερμεγέθων ρηγματῶν καὶ κρημνῶν καὶ περατοῦται εἰς χιονοσκεπαστὸν ὄροπέδιον, ἀπὸ τοῦ ὁποῖου ἀνυψοῦται ὁ κεντρικὸς κῶνος. 1100 ποδῶν ὕψους, ἐκπέμπων διαρκῶς ἀτμούς καὶ θειώδεις ἀναθυμιάσεις καὶ καθ' ἕκαστον σχεδὸν αἰῶνα ἐκχέων ρεῦματα ἀναλελυμένης λάθας».

*Ἀνομοίως πρὸς τὰ πλεῖστα τῶν ἠφαιστείων ἡ Αἴτνα κέκτηται μέγαν ἀριθμὸν μικροτέρων κρατήρων, οἵτινες ἀνέρχονται ἀπὸ τοῦ κέντρου τῆς δευτέρας ἢ δασώδους ζώνης, καλυπτόμενοι καὶ αὐτοὶ οὔτοι ὑπὸ δένδρων: «*Ὁ Σαρτόριος φὸν Βαλτερσχάουζεν ἐσημείωσεν ἐν τῷ ὑπ' αὐτοῦ καταρτισθέντι χάρτῃ τῆς Αἴτνης περὶ τοὺς 200 τῶν κῶνων τούτων καὶ κρατήρων, ἔνιοι τῶν ὁποίων ὡς ὁ τῆς *Ὠβέρνης, κατέρρευσαν ἐν τῇ μιᾷ πλευρᾷ. Πολλὰ τῶν ἠφαιστείων τούτων τοῦ δευτέρου ἢ τρίτου μεγέθους κείνται ἔξω τῆς δασώδους ζώνης ὑπεράνω τε καὶ κάτω αὐτῆς. . . . *Ὁ σὶρ Κ. Λάυελ παρατηρεῖ ὅτι οἱ μικρότεροι οὔτοι κῶνοι καὶ κρατῆρες παρρουσιάζουσι ἡμῖν μίαν τῶν τερπνοσάτων καὶ χαρακτηριστικωτάτων σηκῶν τῆς Εὐρώπης. Τὸ ὕψος αὐτῶν καὶ μέγεθος ποικίλλει ἀποτελοῦσι δὲ γραφικωτάτους ὁμίλους. *Ὅσονδήποτε ὁμοειδεῖς κᾶν φαίνονται, ἐκ τῆς θαλάσσης παρατηρούμενοι ἢ τῶν κάτωθεν πεδιάδων, οὐδὲν ὑπάρχει ποικιλοτέρου τοῦ σχήματος αὐτῶν, ὅταν παρατηρῆ τις ἐκ τῶν ἄνω ἐντὸς τῶν διερρηγμένων αὐτῶν κρατήρων. Οἱ ἐν τοῖς ἀνωτέροις μέρεσι τῆς δασώδους ζώνης κείμενοι κῶνοι κοσμοῦνται κυρίως ὑπὸ ὑψηλῶν πευκῶν, ἐνῶ οἱ κατωτέρω εὐρισκόμενοι φέρουσι καστανάας, δρῦς καὶ πίτους. Οἱ κῶνοι οὔτοι ἐτάφησαν ἐκαστοτε ἐντὸς νέων ρευμάτων λάθας, κατεργασμένων ἀπὸ τοῦ μεγάλου κρατῆρος καὶ οὕτω συχνάκις ἐλητμονήθησαν».

Τὸ θαυμασιώτερον χαρακτηριστικὸν τοῦ ὄρους Αἴτνης εἶναι τὸ περίπυστον Val del Bove (Valle del Bue) εὐρὺ ἀμφιθέατρον, ἐσακμῆνον ἐν τῇ ἀνατολικῇ πλευρᾷ τοῦ ὄρους, ἀκριβῶς κάτωθεν τοῦ χιονοσκεποῦς ὄροπέδιου: «Τούτῳ ἐστὶ φυσικὸν χαρακτηριστικόν, προσμοιάζον κατὰ τι τὸ Monte Somma τοῦ Βεσοῦβίου. Τὸ Val del Bove ἔχει διάμετρον πέντε περίπου μιλίων, περιβάλλεται δὲ κατὰ τὰ 3/4 τῆς περιφέρειας αὐτοῦ ὑπὸ κρημνωδῶν τειχῶν τέφρας, σκωριῶν καὶ λάθας, διασχίζεται ὑπὸ ἀπέριων χασμάτων καὶ ὑψοῦται πρὸς τὰ ἔνδον εἰς ὕψος 4,000 ποδῶν. Πρὸς Α οἱ βράχοι κατέρχονται βαθμῆδὸν εἰς ὕψος 500 περίπου ποδῶν, ἐν τῇ πλευρᾷ δὲ ταύτῃ τὸ εὐρὺ χάσμα διανοίγεται ἐπὶ τῆς κλιτύος τοῦ λόφου. *Ἐν τῇ κορυφῇ τοῦ Val del Bove εὐρηται τὸ ὄροπέδιον μετὰ τοῦ ἐπ' αὐτοῦ μεγάλου κῶνου καὶ κρατῆρος. Οὕτω καταφαίνεται ὅτι διὰ τοῦ κοιλώματος τούτου δυνάμεθα νὰ προσπελάσωμεν εἰς αὐτὴν τὴν καρδίαν τοῦ ὄρους».

*Ἡ φυσικὴ ἱστορία τῆς Αἴτνης φαίνεται ὅτι ἔχει σχεδὸν ὅδε πως: — Πρῶτον στάδιον.— Κατὰ τὸ τέλος τῆς τριτογενοῦς περιόδου ἐκρήξις τις ἐπῆλθεν ἐν τῷ ἐδάφει τῆς μεσογείου, ἐξ οὗ ἀπέρρευσε σωρὸς λάθας καὶ τέφρα, ἀναμεμιγμένη ἀργίλλῳ [καὶ ἄμμου, καταρυσάσα δ' ἐκ τῶν πλησιοχώρων μερῶν, ἐπέξετάθη ἐπὶ τῆς θαλασσίας κοίτης. Κατὰ τὰ τινα παῦσιν ἐν τῇ ἠφαιστιώδει ἐνεργείᾳ ἐναπετέθησαν στρώματα τιτάνου μετὰ θαλασσίων ὀστράκων. Δεῦτερον στάδιον.— Τὸ θαλάσσιον τοῦτο στρώμα ἀνυψώθη βαθμηδὸν εἰς τὸν ἀέρα ἐνῶ νέα ἀποθέματα λάθας καὶ λοιπῶν ἐξ ἐκρήξεως ὕλων συνηθροίσθησαν περὶ τῶν μερῶν τῆς ἐκρήξεως, ἐξ ὧν δύο ἦσαν τὰ κυριώτερα, τὸ μὲν ἀρχαιότερον κάτωθεν τοῦ νῦν Val del Bove, τὸ δὲ νεώτερον κάτωθεν τῆς κορυφῆς τοῦ κυριωτέρου κῶνου. Οὕτω τὸ ὄρος βαθμηδὸν διὰ συσσωρεύσεως ὕλων κατηρτίζετο. Τρίτον στάδιον.— Ὁ κάτωθεν τοῦ Val del Bove κρατῆρ ἔπαυσεν ἐνεργῶν καὶ ἀπεσθῆσθη. *Ἐν τῷ μεταξὺ ἡ ἐνεργεία ἐξηκολούθει διὰ τοῦ δευτέρου κρατῆρος, συσσωρεύουσα ὀλονὲν νέαν ὕλην περὶ τὸ κεντρικὸν κρατῆρος, τὰς ἐκ τῆς ἐκρήξεως τοῦ ὁποῖου ὕλας συνεκάλυψε διὰ νέων στρωμάτων λάθας, τέφρας καὶ λίθων, ἐνῶ πολυάριθμοι μικραὶ ὀπαί, δισπαρμέναι ἀνά τὰς τοῦ ὄρους παρειάς, ἐγέννησαν μικροτέρους κῶνους καὶ κρατῆρας. Τέταρτον στάδιον.— Τὸ στάδιον τοῦτο χαρακτηρίζεται ὑπὸ τοῦ σχηματισμοῦ τοῦ Val del Bove διὰ τινος ἰσχυρᾶς ἐκρήξεως ἢ σειρᾶς ἐκρήξεων, δι' ἧς τὸ εὐρὺ τοῦτο χάσμα ἀνεῴγη ἐν τῇ τοῦ ὄρους παρειᾷ, ὡς ἀνωτέρω παρεθήκαμεν. Πέμπτον στάδιον.— Τὸ στάδιον τοῦτο παρίστησι τὴν ἐνεστώσαν κατάστασιν τοῦ ἠφαιστείου, τὸ ὑπὲρ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θα-

λάσσης υψος τοῦ ὁποίου ὀφείλεται οὐ μόνον εἰς συσσωρεύσειν ἰφαιστειώδους ὕλης περίεξ τοῦ κεντρικοῦ κένου, ἀλλ' εἰς ὕψωσιν ὀλοκλήρου τῆς νήσου, ὡς τεκμηριούται ὑπὸ πολλῶν ἀνυψωμένων χαλικωδῶν καὶ ἀμωδῶν ἀκτῶν, περιλαμβανουσῶν ὄστρακα καὶ ἄλλα εἶδη θαλασσιῶν εἰδῶν, ζώντων ἤδη ἐν τοῖς ὕδασι τῆς μεσογείου. Ἐκτοτε ἡ κατάστασις καὶ τὸ σχῆμα τοῦ ἰφαιστειοῦ ἔμειναν σχεδὸν ἀναλλοίωτα, παραλλαγέντα δὲ μόνον ὑπὸ τῶν ἀποτελεσμάτων τῶν ἐκάστοτε ἐκρήξεων.

Η ΧΩΡΑ ΤΩΝ ΑΝΤΙΘΕΣΕΩΝ.

Ἡ Ἀμερικὴ πλείστας ὕσας ὡς ἐκ τοῦ χαρακτῆρος, τῆς δοξέως, τῆς διανοητικῆς ἀναπτύξεως τοῦ ποιοῦ ἐν γένει τῶν κατοίκων αὐτῆς ἐκτίσαστο ὀνομασίας, ἀλλ' ἀρά γε ὁ χαρακτῆρισμὸς «χώρα τῶν θαυμασιῶν» δὲν θὰ ἤρμοζεν αὐτῇ καταλληλότερον; Ἴδου διατί:

Οἱ Ἀμερικανοὶ ἐφευρίσκουσι τὰ λεπτότερα ἤδη τῶν μηχανῶν διὰ τὰ βιομηχανικὰ αὐτῶν ἔργα καὶ ὅμως κόπτουσι τὸ κρέας δι' ἐπαργύρων ἐκ μαλακοῦ σιδήρου μαχαίρων, καταλλήλων νὰ κόπτωσιν οὐχὶ σκληρότερον τι τοῦ βουτύρου.

Οἱ Ἀμερικανοὶ ἐμφανίζονται ἐν τῷ θεάτρῳ ἐν συνήθει ἐσπερινῇ στολῇ, ἐνῶ οἱ ὕψηλοί καὶ ἀπελπισίαν προκαλοῦντες πῖλοι τῶν κυριῶν αἰτινες συνοδεύουσιν αὐτούς, ὑποδεικνύσιν ἀμφισμὸν, οἷος ὁ τοῦ περιπάτου.

Ἐκ Νέας Ὑόρκης εἰς Βούβαλον ἡ ἀμαξοστοιχία διασχίζει τὸν ἄερα μετὰ ταχύτητος 50 ἢ 60 μιλίων καθ' ὥραν· καὶ ὅμως δύνασθε νὰ ταξιδεύητε ἐν Καλλιφορνίᾳ διὰ σιδηροδρόμου, ὁ μηχανικὸς τοῦ ὁποίου νὰ τυφελίζῃ λαγυδεῖς ἀπὸ τῆς ἀτμαμάξης καὶ ὁ θερμαστής νὰ ἀποβαίνῃ, νὰ συναΐξῃ τοὺς φονευθέντας καὶ νὰ προφθάνῃ νὰ ἐπιβαίνῃ τῆς τελευταίας ἐν τῇ ἀμαξοστοιχίᾳ ἀμάξης τῶν ἀποσκευῶν.

Ἐν τῇ μιᾷ τοῦ ζυγοῦ πλάστιγγῃ, ἔχομεν τὸν ὑπερβολικὸν πρὸς τὸν νόμον καὶ τὴν τάξιν σεβασμὸν, ὅστις ἀναγκάζει καὶ αὐτὸν τὸν ἑκατομμυριοῦχον νὰ ἴσταται ἐν συστολῇ ἐν τῇ πύλῃ τοῦ ἐστιατορίου τοῦ ξενοδοχείου, μέχρις ὅτου ὁ ἀξιοπρεπὴς ἀρχιθεράπων συγκαταβῇ νὰ προσβλέψῃ εἰς αὐτὸν καὶ ὑποδείξῃ αὐτῷ θέσιν ἐν τῇ τραπέζῃ· ἐν τῇ ἑτέρᾳ παρατηρεῖται ἀυθαίρετος καταπάτησις τοῦ νόμου ὑπὸ τοῦ σκληροῦ ἄμα καὶ θρασυδέλιου φόνου ἀπροστατεύτων πεφυλακισμένων τῆς Νέας Αὐρηλίας.

Ὀλίγιστα τέρπουσιν ἐν Ἀμερικῇ περισσότερο ἢ ἡ διαδεδομένη εὐσπλαγχνία πρὸς τὰ ζῶα (πράγματι δὲ αἱ περισσότεραι ἀμερικανικαὶ μάστιγες ἀποτελοῦσι, καθόσον ἀφορᾷ εἰς τὸν χαρακτῆρα αὐτῶν ὡς μέσων τιμωρίας τῶν ἵππων, ἀπλοῦν παίγιον)· ἐν τούτοις οὐδεὶς νομίζει κακὸν νὰ προσθήσῃ σπουδαῖον βᾶρος εἰς ἀμάξιον, ὑπέρπληρον ἤδη φορτίου, ὑπὸ ἵππου δὲ συρόμενον· κύριος τις μάστιγα παρετήρησεν εἰκοσάδα Ἀμερικανίδων ἡσυχῶς καθημένων ἐν ἐκτροχιασθεῖσιν τροχιδορομικῇ ἀμάξῃ καὶ ἀπαθῶς προσβλεπόντων εἰς τὸν κοπιώδη ἀγῶνα δύο ταλαιπώρων ζῶων, πειρωμένων νὰ ἐπαναγάγῳσιν αὐτὴν εἰς τὴν τροχίαν, ἐνῶ ἐν πάσῃ σχεδὸν ἄλλῃ χώρᾳ, ἐν παραπλησίᾳ περιπτώσει, πάντες οἱ τῆς ἀμάξης ἐπιβαίνοντες θὰ ἐξήρχοντο παράυτα πρὸς ἀνακούφισιν τῶν ταλαιπώρων ζῶων.

Τῇ δημοκρατικῇ τῆς Νέας Ὑόρκης ἀπλότητι ἐπεφυλάχθη νὰ κοσμηθῇ ἰδιωτικὰς οἰκίας δι' ἐγγλυφῶν ἐπὶ τῶν λίθων, τοσοῦτον ἐξῆχος λεπτῶν ὅσον μοναρχικῇ πολυτέλειᾳ θὰ ἐχρησιμοποιοίε ἐν τοῖς ναοῖς μόνον· ἀλλ' οἱ πόδες τῶν ἀπλοϊκῶν, οἵτινες μετὰ θαυμασμοῦ εἰς αὐτὰς προσβλέπουσιν, δύνανται νὰ πάθωσιν ἐκ τῶν ἴσων ἐμποιούντων ἐντύπωσιν, καίπερ ἤττον πολυτελῶν, ἐγγλυφῶν ἐπὶ τοῦ πεζοδρομίου... Ἡ Νέα Ὑόρκη εἶναι πράγματι ὡς γυναικεῖα καλλονὴ ἐν αἰθούσῃ χαροῦ, ἥτις ἀδαμαντίνη μὲν φέρει τιάραν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, ἔχει ὅμως τοὺς τῶν ποδῶν δακτύλους ἐξω τῶν ὑποδημάτων.

Ἄγγλος κληρικὸς συνείθιζε νὰ λέγῃ μετὰ τὴν ἐκ τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς ἐπιστροφὴν αὐτοῦ, ὅτι κατὰ τινα περίπτωσιν συνήντησεν ἐν ταῖς ὁδοῖς τῆς Νέας Ὑόρκης παῖδα, ἄγοντα τὸ θον ἢ τον ἔτος τῆς ἡλικίας αὐτοῦ, μόνον δὲ καὶ πικρῶς ὀδυρόμενον. Τοῦ ἱερέως ἐρωτήσαντος, τί εἶχε καὶ ἔκλειεν οὕτω μετὰ λυγμῶν, ὁ θραυὸς παῖς ἀ-

πήνησε: «Ἐχάθην· ἡ μαμὰ μὲ ἔχασε· προεῖπον ἤδη τὸ διαβολικὸν τοῦτο πρᾶγμα, ὅτι θὰ μὲ χάσῃ ἂν μὴ μὲ προσέχῃ». Ἡ πολιτεία αὕτη τῆς ὑποταγῆς ἀναμειγμένη μετὰ σφοδρᾶς ἐπικρίσεως, τὸ κρῖμα τοῦτο πρῶμου ἀναπτύξεως καὶ παιδικῆς ἀπλότητος φαίνεται καταδεικνύον σαφέστατα μίαν τῶν πηγῶν τῶν ἀντιθέσεων, αἵτινες τοσοῦτον εὐκόλως ἀπαντῶσιν ἐν Ἀμερικῇ. Ὅσον περισσότερο σπουδαίει τις τὰ προβλήματα τῆς ἀμερικανικῆς κοινωνίας τόσοον ζωηρότερον καθορᾶται ἡ οὐσιώδης ἀλήθεια τῆς ἀναλογίας τῆς παιδικῆς ἡλικίας ἀτόμου πρὸς τὴν παιδικὴν ἡλικίαν κράτους. Δέον ὅμως νὰ ἔχῃ τις ἐν νῷ ὅτι, μολονότι πρόσφατος ἡ τῆς Ἀμερικῆς γέννησις, ὑπὸ πολλὰς ὅμως ἐπόψεις ἐγεννήθη αὕτη ἡύξημένη, ὡς ἡ Παλλὰς ἐκ τῆς κεφαλῆς τοῦ Διὸς καὶ οὕτω συννεοῖ, κατὰ περιεργότατον τρόπον τὴν ὀξύνοϊαν τοῦ σοφοῦ μετὰ τῆς παιδικῆς ἀπλότητος. Μικρὰ ἐπὶ τῆς βᾶσεως ταύτης ἔρευνα θὰ κατεδείκνυσεν ἡμῖν πιθανῶς διατί ἡ καλαισθησία νὰ κρύπτηται ὀπισθεν τῆς ἡθικῆς, ἡ δημιουργικὴ ἐν τῇ καλλιτεχνίᾳ δύναμις ὀπισθεν τῆς ἐν τῇ μηχανικῇ ἐφευρετικότητος, ἡ πρὸς ἀναπαυτικὴν εὐδαιμονίαν ἰκανότης ὀπισθεν τῆς πρὸς ἐργασίαν τῆς αὐτῆς, ὁ πρὸς ἀπλοῦν βίον καὶ σοβαρὰς κρίσεις πόθος ὀπισθεν τοῦ πόθου ὕλικῆς πολυτελείας καὶ ἐπιδειξέως.

Αἱ πλείσται τῶν μικροτέρων ἐλλείψεων τοῦ βίου ἐν Ἀγγλίᾳ, ὡς ἡ ὀμίχλη· ἡ κακοκαίρια, ἡ ὑπερβολικὴ συμπύκνωσις, ἡ τῶν τάξεων διαφορὰ καὶ ἡ κοινωνικὴ ὑστέρησις φαίνονται ὅτι εἶναι εἴτε μέρη τῆς φύσεως αὐτῆς τῶν πραγμάτων ἢ λείψανα πολυθρονίων παραδόσεων. Τοῦναντίον ἐν ταῖς Ἠνωμέναις Πολιτείαις τῆς Ἀμερικῆς πολλὰ τῶν κατωτέρων τούτων ἐλλείψεων φαίνονται ἐπίτηδες, οὕτως εἰπεῖν, δημιουργηθεῖσαι ὑπ' αὐτοῦ τοῦ λαοῦ καὶ ἐπιδεικτικαὶ ἀμέσου ἄρσεως, ἐν περιπτώσει καθ' ἣν ὁ λαὸς θὰ ἐπόθει αὐτό. Ἡ γενικὴ ἰδέα περὶ οἴκου ἐν Ἀμερικῇ κατὰ τὸν χειμῶνα φαίνεται ὅτι ἔγκειται ἐν τῷ ἔχειν πολυτελεῖ, καὶ πολλὴν τὴν θερμότητα διαχύσαν θερμάστραν. Κύριος τις διατρίβων πρό τιων ἐτῶν ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ καὶ προτιθέμενος ν' ἀπέλθῃ εἰς Φλωριδά, ἤκουε παρὰ τῶν φίλων αὐτοῦ νὰ λέγωσιν ὅτι ἀπῆρχετο εἰς τὰ νότια· ἵνα διαφύγῃ τὸ ψύχος τοῦ ἐν τοῖς βορείοις μέρεσι χειμῶνος· ἀλλ' οὗτος ἀπήντα: «Οὐχί, τῇ ἀληθείᾳ· μεταβαίνο εἰς τὰ νότια ἵνα διαφύγῃ τὴν θερμότητα τοῦ ἐν τοῖς βορείοις μέρεσι χειμῶνος.

Ο ΠΥΡΓΟΣ ΤΗΣ ΚΟΡΗΣ.

Ἐτρεμεν ἤδη τὸ φῶς τῶν ἀστέρων σβεννύμενον ἄνω καὶ χρυσαυγῆς ἡ εἰώα ροδιὸν ἐλάμβανε χρῶμα. Εἰς τὰς ἀκτὰς τοῦ Βοσπόρου προσέπνει ζεφύρειος αὖρα τὰς κορυφὰς τῶν ἀνθῶν θωπεύουσα μετὰ ψιθύρου καὶ τὰ ἀργύρεα ὕδατ' αὐτοῦ ἀυλακοῦσα ἴρέμα. Κῦμα' ἀσθενὲς μετὰ φλοίσβου τρεμόεν τὴν θῖνα προσεΐχει. Νήγρετος ὕπνος ἀόρατος ἵπταται ὑπὲρ τὴν πόλιν. τὴν βασιλίδαν, ἧς πρῶτος ὁ Βύζας ὑπῆρξε δομῆτωρ, ὄνειροι δὲ νυκτηλάται εἰς πλάνην κρατοῦσιν ἰδεῖαν τοὺς εὐτυχοῦντας θνητοὺς βαυκαλίζοντες ἐν γοητείᾳ. Πύργος ὑψοῦται μικρὸς παρὰ τὴν Ἀσιὰτιδα ὄχθην, ὃν περιλούει τὸ κῦμα, ὡς κύκνον νηχομένον μόνον. Φῶς ἀσθενὲς ἀπὸ τῶν παραθύρων ἐκχέει καὶ τοῦτο δράγματ' ἀκτίνων προσρίπτει ἐπὶ τῆς ἰρέμου θαλάσσης, ἥτις αὐτὰ ἀνακλᾷ ὡς σταγόνας πυρὸς ὑδροχρύσου. Κόραι καλλιμόρφοι νύμφαι ἐκ τῆς κορυφῆς του πηδῶσιν ἐν τῷ ὑγρῷ κολυμβῶσαι καὶ παίζουσαι, εἶναι δὲ αὐταὶ αἱ Νηρηίδες τοῦ θεοῦ Βοσπόρου, ἃς τίκτει τὸ κῦμα ἐγκυμονοῦν ἐξ εὐώδους ἄσμητος τῶν ἀκτῶν, ἃς κοσμοῦσι θάλλοντες κῆποι, παράδεισοι πνεόντες μῦρα μαγείας. Ἐν τῷ πυργίσκῳ αὐτῷ κατοικεῖ τις λευκώλενος κόρη, ἡ βασιλεῖος θυγάτηρ, ἡ πορφυρογέννητος, ἥτις μόνον παρήγορον στήριγμα ἦν τῶν λευκῶν γηρατειῶν

τοῦ Βυζαντινοῦ κοιράνου. Ἀλλὰ διατί κεκλεισμένη
ἐν ἐναλίᾳ οἰκίᾳ κρατεῖ τὴν καλὴν βασιλίδά !
Ἐὰρ γε ἵνα αὐτὴν προφυλάξῃ ὡς ἄλλην Δανάην,
ἢ ὡσπερ Ρέαυ Συλβίαν ἀπὸ τοῦ τῆς Κῦπριδος τέκνου ;
ὦ ! οὐδαμῶς· νῦν περὶ λθον οἱ χρόνοι ἐκεῖνοι, οἱ πρῶτοι,
ὅτε θεοὶ τοῦ Ὀλύμπου ἱρῶντο θνητῶν θυγατέρων
Νῦν ἡ στοργὴ τοῦ πατρὸς προσπαθεῖ πανσθενῶς ν' ἀποφυγῇ
τὸ φοβερὸν εἰμαρμένον τῆς τλήμονος ταύτης παρθένου.
Μάγος ποτὲ ἀστρολόγος καὶ μάντις δεινὸς τῶν μελλόντων
ἔδω χρησμὸν περὶ ταύτης ἀπαίσιον, ὅτι ἐν ἔτει
ἐκκαδεκάτῳ ἀπὸ τῆς γενήσεως, ἐν Ἰουλίῳ
θὰ μαρνανθῆ ψεῦ ἀκαίρως ὑπὸ ἰοβόλου δηγθεῖσα
ἔφρω. Ὁ αὐτοκράτωρ, φοβούμενος ἤδη μεγάλως
ἔκτισε τοῦτον τὸν πόργον ἐνάλιον, ἵνα φυλάξῃ
ταύτην μακρὰν τῆς ξηρᾶς, ὅπου ζῶσιν ἀπαίσιοι ὄφεις.
Ἦτο Ἰούλιος ἤδη καὶ ἤγεν ἡ κόρη τὸ ἔτος,
ὅπερ ὁ μάντις προεῖπε θανάτιον, ὁ δὲ πατὴρ τῆς
πλήρης στοργῆς προσεδόξα τὴν πάροδον τούτου τοῦ χρόνου,
καὶ ἡ καρδίᾳ αὐτοῦ ἀνησύχως ἐπάλλετο, ὅτε
ἐν ἀκατίῳ ἔς τὸν πόργον ἠθύνετο, ἵνα τὴν κόρην
ἐπισκεφθῆ κ' ἐπιθήσῃ γλυκὺν ἀσπασμὸν ἔς τὸ ροδῶν
πρόσωπον, ὅπερ αὐτὸς ὡς εἰκόνα ἐλάτρευε θεῖαν.

* *

* Ἐφεγγε νῦν τὸ λυκόφως καὶ ἴρεμα ἦσαν τὰ πάντα·
μόνος ἤκούετο δὲ θροῦς τῶν φύλλων λεπτὸς καὶ τις φλοῖσθος
τῶν κυματίων τοῦ κόλπου. Ἀπὸ τῆς ἀκτῆς ἀπεσπασθῆ
λέμβος λευκὴ καὶ ἠσύχως τὸ κύμα χαράττους ἔχρωρει
πρὸς τὸν λευκὸν φωλεὸν τῆς παρθένου, ἐντὸς δὲ τῆς λέμβου
ἦν εἰς καὶ μόνος ἐρέτης, ἀλλὰ νεαρὸς καὶ ὠραίος.
— Ὁ ! νεαρὸς καὶ ὠραίος ! ἐπιθέτα ἄζια φθόνου !
λέξεις ἐγκλείουσαι ἔαρ, χαρὰν, εὐτυχίαν τοῦ βίου !
ὄνειρα θεῖα, ἡμέρους ἐρώτων, ἀγνάς ἀπολαύσεις ! —
Ποῦ, τολμηρὲ νεανία, χωρεῖς, ὅτε πάντες ὑπνοῦσι !
Μὴ ὑπνοβάτης τις εἶσαι, ἢ μὴ ὑπὸ κράτος ὑπείκατος
φίλτρου τινὸς ἢ μαγείας ; Φοβοῦ τὴν ὀργὴν βασιλείως.
Ἄν συλληφθῆς, τῆς ζωῆς σου τὸ νῆμα ἀσπλάγχχνως ἐκόπη.
« Ἐρως ἀνέκατος μάχαν » τὸ κίνημα αὐτὸ διευθύνει
ἔρως σφοδρὸς, ὅστις φλέγει τοῦ νέου τὰ λάσσια στήθη,
ὥστε αὐτὸς ἀψηφεῖ πάντα φόβον καὶ κίνδυνον. Ἐρως
ὁ καθιστῶν θαρραλίον τὸν μᾶλλον δειλὸν νεανίαν
καὶ διευθύνων ἀρόπως εἰς πᾶσαν παράτολμον πράξιν.
Ἐφθασεν ἔστη ἰδοῦ πρὸ τῆς θύρας καὶ ψάλλει ἡδέως,
τὴν Νηρηίδα τοῦ βίου αὐτοῦ προσκαλεῖ μετὰ πάθους
κ' ἡ λιγυρὰ του φωνὴ εἰς τὰ ὠτὰ τῆς ἔφθασεν ἡδῆ.
Αἰφνης ἡ θύρα ἠνοίχθη καὶ πρὸ τοῦ οὐδοῦ ἐπερᾶνη
κόρη λυσίκωμος ὡς Ναΐας καὶ λευγαίμων ὡς κύκνος
ἔχουσα κόμην ξανθὴν ὡς δευσιδα συρμάτων χρυσοῦ
καὶ παρειᾶς ραδιῶν λευκερῶν ὡς ἔαρὸς ρόδα
καὶ ὀφθαλμῶν γλαυκολεύκων μεγάλων δυάδα, ὁμοίων
πρὸς οὐρανούς αἰθριῶντας ἐν θέρους ὠραίᾳ πρωΐᾳ.
Ὅτε μὲ χάριν ἀγγέλου τῆν σύμμετρον ἔσειε κάραν,
κόνις χρυσοῦ ἐκ τῆς κόμης αὐτῆς διεγέετο περίε,
ὅτε δὲ βλέπουσα πρὸς τι ὡς χάρις αὐτῆ ἐμειδίᾳ
ἔπιπτον πέταλα ρόδων ἀπὸ τῶν ἄθρων παρειῶν τῆς.
Αὐτῆ ἡ γόησσα ἦν ἡ δεσμεύουσα τὸν νεανίαν,
φίλτρα δὲ ἦσαν αὐτῆς ἡ πληθὺς τῶν λεπτῶν τῆς θελήτρωον.
Ἦν δὲ ὁ νέος υἱὸς στρατηγῶ Ἰουζαντινοῦ ἐνδόξου
καὶ παιδιοῦθεν ὁμοῦ ἀνεστρέφοντο καὶ ἡγαπῶντο,
πλὴν ἀλλ' οὐδεὶς ἐν τῇ πόλει ἐμάντευσε τὸν ἔρωτᾶ τῶν.
Ἦσαν ἀμφοτέρω ἔτι πολὺ νεαρὸι καὶ ἱρῶντο
πλατωνικῶς, ὡς συμβαίνει εἰς οὕτω ἄθῳα παιδιᾶ.
Ἄν ὁ πατὴρ ἐκ στοργῆς τὴν φίλτατὴν ἐπόθει νὰ βλέπῃ,
ὁ νεανίας ἐπόθει αὐτὴν ἀπὸ ἔρωτᾶ θεῖον,

ἄρα θερμότερος ἦτο ὁ πόθος αὐτοῦ. Μὴ ὁ ἔρως
δὲν θυσιάζει πολλὰς στοργῆς ; Μὴ δὲν εἶναι
πάθος ὑπέρτερον ἢ ἡ στοργή ; ὅτε εἶδεν ὁ νέος
τὴν χαριτόβρυτον φίλην, ἐπίδησεν ἔσω τῆς λέμβου
κάλαθον φέρων εἰς χειρὰς λεπτὸν διὰ φύλλων πρασίνων
κεκαλυμμένον νοπῶν καὶ προεῖπε τῇ κόρῃ τοιαῦτα·
« Χαῖρε, βασίλεια φίλη, ἀγνή δεσποινίς, εὐδαίμονει ».
Πότε λοιπὸν ὁ πατὴρ σου ἀπὸ τῆς τερπνῆς φυλακῆς σου
θὰ σ' ἀπαλλάξῃ ; ὦ ! τότε τὴν χειρὰ σου θέλω ζητήσαι.
εἶν' ἀρκετὸς ὁ καιρὸς, καθ' ὃν κρύπτω τὸ φλέγον με πάθος
καὶ νὰ ἀνθέξω ἀδύνατον πλέον καθίσταται ». — « Χαῖρε,
τῶν παιδικῶν ἡμερῶν μου παρήγορε φίλε, τῷ λέγει
ἡ νεαρά καὶ τὸ ὄμμα τῆς λάμπει ἐξ ἔρωτος θεῖου.
Θέλω προσμένει εἰς ἔως ὅτου ὁ μὴν παριπεύσῃ
ὡς ὁ πατὴρ μου μοὶ εἶπεν. Πλὴν σὺ καθ' ἐκάστην προΐαν
ἔργου κρυφίως ἐνταῦθα· ποθῶ συνεχῶς νὰ σε βλέπω » !
— « Φίλη φίλτατῃ μοι, φίλη γλυκεῖα τῇ λέγει ὁ νέος,
ὅταν τοιαῦτα ἀκούω ἀπὸ τοῦ μικροῦ στόματός σου
ἄφατον εὐδαιμονίαν αἰσθάνομαι, ἡ δὲ ψυχὴ μου
πλήρης ἀγάπης πρὸς σὲ ἀκραιφνοῦς θεωρεῖ σε ὠραίαν
ὡς Χερουβίμ· ἡ φωνὴ σου μοι πῆ οὐρανίᾳ ὁμοίᾳ
κατακηλεῖ με σφοδρῶς κ' εἰς ἐκστάσεις με ρίπτει, ὃ κόρη,
δέξαι τὸν κάλαθον τοῦτον νοπᾶς σταφυλᾶς περιέχει,
ἅς ἐκ τοῦ κήπου μου δρέψας κομίζω σοι καὶ καθ' ἐκάστην
θέλω προθύμως σοι φέροι τοιαῦτα τῆς φύσεως δῶρα.
εἶναι, ὡς σὺ, ὄροσερὰ καὶ λαμπρόλευκα, ὡς ἡ μορφή σου.
ἔχουσι γεῦσιν ἡδέων, καθὼς τῶν μικρῶν σου χειλέων
ὁ ἀσπασμὸς. Ἀλλὰ πρέπει, φίλτατῃ μοι, ἵνα σ' ἀψήσω.
Βλέπεις ἐκεῖ, ὁ φωστὴρ τῆς ἡμέρας ἀνερχεται ἡδῆ
κ' αἰ κορυφαί τῶν ὀρέων χρυσοῦν περιβάλλονται χρῶμα,
χαῖρε, ἐς αὔριον—χαῖρε καὶ μὴ με λησιμόνει », ἡ κόρη
ἐν συγκινήσει ψελλίζει. Ἐκεῖνος ἐν τούτοις ἐρέσει
καὶ ἐν σπουδῇ διασχίζει τὸν λεῖον τοῦ ὕδατος δίσκον
ἵσταται ἡ κόρη ἀκόμη οὐδόλως προσέχουσα περίε,
ἀλλ' ἀπλανῆ πρὸς ἐκεῖνον τὰ βλέμματα ἔχουσα ὄλω,
καὶ ἀσπασμούς ἀερίους διὰ τῆς χειρὸς αὐτῆ στέλλει,
εἰς τὸν Κεράτιον κόλπον αὐτὸς εἰσελθὼν ἡφανίσθη
ἐκ τῶν ὀμμάτων τῆς κόρης, αὐτῆ δὲ τὸ βλέμμα τῆς στρέφει
εἰς οὐρανούς καὶ ψελλίζει εὐχὴν ἀπὸ βάθους καρδίας,
εἰς στεναγμὸς δὲ βαθύς τῆς εὐχῆς τῆς τὸ τέλος σφραγίζει.

* *

Εἶναι ἑσπέρα καὶ ἡδῆ ὁ ἥλιος κλίνει πρὸς δύσιν.
πλὴν νεφελοῖς μανθῦας τὸν δίσκον αὐτοῦ ἀποκρύπτει.
Ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν βαρὺς δούπος ἀκούεται ἄνω
καὶ λεπτοτάτας σταγόνας δακρῶν τὰ μέλανα νέφη
χέουσιν ἐπαπειλοῦντα σφοδρὰν θερμὴν καταιγίδα.
Κίνησις ἔκτακτος λέμβων καὶ πλοίων μικρῶν καὶ μεγάλων
πέριε ἐκεῖ τοῦ πυργίσκου ὁρᾶται. Τὸ πλήρωμα πάντων
φέρει πενθίμους ταινίας ἐπὶ τοῦ βραχίονος. Ἦδη
ἐν σκυθρωπότητι πλήρει προσμένουσιν. Ἐκ τοῦ πυργίσκου
λαμπαδηφόροι πολλοὶ ἱερεῖς μελανεῖμονες πάντες
φέρετρον φεῦ ! νεκροφόρον κράτουσιν ἐξέρχοντ' ἐν τάξει.
ἴσταται δὲ παρ' αὐτῶν εὐλαθῶς γηραιὸς τις λευκοθήρις
κάτω σιγῇ νενευκῶς, ἀπὸ δὲ τῶν θολῶν τοῦ ὀμμάτων
θρόμβοι δακρῶν θερμῶν ἀποστάζουσι μετ' ἀλγήθονος.
Εἶναι αὐτὸς ὁ ὕδατων δεσπότης τοῦ θεοῦ Βοσπόρου
κ' εἶναι νεκρὰ ἡ καλὴ του θυγάτηρ, σθεασθεῖσα ὡς λύγνος
ὑπὸ πνοῆς ἀποτόμου ἀνέμου. Ταλαίπωρε κόρη !
ἔτι δὲ μᾶλλον ταλαίπωρε γέρον καὶ δύστηνε πάτερ !
Ἄν ἡδυνήθη ποσῶς φεῦ ! ὁ δύσμοιρος ν' ἀποσοθήσῃ
τὸ πεπρωμένον τῆς κόρης, ὁ μάγος εἰς τοῦτον προεῖπε.
Κάλαθον ἐκ σταφυλῶν εἶχον φέρει ἔς τὴν κόρην του δῶρον
ἐντὸς δ' αὐτῶν κεκρυμμένος ἦν ἔχις μικρὸς ἰοβόλος,

ὅστις λαθὼν εἰς τὴν χεῖρα δεινῶς τὴν ὥραϊαν παρθένον ἔδηξε καὶ ἐπληρώθη ἢ πρόρρησις ἢ ἀπαισία.

Κέλῃς πλησίον ἐκεῖ δωδεκάκωπος ἦν ὠρμισμένος καὶ ἐν αὐτῷ ὁ νεκρὸς κατετέθη τῆς τλήμονος κόρης. Μόλις οἱ ναῦται τὰς κώπας ἐγγίσαντες ἔτοιμοι ἦσαν τὰς τῆς θαλάσσης πλευρὰς ἵνα πλήξωσιν, αἴφνης ἠκούσθη θρῆνος ὄξυς, ὡς κραυγὴ ἀετοῦ διὰ βέλους τρωθέντος, πάντες ἐστράφησαν πρὸς τὴν βοήν ἀποροῦντες καὶ εἶδον νέον πηδῶντ' ἀπὸ λέμβου εἰς λέμβον ὡς λέοντα, ὅστις τρέχει πηδῶν καὶ κρημνοὺς καὶ χαράδρας ἀγρίως διώκων, ἄλλο θηρίον αὐτὸν προσβαλὼν καὶ ἐκδίκησιν πνέει. Φάσγανον φέρει εἰς χεῖρας ὁ νέος ὄξυ, ἀργυρόχρονον, ὥστε οὐδεὶς ν' ἀντικρούσῃ αὐτοῦ τὴν ὄρυγὴν δοκιμάζει. Τὸ τελευταῖον ἐποίησεν ἄλλα ἐντὸς τῆς ἀκάτου, ἠτίς τὴν κόρην νεκρὰν εἰς τὸ κῆτος ἐκράτει καὶ πάντας τοὺς ἀκολούθους αὐτῆ, πενθηφόρους ἱρέμια θρηνοῦντας. Ἔστη ὁ νέος ἐκεῖ καὶ βαρέως οἰμώϊας τοιαῦτα λέγει ἐν γόφῳ «Παρόντες, ἐγὼ ὁ φονεὺς τῆς παρθένου! Οἴμοι ἠγάπων αὐτὴν ὁ δὲ ἔρωσ μου ἄμετρος ἦτο, πλὴν ἄλλ' ὑπῆρξεν αὐτὸς φονικός, ἦτο ἔρωσ κακοῦργος! ἤμην ἐγὼ κομιστής τοῦ καλάθου, ὃς εἶχε τὸν ὄφιν. — Σύγνωθι, φίλη θανοῦσα! τὸ σῶμα μου δέξαι νεκρὴ τῆς!» εἶπε καὶ πρὶν τις προφθασῇ τὴν χεῖρα αὐτοῦ νὰ κρατήσῃ πλήττει καιρίως αὐτὸν ἐπὶ τῆς παιδικῆς του καρδίας. Αἶμα εὐθέως θερμὸν ἐρυθρόμελαν ὠρμητέν ἔξω ἐκ τῆς βαθείας πληγῆς καὶ ἐν ἄχ! ἀσθενὲς ἐκφωνήσας πίπτει ὁ νέος πρηνῆς καὶ ἐκπνέει πλησίον ἐκείνης, ἦν ἐν τῷ βίῳ ἐκάλει ψυχὴν του καὶ ἐπραπεν ἴδη μὴ ὑπαρχούσης αὐτῆς οὐδ' αὐτὸς ἐν τοῖς ζῶσι νὰ μένῃ.

* * *

Τάφον διπλοῦν τοῦ Βοσπόρου τὸ ἦρεμον κῦμα θωπεύει, τάφον παρὰ τὴν ἀκτὴν τὴν πρὸς τὰ ἔω, δυὰς δὲ συμμετρων καὶ εὐθαλῶν κυπαρίσσω σιγῇ κλινουσῶν πρὸς ἀλλήλας χεεὶ σκιὰν ἐπὶ τούτου καὶ μύρων πληροῖ τὸν αἰθέρα. Λέγουσιν ὅτι τὴν νύκτα, ὅποτε ἢ φοίβη προσρίπτει φῶς ἀθληχρὸν καὶ μαρμαίρει πλειάδων ὑμᾶς αἰδημόνων, ὅτε τὸ κῦμα φλοισβοῦν ρεῖει, ὡσπερ ποτάμιον νᾶμα, ἂν τις ἐκεῖθεν διέλθῃ ἠδύτατα ἄσματ' ἀκούει, ὡσπερ ἀγγέλων μελπόντων ὠδὰς, καὶ σκιὰς δύο βλέπει, ἀσπαζομένας ἀλλήλας ὑπὸ τὰς πυκνάς κυπαρίσσους, ἄφωτος μάρτυς δὲ τούτων παρίστατ' «ὁ πύργος τῆς κόρης».

Ἐν Κεσσάνῃ.

ΜΕΝΕΛΑΟΣ Π. ΦΙΛΑΝΘΙΔΗΣ.

Ο ΦΙΛΟΣ ΤΗΣ ΜΑΡΙΑΣ ΑΝΤΩΑΝΕΤΤΑΣ.

(Συνέχεια καὶ τέλος· ἴδε προηγούμενον ἀριθμὸν).

Εἶτα δεικνύων τὴν Μάρθαν, προσέθηκε:

— Ἐπιτηρεῖτε τὴν δεσποινίδα καὶ περιποιήθητε αὐτὴν κα-
θὼς ἀξίζει.

— Ἐμπρός, κυρία, εἶπεν ὁ λοχίας, δεικνύων τὸ δωμάτιόν του εἰς τὴν Ἀντωνέτταν.

Ἡ Ἀντωνέττα εἰσῆλθεν, ἐκεῖνος δὲ τὴν ἠκολούθησε καὶ εἶτα ἔκλεισε τὴν θύραν.

Τὸ δωμάτιον τοῦ λοχίου ἦτο σκοτεινόν, καθὼς φωτιζόμε-
νον ὑπὸ χαμηλῶν καὶ στενῶν παραθύρων. Ἡ τράπεζα καὶ τὰ κα-
θίσματα ἦσαν ζύλινα, ἀμυδρὸν δὲ φῶς ἔφριπτον τὰ ἐπὶ τῆς τρα-

πέζης δίκηρα. Μέγα βιβλίον εὕρισκετο ἐπὶ τῆς τραπέζης ἠνεωγ-
μένον, παρ' αὐτῷ δὲ μελανοδοχεῖον ἐκ μολύβδου καὶ παλαιαὶ ἐκ
πτερῶν γραφίδες ἐσπαρμέναι τῆδε κάκεισε. Ὁ λοχίας προσεκά-
λεσε τὴν Ἀντωνέτταν νὰ καθήσῃ ἀπέναντι αὐτοῦ, ἐκεῖνος δὲ
ἐκάθησε πρὸ τῆς τραπέζης.

— Σᾶς δίδω ἑκατὸν σκουδα ἐάν μὲ ἀφήσητε ἐλευθέραν, εἶ-
πεν ἡ Ἀντωνέττα.

— Εἴσθε λοιπὸν τόσον πλουσία;

— Ἴσως.

— Ποία εἴσθε;

— Τί σᾶς ἐνδιαφέρει;

— Ὅφειλω νὰ τὸ γνωρίζω, τὸ ἀπαιτῶ, εἶπεν ὁ λοχίας
ἐρεθισθεῖς.

Ὁ λοχίας ἦτο εὐειδῆς μαλάγχρους νέος, μὲ λεπτοφυῆ χαρα-
κτηριστικά, μὲ κομψὸν μύστακα, μὲ διαπεραστικὸν βλέμμα καὶ
αὐστηρὸς τοὺς τρόπους.

— Καὶ διατί θέλετε νὰ μὲ γνωρίσητε; Παρεσύρθην εἰς τὸν
χορὸν ἐκ τῆς ἀπερισκεψίας μου. Τὸ ὄνομα μου ἀποκαλυπτόμενον
δύναται νὰ μὲ καταστρέψῃ διὰ πάντα!

— Καὶ ἐάν ὠρκίζομαι ὅτι θὰ τὸ ἐτήρουν μυστικόν;

— Τότε λοιπὸν ἄγεσθε ἐκ ματαίας καὶ ἐνόχου περιεργίας.

Ὁ λοχίας εἶχε τὰ βλέμματα αὐτοῦ προσηλωμένα ἐπὶ τῶν
δακτύλων τῆς Ἀντωνέττας ἐφ' ὧν ἤστραπτε δακτύλιος φέρων
ὕψηλόν ἐμβλημα.

— Αἱ χεῖρες σᾶς προδίδουν, εἶπεν, ὅτι εἴσθε μεγάλη κυρία.

Καὶ ἐδράξατο ἰσχυρῶς τὸ βραχίονος αὐτῆς.

Ἡ Μαρία Ἀντωνέττα ἀφῆκε φωνὴν καὶ ἠσθάνθη ὅτι θὰ λι-
ποθυμήσῃ. Ἄλλ' ὁ λοχίας τῇ ἀφῆρσε ἐπιτηδείως τὴν προ-
σωπίδα.

Αἴφνης ἤρξατο νὰ κλονῆται, κατέπεσε δὲ ἐξηντημένος ἐπὶ
τοῦ καθίσματός του ὑποκώφως λέγων·

— Ἡ Μαρία Ἀντωνέττα!

Εἶτα μὲ παρακλητικὸν τόνον προσέθηκε!

— Συγχωρήσατέ μοι!

Ἡ Μαρία Ἀντωνέττα, ὠχρά, τῷ ἀπάντησε:

— Σᾶς συγχωρῶ, ἀλλὰ ὀρκίσθητέ μοι ὅτι θὰ φυλάξῃτε μυσ-
τικὸν τὸ ὄνομα μου.

— Τὸ ὀρκίζομαι.

— Διὰ πάντα;

— Μέχρι θανάτου!

Ἐξακολουθῶν εἶτα μετὰ μυστηριώδους ἄμα καὶ σταθεροῦ
ῥοφους, προσέθηκεν:

— Ἄλλως τε, σᾶς ἀγαπῶ τόσον πολὺ ὥστε κατ' οὐδένα τρό-
πον θὰ θελήσω νὰ σᾶς καταστρέψω.

— Σεῖς; μὲ ἀγαπᾶτε; . . . ὑπέλαβεν ἡ Ἀντωνέττα μετὰ
μεγάλῃς ἐκπλήξεως.

— Σᾶς λατρεύω! Naί, εἶμαι δι' ὑμᾶς ἀγνωστος, τρελλός,
ἐνοχος ἴσως. Ἄλλ' ἀκούσατέ με. Σᾶς εἶδον διὰ πρώτην φορὰν
ὅτε ἦσθε σύζυγος τοῦ διαδόχου καὶ ὅτε εἰσῆλθετε πανηγυρικῶς
μετ' αὐτοῦ διὰ τῆς Πύλης τοῦ Συνεδρίου. Ἥμην τότε εἰς τῶν
ἱππέων τῆς ὑπηρεσίας. Τὸ πλῆθος ἀνευφῆμει ὑμᾶς. Μετέβητε
μέχρι τῆς Ἀγίας Γενοβέρας, εἶτα δὲ ἐπανεκάμψετε εἰς τὸ Κε-
ραμικόν. Ἐτρῶθην καὶ κατεβλήθην ὑπὸ τοῦ κάλλους σας. Μυριά-
κις ἔκτοτε ἐμέμφθην ἑαυτοῦ ὡς ἄφρονος, ὡς ἀθλίου, ἀλλὰ τὸ
ἰνδαλμά σας οὐδέποτε ἠδυνήθην νὰ ἀπομακρύνω ἀπ' ἐμοῦ. Ἀ-
νῆκον εἰς ὑμᾶς καὶ ἀνήκω εἰσέτι. Θέλησιν δὲν ἔχω! Naί, ἐγὼ,
ὁ ἀπλοῦς ἱππεὺς τῆς ὑπηρεσίας, ὁ ἐλθὼν ἐκ τῆς Βρετάνης, διή-
γαγον ὀλόκληρον ζωὴν ἐντὸς ὀλίγων ἐτῶν, ἀφ' ἧς στιγμῆς κατὰ
πρώτην φορὰν σᾶς εἶδον. Δι' ἐμέ ἀξίζετε περισσότερον ὄλου
τοῦ κόσμου. Ἰδοῦ, σήμερον εὕρισκασθε πρὸ ἐμοῦ, ὥραϊα, θελκτι-
κῇ, θεῖα! Ἄ! πόσον σᾶς ἀγαπῶ! Πόσον εἶμαι ἀθλιός!

Ἐκάλυψε τὸ πρόσωπον διὰ τῶν χειρῶν του καὶ ἤρξατο νὰ
κλαίῃ.

Ἡ Ἀντωνέττα εἰσίγει. Οὐδέποτε ἤκουσε φωνὴν ἔρωτος τόσον εἰλικρινοῦς, τόσον θερμοῦ! Ἡ καρδία της ἔπαλλεν. Ὁ λοχίας ἐπανελάθει·

— Ναί, εἰσθε ἡ Ἀντωνέττα τῆς Γαλλίας, ἡ κυρίαρχος πάντων, ἐγὼ δὲ εἶμαι ἀφανὴς ὑπῆκοός σας, ἀλλ' οὐδεὶς δύναται νὰ μὲ παρεμποδίσῃ νὰ σᾶς λατρεύω, διότι γνωρίζω ὅτι εἰσθε καλὴ καὶ ἀγαθὴ, διότι σᾶς βλέπω ὠραίαν καὶ ἀγνήν, διότι ἐάν ἤμην πρίγκηψ—ἴσως δὲ ἔχω καρδίαν πρίγκηπος—ἐγὼ μόνος θὰ ἐπεθύμουν νὰ σᾶς ἀγαπῶ! . . . Ἄ! συγχωρήσατέ μοι! Βλασφημῶ! Δὲν εἰξεύρω τί λέγω!

Καὶ ἔπεσε γονυκλινής.

— Κυρία, μὴ μὲ περιφρονήσετε, μὴ μὲ μεμφθῆτε Ἡ καρδία, καθὼς βλέπετε, δὲν λαμβάνει ὑπ' ὄψιν κοινωνικὰς τάξεις, ἀξιώματ', καθήκοντα, τίποτε! Ὁ ἔρωτός μου εἶναι ἀκούσιος, τὰ δὲ πάθη μου μοιραία!

— Ἐγέρθητε, παρκακῶ, διέταξεν ἡ Ἀντωνέττα τρέμουσα. Ἐπὶ ἔτεινε τὴν χεῖρα, ἐκεῖνος δὲ ἠσπᾶσθη αὐτὴν μετὰ παρφορᾶς.

— Πῶς ὀνομάζεσθε, ἠρώτησεν;

— Ροσνοάν.

— Ὅταν θὰ θελήσητε χάριν τινά, δι' ὑμᾶς ἢ διὰ τινὰ ἐκ τῶν ὑμετέρων, ἀρκεῖ νὰ μοὶ τὸ εἴπητε.

— Δὲν ζητῶ τίποτε, Κυρία, ἀπήντησεν, ἐπιθυμῶ μόνον νὰ φροντίζητε περὶ τῆς εὐδαιμονίας σας. Ζητῶ μόνον παρὰ τοῦ Θεοῦ ὅπως προστατεύῃ ὑμᾶς. Τίς γνωρίζει τὸ μέλλον; Ἐν μέσῳ τοῦ ἰδιοτρόπου τούτου λαοῦ οἱ κίνδυνοι εἶναι διαρκεῖς. Αἱ περιστάσεις εἶναι χλευαί, τὰ πλήθη ἀλαλχίζουσι, τρέμω δὲ διὰ τὴν εὐτυχίαν σας, διὰ τὴν . . .

Ἐσίγησεν αἶρνης.

Τότε ἡ Ἀντωνέττα καταληρθεῖσα ὑπὸ ἀρχαίων προαισθημάτων ἀνεμνήσθη τῶν ἄλλοτε φρικωδῶν οἰωνῶν, τῆς ἐκραγείσης θυέλλης ἐν Βερσαλλίαις μετὰ τοὺς γάμους της, τῶν βροντῶν, αἰτίνες ἐδόνουν τὸ ἀνῆκτορον ὅτε εἰσῆρχετο, τῶν δυστυχῶν ἐκείνων πλασμάτων τῶν καταπατηθέντων ὑπὸ τοῦ πλήθους, ὅτε ἐκάη τὸ πυροτέχνημα τῆς 30 Μαΐου 1770, ἐπὶ τῆς πλατείας Λουδοβίκου τοῦ ΙΕ', πρὸς τιμὴν τῆς ἐνώσεώς της.

Ἄνεστῆναξε μετὰ ψιθύρου γλυκυτάτου.

— Θεέ μου, βοήθησόν με.

Εἶτα ἐπαναθέσασα τὴν προσωπίδα της, εἶπεν εἰς τὸν λοχίαν:

— Διατᾶξατε νὰ φέρουν ἄμαξαν· χαίρετε κύριε! χαίρετε.

Εὐχαριστῶ.

Ὁ λοχίας ἐξῆλλε καὶ ἐπανῆλθε μετὰ τινὰ λεπτά:

— Εἶναι ἐτοίμη, εἶπε μετὰ σταθερᾶς φωνῆς.

Διῆλθεν αὐθις ἡ Ἀντωνέττα πρὸ τῶν ἀστυνομικῶν ὑπαλλήλων. Ἡ Μάρθα ἀνέμενον αὐτὴν. Ταχέως ἀνῆλθον ἐπὶ τῆς ἀμαξῆς.

Ὁ Ροσνοάν μὲ πᾶλλουσαν καρδίαν, ἀφοῦ παρηκολούθησεν αὐτὰς διὰ τοῦ βλέμματός ἐν μέσῳ τοῦ σκότους τῆς νυκτός, ἐπανέκαμψεν εἰς τὸν σταθμὸν πελιδνός, ἐξηνητημένος, προσπαθὼν νὰ μειδιάσῃ. Οἱ φύλακες παρετήρουν αὐτόν, χωρὶς νὰ τολμήσωσι νὰ τὸν ἐρωτήσωσιν.

Ἐν τούτοις ὁ εἰς ἐξ αὐτῶν εἶπεν:

— Λοιπόν, συνεννοήθητε;

— Ναί, ἀπήντησεν ὁ λοχίας μετ' ἐπιπλάστου ἀταραξίας. . .

Ἄλλως τε εἶναι παλαιὰς φιλιγγές!

Περὶ τὸ λυκαυγὲς ὁ ἀξιωματικὸς, οἰνοβαρὴς πάντοτε, εἰσῆλθεν εἰς τὸν σταθμὸν μετὰ θυροῦ.

— Ποῦ εἶναι αἱ φυλακισμένα;

— Ἐδραπέτευσαν!

— Πῶς ἐδραπέτευσαν; Μὲ τούτους ἐδῶ ἀνθρώπους εἶναι δυνατόν;

— Τὰς ἀφῆκα νὰ φύγωσι!

— Καὶ διατί;

— Δὲν θὰ σᾶς ἀποκρύψω τίποτε, δὲν θέλω δὲ νὰ αἰτιᾶσθε τοὺς ἄλλους. Ἦσαν φίλοι μου καὶ προὔτιμησα νὰ ὑποστῶ τὰς συνεπειὰς τῆς ὀργῆς σας παρὰ νὰ τὰς ἀφῆσω εἰς τὴν τύχην των.

— Ἄ! θέλεις νὰ κάμῃς τὸν εὐγενῆ, κ. λοχία! Καλὰ, ἀλλὰ θὰ μοὶ τὸ πληρώσης.

— Τὰ περιέμενον.

— Κατὰ πρῶτον θὰ φυλακισθῆς καὶ κατόπιν θὰ ἀποβληθῆς!

— Ἔστω.

Ἡ ἡρεμία τοῦ Ροσνοάν ἐτάραττε τὸν ἀξιωματικόν, ὅστις ὑπώπτευε μυστήριόν τι, ἀλλ' οὐδὲν ἠδυνήθη νὰ μάθῃ παρὰ τοῦ πείσμονος βρετανοῦ, ὁ ὁποῖος, ἀποφασισθείσης τῆς φυλακίσεως καὶ τῆς καθαιρέσεώς του, ἠδύνατο νὰ ὑπερασπίζηται τὴν φίλην του.

Ἡ Μαρία Ἀντωνέττα δὲν ἐλησημόνησε τὴν φρικωδὴ ἐκείνην νύκτα· ὅτε ἀνεχώρησεν ἐκ τῆς ὁδοῦ Ἀγίου Ὀνοράτου καὶ εὐρέθη μετὰ τῆς Μάρθας ἐν τῇ ἀμαξῇ, ἔμεινε καταβεβλημένη, σκεπτομένη τὸν κίνδυνον ὃν διέτρεξεν ἐνεκα τῆς ἀπερισκεψίας της. Ὑπὸ τὴν ταραχὴν καὶ τὴν ἀνάμνησιν τῆς ἀγωνίας ἦν πρὸ τινος εἶχε διέλθει εὐρισκομένη, ἀνεπόλει τὸν ἱπποτικώτατον Ροσνοάν. Ἐν τῇ καρδίᾳ της διέτρεξε εἰσέτι τὴν φωνὴν του, φωνὴν ἔρωτος σφοδροῦ καὶ εὐγενούς. Οὐδεὶς μέχρι τοῦδε ἐμίλησεν πρὸ αὐτῆς μεθ' ὑπερεκχειλιζούσης εἰλικρινείας. Ἀλλὰ δὲν ἠδύνατο προφανῶς νὰ συλλογισθῆ ὅτι ἡγάπα τὸν νέον τοῦτον. Τὰ πάντα διεχώριζον αὐτὴν ἀπ' αὐτοῦ, παρὰ τὸ βαθύ διέτης ἀβύσσου, ἧτις ὑπῆρχε μεταξὺ αὐτῶν, ἐταράχθη ὑπὸ τῆς συναντήσεως τοῦ ἀνθρώπου τούτου, ὅστις ἐλάτρευεν αὐτὴν μέχρι θανάτου.

Αἱ ἐρωτικαὶ φροντίδες ἐπιφέρουσι λήθην εἰς ὦρας τινὰς ἀνίας τοῦ βίου. Καὶ ὅταν ἀκόμη αἱ ἀναμνήσεις εἶναι θλιβεραὶ, ἔχουσι ὅμως θέλητρον, ἅτινα μᾶς καταβάλλουσι, τότε δὲ ἀκολουθοῦμεν τὴν ροὴν τοῦ χρόνου, χωρὶς νὰ τὸ αἰσθανθῶμεν, ὅπως ὅταν φερῶμεθα ὑπὸ τοῦ ἀκατασχέτου ρεῖθρου ποταμοῦ τινός.

Ἡ ἄμαξα σταματήσασα ἀπέσπασε τὴν βασιλίσσαν τοῦ ρεμβασμοῦ.

Ἐβαινεν ἡ ἄμαξα πρὸς σκοτεινὸν χωρίον τῶν Βερσαλλιῶν, ἐκεῖ δὲ ἡ Μαρία εἶχε διατάξει τὸν ἀμαξηλάτην νὰ σταματήσῃ, ὅπως μὴ δώσῃ ὑποψίαν εἰς τὸ Τριανόν.

Αἱ δύο γυναῖκες μετέβησαν πεζῇ ἐν τῷ σκότει τῆς νυκτός καὶ διὰ τῆς αὐτῆς θυρίδος δι' ἧς εἶχον ἐξέλθει εἰσῆλθον χωρὶς οὐδεὶς νὰ ἐννοήσῃ τοῦτο. Οὐδεὶς παρετήρησε τὴν ἀπουσίαν των. Πάντες ἐκοιμῶντο, καὶ αὐτὸς ὁ βασιλεὺς. Ἡ Μαρία Ἀντωνέττα ἀπεκοιμήθη πρὸς τὸ λυκαυγὲς, καθ' ἣν στιγμὴν ὁ ἥλιος ἤρξατο νὰ ρίπτῃ τὰς ἀκτίνάς του ἐπὶ τῶν δένδρων τοῦ κήπου.

ΤΑΙΩΝΑΙΟΝ Η ΤΡΙΑΝΟΝ * *

Μετὰ τινὰ ἔτη, κατὰ τινὰ πρωΐαν τοῦ ὀκτωβρίου, περιβεβλημένη νυκτερινόν ἔνδυμα, φέρουσα δὲ ἐπικάλυμμα ἐκ λευκῆς μουσελίνης, ἡ Ἀντωνέττα καθημένη παρὰ τὸν ἱερέα Ζιρὰρ ἤγετο πρὸς τὴν κεντρικὴν πλατείαν, ἐν μέσῳ δὲ τοῦ πλήθους ἔπερ συνωστίζετο ἐκατέρωθεν τῆς ὁδοῦ, φωνή τις ἠκούσθη ἐν μέσῳ τῆς ὄχλοβοῆς ἐκείνης. Ἦτο ὁ Ροσνοάν. Ἡ Ἀντωνέττα κατέστη ὠχρὰ, τὰ βλέμματα συνήντησαν τὰ τοῦ Ροσνοάν, ἐν τῇ ταχείᾳ δὲ ταύτῃ ἀνταλλαγῇ τῶν βλεμμάτων, εἶπον μεταξὺ των «Σᾶς ἀναγνωρίζω, χαίρετε. Ἐν τῇ καρδίᾳ μου ἔχω τὴν εἰκόνα σας!» Ἐκεῖνος δέ: «Σᾶς λατρεύω».

Ἡ ἄμαξα ἐξηκολούθει τὴν πρὸς τὴν πλατείαν ἄγουσαν, ἀλλὰ χωρὶς νὰ ἴδῃ τι, ἐνόησεν ὅτι ὁ ἀνθρώπος ἐκεῖνος ἀπέθανε χάριν αὐτῆς.

(Ἐπεται τὸ τέλος).

Ο ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ

ΧΡΥΣΟΣΘΕΝΗΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ.